

EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE

Ghidul
profesorului
Anul 2

Programul de formare profesională
tehnică postsecundară și
postsecundară nonterțiară

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

EDUCAȚIE PENTRU ' SOCIETATE

Ghidul profesorului

Programul de formare profesională
tehnică postsecundară și
postsecundară nonterțiară

Anul 2

Ghidul profesorului la disciplina „Educație pentru societate” a fost elaborat cu suportul proiectului Consiliului Europei „Educație pentru democrație în Republica Moldova” în conformitate cu prevederile Memorandumului de colaborare între Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, Consiliul Europei, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație în Republica Moldova și Universitatea Pedagogică din Zurich pentru perioada ianuarie 2023 – decembrie 2026.

Proiectul Consiliului Europei „Educație pentru democrație în Republica Moldova” este realizat în cadrul Planului de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2021-2024 și 2025-2028. Confederația Elvețiană este una din țările donatoare la Planul de acțiune și donatorul-cheie în domeniul educației pentru democrație. Proiectul este realizat în cooperare cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și în parteneriat cu Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație în Republica Moldova și Universitatea Pedagogică din Zurich.

Scopul proiectului este de a contribui la o societate incluzivă, pașnică și democratică în Republica Moldova prin consolidarea capacității sistemului de învățământ din Republica Moldova de a dezvolta cunoștințele și competențele necesare elevilor pentru a deveni cetățeni angajați civic.

Autori: Diana Galanton, Snejana Dascal, Iulian Criminceanu

Consultanți: Călin Rus, Magdalena Rusnac-Frăsineanu

Coordonator: Dumitru Lazur

Design și machetare: Bons Offices

Acest ghid este distribuit gratuit.

© Consiliul Europei

© Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Cuprins

INTRODUCERE	4
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I: INSTITUȚIILE STATULUI ÎN SERVICIUL CETĂȚEANULUI	16
Lecție introductivă	16
Lecțiile 1-2. Regulile – instrumente de interes public	22
Lecția 3. Proprietate publică și proprietate privată	28
Lecția 4. Dezvoltarea comunității – instituții, servicii publice și infrastructură	33
Lecțiile 5-6. Dezvoltarea comunității: probleme și soluții	38
Lecția 7. Reflecție asupra experienței de învățare	42
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II: DREPTUL LA PARTICIPARE PILON AL DEMOCRAȚIEI PARTICIPATIVE	46
Lecția 1. Modelul ciclului de politici publice	46
Lecțiile 2-3. Implicarea cetățenilor la etapele ciclului politicilor publice	52
Lecțiile 4-5. Oportunități de participare publică/politică	57
Lecția 6. O politică publică este o chestiune de dezbatere, nu un fapt	61
Lecția 7. Reflecție asupra experienței de învățare	64
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III: DILEMA SUSTENABILITĂȚII	68
Lecția 1. Conceptul de sustenabilitate	68
Lecția 2. Importanța interdependenței dintre oameni în dezvoltarea durabilă	73
Lecția 3. Obiectivele pentru dezvoltarea sustenabilă	77
Lecția 4. Obiectivele pentru dezvoltarea sustenabilă	83
Lecția 5. Strategia de susținere a sustenabilității și depășirea conflictelor	88
Lecția 6. Reflecție asupra experienței de învățare	92
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV: ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROIECT:	96
Lecția 1. Patrimoniul cultural: ce avem și cum păstrăm. Cadrul legislativ național/internațional privind protecția patrimoniului cultural	99
Lecția 2. Selectarea unui obiect/obiectiv de patrimoniu cultural și determinarea activităților ce urmează a fi desfășurate	105
Lecțiile 3-4. Planificarea unor acțiuni pentru sensibilizarea opiniei publice cu referire la valorificarea obiectului/obiectivului de patrimoniu cultural	109
Lecțiile 5-6: Realizarea unor acțiuni de sensibilizare a opiniei publice privind valorificarea obiectului/obiectivului de patrimoniu cultural	114
Lecția 7. Prezentarea activităților și a rezultatelor obținute	118
Lecția 8. Reflecție asupra experienței de învățare	121
Lecția 9. Reflecție asupra unităților de învățare (an de studiu)	124

Introducere

DE LA CURRICULUM LA PRACTICA DIDACTICĂ

Acest ghid reprezintă un instrument de sprijin pentru profesori în aplicarea curriculumului la disciplina „Educație pentru societate” în învățământul profesional tehnic, aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1008 din 8 august 2023.

Curriculumul precizează, pe lângă competențele specifice disciplinei, în privința cărora sunt prezentate detalii în secțiunea următoare a ghidului, unitățile de competență, unități de conținuturi recomandate, precum și sugestii de activități de învățare și produse școlare realizate.

Având în vedere faptul că, după cum se arată în partea introductivă a curriculumului, este vorba despre un curriculum centrat pe competențe, nu pe conținuturi, este esențial modul în care profesorul planifică, organizează și realizează activitățile didactice.

Curriculumul prezintă, de asemenea, o serie de repere privind strategiile didactice, care sunt completate cu aspecte referitoare atât la conținuturi, cât și la strategiile de predare-învățare, în ghidul de implementare a curriculumului. Rolul principal al acestui ghid este de a facilita activitatea profesorilor, prin oferirea exemplelor de activități de învățare ce corespund cerințelor curriculumului și care să poată fi mai ușor luate ca bază în planificarea didactică. Aceste exemple de lecții reprezintă elementul central al ghidului, dar ele trebuie privite ca sursă de inspirație și adaptate de către profesori la nevoile și situația clasei și școlii, urmărindu-se în permanență modul în care acestea contribuie la dezvoltarea competențelor specifice disciplinei. Exemplele de activități de învățare sunt preluate și adaptate din mai multe publicații ale Consiliului Europei, în special din manualele de Educație pentru Cetățenie Democratică, Repere – Manualul de educație pentru drepturile omului cu tinerii – și Compasito – Manualul de educație pentru drepturile omului pentru copii.

Un alt rol important al acestui ghid este de a sprijini profesorii în aplicarea metodologiei de evaluare prin descriptori la Educație pentru societate și în asigurarea coerenței între activitățile de învățare și evaluarea competențelor elevilor. Este propusă o structurare a demersului didactic în acord cu metodologia de evaluare care să faciliteze înțelegerea de către elevi și profesori a evaluării ca parte a procesului de învățare și nu ca element separat de procesul de învățare.

COMPETENȚELE SPECIFICE DISCIPLINEI

La disciplina Educație pentru societate, competențele specifice disciplinei sunt preluate din Cadrul de referință al competențelor pentru cultură democratică, adoptat de Consiliul Europei. Acestea cuprind 20 de valori, atitudini, abilități și elemente de cunoștințe și înțelegere critică.

Pentru a putea asigura dezvoltarea acestora la elevi, este esențial ca profesorii să aibă o înțelegere clară a elementelor modelului de competențe pentru cultură democratică. În acest sens, în continuare sunt prezentate aceste elemente de competență, cu precizarea unor aspecte ce completează scurta descriere inclusă în curriculum.

VALORI

Valorile sunt convingeri generale despre scopurile dezirabile pe care oamenii ar trebui să se străduiască să le realizeze în viață. Acestea motivează acțiunile și servesc ca principii orientative pentru luarea unei decizii cu privire la modul de a acționa. Valorile transcend acțiuni și contexte specifice și au o însușire normativă și prescriptivă cu privire la ce s-ar cuveni să se facă sau să se gândească

în diferite situații. Fără o precizare a valorilor importante pentru o societate democratică și interculturală, restul elementelor de competență din cadrul modelului ar putea servi multor altor tipuri de ordine politică, inclusiv celor de tip nedemocratic. De exemplu, cineva poate fi un cetățean responsabil, cu bune abilități de comunicare și bine informat din punct de vedere politic într-o dictatură de tip totalitar, dacă ar exista un alt tip de valori la baza judecăților, deciziilor și acțiunilor sale. Astfel, valorile pe care le conține modelul cadrului de referință se află în centrul competenței democratice și sunt esențiale pentru caracterizarea acestui tip de competență.

■ VALORIZAREA DEMNITĂȚII UMANE ȘI A DREPTURILOR OMULUI

Primul set de valori se bazează pe convingerea generală că toate ființele umane au aceeași valoare, aceeași demnitate, au dreptul la același respect, aceleași drepturi ale omului, libertăți fundamentale și ar trebui să fie tratate ca atare. Aceasta presupune convingerea că drepturile omului sunt universale, inalienabile și indivizibile și se aplică tuturor, fără deosebire. Drepturile omului asigură setul minim necesar de mijloace de protecție esențiale pentru o viață demnă și asigură o bază esențială pentru libertate, egalitate, dreptate și pace în lume.

■ VALORIZAREA DIVERSITĂȚII CULTURALE

Al doilea element al modelului de competență se bazează pe convingerea generală că alte afilieri culturale, variabilitatea și diversitatea culturală și pluralismul perspectivelor, punctelor de vedere și practicilor ar trebui să fie privite pozitiv, apreciate și prețuite. Aceasta presupune că diversitatea culturală este un bun al societății, că oamenii pot învăța și beneficia de pe urma perspectivelor diverse ale altora și că diversitatea culturală ar trebui să fie promovată și protejată. Interacțiunea între oameni, indiferent de diferențele culturale percepute, ar trebui bazată pe dialog intercultural, în scopul asigurării conviețuirii ca egali în societate. Există o potențială tensiune între valorizarea drepturilor omului și valorizarea diversității culturale: într-o societate care a adoptat drepturile omului ca valoare fundamentală, valorizarea diversității culturale va avea anumite limite, impuse de nevoia de a promova, respecta și apăra drepturile omului și libertățile altor oameni. Astfel, diferitele credințe și practici culturale ar trebui să fie apreciate doar dacă nu încalcă drepturile omului și libertățile fundamentale.

■ VALORIZAREA DEMOCRAȚIEI, DREPTĂȚII, ECHITĂȚII, EGALITĂȚII ȘI A STATULUI DE DREPT

Al treilea set de valori se bazează pe o serie de convingeri legate de felul în care ar trebui să funcționeze și să fie guvernate societățile. Toți cetățenii ar trebui să poată participa la fel (direct sau indirect, prin reprezentanți aleși) la procedurile prin care sunt formulate și stabilite legile ce servesc pentru a organiza societatea, să se implice activ în procedurile democratice care funcționează la nivelul societății lor (aceasta însemnând inclusiv dreptul de a nu participa în anumite cazuri, din motive ce țin de conștiință sau de situație). Deciziile trebuie luate de majoritate, dar trebuie să fie asigurat și tratamentul corect și echitabil al minorităților de orice fel. Dreptatea socială, echitatea și egalitatea ar trebui să funcționeze la toate nivelurile societății. Statul de drept presupune ca toți membrii societății să fie tratați corect, echitabil, imparțial și la fel, în conformitate cu legile care se aplică tuturor.

ATITUDINI

O atitudine reprezintă orientarea mentală generală pe care o adoptă o persoană față de cineva sau ceva (de exemplu, o persoană, un grup, o instituție, o problemă, un eveniment, un simbol). Atitudinile au, de obicei, patru componente: o convingere sau opinie despre obiectul atitudinii, o emoție sau un sentiment față de obiect, o evaluare (pozitivă sau negativă) a obiectului și o tendință de a se comporta într-un anumit fel față de obiect.

■ DESCHIDEREA FAȚĂ DE ALTERITATE CULTURALĂ ȘI FAȚĂ DE ALTE CONVINGERI, VIZIUNI ASUPRA LUMII ȘI PRACTICI

Deschiderea este o atitudine, fie față de alte persoane care sunt percepute ca având afilieri culturale diferite de cele proprii, fie față de viziuni asupra lumii, convingeri, valori și practici care diferă de cele proprii. Deschiderea implică sensibilitate față de diversitatea culturală, curiozitate și interes pentru a învăța despre alte orientări, afilieri culturale și alte viziuni asupra lumii, convingeri, valori și practici, precum și dispoziția de a amâna judecarea și neîncrederea în ceea ce este diferit și de a analiza propriile convingeri, valori și practici. Deschiderea presupune, de asemenea, disponibilitatea emoțională de căutare de oportunități pentru dezvoltarea de relații cu alții, care sunt percepuți ca fiind diferiți de sine.

■ RESPECTUL

Respectul este o atitudine de apreciere, recunoaștere și considerație față de cineva sau ceva (de exemplu, o persoană, o convingere, un simbol, un principiu, o practică). Un tip de respect care este deosebit de important în contextul unei culturi a democrației este respectul acordat altor persoane, care sunt percepute ca având afilieri culturale diferite sau convingeri, opinii sau practici diferite de cele proprii. Acest tip de respect nu impune minimalizarea sau ignorarea diferențelor propriu-zise, ce pot exista între sine și celălalt, care uneori pot fi semnificative și profunde, nici nu necesită aprobarea, adoptarea sau „convertirea” la ceea ce este respectat. În schimb, este o atitudine care implică aprecierea demnității și dreptului celorlalte persoane de a avea acele afilieri, convingeri, opinii sau practici, recunoscând și confirmând, în același timp, diferențele care există între sine și celălalt. Atitudinea de respect este necesară pentru a facilita interacțiunea democratică și dialogul cu alți oameni.

Totuși, respectul trebuie să aibă anumite limite: nu trebuie să se manifeste respect față de conținutul convingerilor și opiniilor sau stilurilor de viață și practicilor care încalcă demnitatea, drepturile omului și libertățile altora. Din perspectiva drepturilor omului, dreptul altei persoane la libertatea convingerilor trebuie să fie respectat întotdeauna, dar nu se poate acorda respect conținutului convingerilor care urmăresc să împiedice sau să încalce demnitatea, drepturile omului și libertățile fundamentale ale altora. În cazul convingerilor al căror conținut nu poate fi respectat, restricțiile se aplică nu dreptului de a avea convingerile respective, ci libertății de a manifesta acele convingeri, dacă astfel de restricții sunt necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii publice sau protecția drepturilor și libertăților altora (a se vedea Articolul 9 din Convenția europeană a drepturilor omului).

Conceptul de „respect” reflectă mai bine decât conceptul de „toleranță” atitudinea care este necesară pentru o cultură a democrației. Toleranța poate, în unele contexte, să transmită conotația îndurării pur și simplu sau a împăcării cu starea de diferență și o atitudine de superioritate, de la cineva care tolerează la cineva sau ceva care este tolerat. Respectul se bazează pe recunoașterea demnității, drepturilor și libertăților celorlalți și a relației de egalitate între sine și ceilalți.

■ SPIRITUL CIVIC

Spiritul civic reprezintă o atitudine de solidaritate și datorie față de o comunitate sau de un grup social, dincolo de persoanele apropiate din familie sau grupul de prieteni. Există numeroase tipuri de grupuri care pot fi relevante în acest sens, de exemplu, oamenii care locuiesc într-o anumită zonă geografică (cum ar fi un cartier, un oraș, o țară, un grup de țări sau chiar întreaga lume, în cazul „comunității globale”), un grup bazat pe diferite criterii de apartenență (etnia, religia, preferința pentru anumite activități etc.) sau orice alt fel de grup social sau cultural căruia persoana simte că-i aparține. Fiecare persoană aparține unor grupuri multiple și poate avea spirit civic față de acestea. Desigur, spiritul civic se aplică, în cazul elevilor, în mod special în raport cu clasa din care fac parte și cu școala în care învață.

■ RESPONSABILITATEA

Responsabilitatea este o atitudine față de propriile acțiuni. Aceasta apare atunci când o persoană are obligația de a acționa într-un anumit mod și merită laude sau reproșuri, pentru că a acționat sau nu în acel mod. O persoană responsabilă are capacitatea să reflecteze la propriile acțiuni, să formuleze intenții despre modul de a acționa și să execute acțiunile pentru care a optat. Responsabilitatea poate necesita curaj, în măsura în care luarea unei atitudini pe bază de principii te poate impune să acționezi pe cont propriu, împotriva normelor comunității, sau să conștăți o decizie colectivă pe care o consideri greșită. Astfel, poate exista uneori o tensiune între spiritul civic și responsabilitatea morală.

■ AUTOEFICACITATEA

Autoeficacitatea este o atitudine față de sine. Aceasta implică încredere în propria capacitate de a întreprinde acțiuni necesare pentru a realiza anumite obiective. Această încredere necesită, la rândul său, convingerea că poți să înțelegi ceea ce se cere, să formulezi judecăți corespunzătoare, să selectezi metode potrivite pentru a realiza anumite sarcini, să depășești obstacole, să influențezi ceea ce se întâmplă în jurul tău.

■ TOLERANȚA LA AMBIGUITATE

Toleranța la ambiguitate reprezintă o atitudine față de situații în care este perceput un grad semnificativ de incertitudine și în care sunt posibile interpretări multiple, uneori chiar opuse sau incompatibile. Astfel, termenul *toleranță* trebuie înțeles aici, mai degrabă, în sensul său pozitiv, „de a accepta și a primi ambiguitatea”, decât în sensul negativ, de „a îndura sau de a se împăca cu ambiguitatea”. Astfel, toleranța la ambiguitate implică recunoașterea faptului că pot să existe perspective și interpretări multiple ale unei situații și că propria perspectivă poate să nu fie cu nimic mai bună decât perspectivele altora, acceptarea complexității, a contradicțiilor și a lipsei de claritate, precum și disponibilitatea de a-și asuma sarcini și atunci când există numai informații incomplete sau parțiale, printr-o abordare constructivă.

Este important să nu se confunde conceptul de „toleranță la ambiguitate” cu cel de „toleranță”, menționat în definiția respectului.

ABILITĂȚI

O abilitate reprezintă capacitatea de a pune în practică tipare complexe, bine organizate, de gândire sau de comportament, într-o manieră adaptivă, pentru a îndeplini un anumit scop sau obiectiv.

■ ABILITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE AUTONOMĂ

Abilitățile de învățare autonomă sunt abilitățile de care o persoană are nevoie pentru a desfășura, a organiza și a-și evalua activitatea de învățare, în funcție de nevoile proprii, într-o manieră dirijată de sine și după propriile reguli, fără a fi îndemnată de alții. Aceste abilități sunt importante pentru o cultură a democrației, fiindcă le oferă oamenilor posibilitatea să învețe singuri despre aspectele politice, civice și culturale ale vieții, apelând la surse multiple și diverse, la îndemână și nu numai, în loc să se bazeze doar pe agenți din mediul lor imediat, care să le ofere informații despre aceste probleme.

■ ABILITĂȚILE DE GÂNDIRE CRITICĂ ȘI ANALITICĂ

Abilitățile de gândire analitică sunt abilitățile necesare pentru a analiza materiale de orice fel (de exemplu, texte, argumente, interpretări, controverse, evenimente, experiențe), în mod sistematic și logic, prin acțiuni precum: descompunerea materialelor și elementelor constitutive; interpretarea

semnificației fiecărui element; examinarea elementelor în raport cu alte elemente; identificarea contradicțiilor și discrepanțelor; extragerea rezultatelor analizei pentru a formula concluzii logice și justificabile cu privire la întreg.

Abilitățile de gândire critică sunt abilitățile necesare pentru a evalua și a emite judecăți despre materiale de orice fel, prin acțiuni precum: evaluări în baza coerenței interne și a coerenței cu experiența și dovezile disponibile; judecăți cu privire la valabilitatea, exactitatea, acceptabilitatea, veridicitatea, adecvarea, utilitatea și/sau caracterul persuasiv al materialelor analizate; evaluarea ideilor preconcepționale și a motivelor celor care au creat materialele; elaborare de soluții alternative; estimarea argumentelor pro și contra; extragerea rezultatelor într-un mod organizat și coerent.

■ ABILITĂȚILE DE ASCULTARE ȘI OBSERVARE

Abilitățile de ascultare și observare sunt abilități necesare pentru a înțelege ce spun alți oameni și pentru a învăța din comportamentul altor oameni. Pentru a înțelege ce spun alți oameni, este nevoie de o ascultare activă – a fi foarte atent nu doar la ce se spune, ci și la cum se spune, prin tonul utilizat, volum, sonoritate, ritmul și fluența vocii, a fi atent și la limbajul corporal care însoțește vorbirea, în special la mișcările ochilor, expresiile feței și gesturi.

■ EMPATIA

Empatia reprezintă setul de abilități necesare pentru a înțelege și a se raporta la gândurile, convingerile și sentimentele altor oameni și a vedea lumea din perspectiva acestora. Empatia presupune capacitatea de a ieși din propriul cadru de referință psihologic și capacitatea de a percepe și de a înțelege cadrul de referință psihologic și perspectiva altei persoane. Această abilitate este fundamentală pentru înțelegerea afilierilor culturale, a viziunilor asupra lumii, convingerilor, intereselor, emoțiilor, dorințelor și nevoilor altor oameni.

■ FLEXIBILITATEA ȘI ADAPTABILITATEA

Flexibilitatea și adaptabilitatea oferă posibilitatea adaptării într-un mod pozitiv la noutate și schimbare, la așteptările sociale sau culturale, la stilurile de comunicare și comportamentele altor oameni. Ele permit ajustarea tiparelor de gândire, simțire sau comportament ca răspuns la noi împrejurări neprevăzute, experiențe, întâlniri și informații. Flexibilitatea și adaptabilitatea, astfel definite, trebuie să fie distinse de adaptarea neprincipială sau oportunistă a comportamentului pentru beneficiul sau câștigul personal. De asemenea, ele trebuie distinse de adaptarea impusă cu forța din exterior.

■ ABILITĂȚILE LINGVISTICE, DE COMUNICARE ȘI PLURILINGVE

Abilitățile lingvistice, de comunicare și plurilingve sunt abilitățile necesare pentru a comunica eficient și adecvat cu alți oameni. Acestea includ, printre altele, capacitatea de exprimare a propriilor convingeri, opinii, interese și nevoi, explicând și clarificând idei, susținând, promovând, argumentând, judecând, discutând, dezbătând, convingând și negociind, capacitatea de a utiliza mai multe limbi sau variante de limbi, capacitatea de a se exprima cu încredere și fără agresiune, într-un mod care respectă demnitatea și drepturile altor persoane, capacitatea de a recunoaște diferite convenții de comunicare (verbală și nonverbală) și de a-și adapta și modifica propriul comportament la contextul cultural predominant, capacitatea de a adresa întrebări de clarificare într-un mod adecvat și sensibil și de a gestiona dificultățile în comunicare, de exemplu, cerându-le celorlalți să repete sau să reformuleze sau oferind reformulări, corectări sau simplificări ale comunicărilor proprii care au fost greșit înțelese, precum și capacitatea de a acționa ca mediator lingvistic în interacțiunile interculturale.

■ ABILITĂȚILE DE COOPERARE

Abilitățile de cooperare sunt abilitățile necesare pentru participarea alături de alții la activități, sarcini și acțiuni comune și se referă la exprimarea punctelor de vedere și a opiniilor în contextul unui grup, la încurajarea celorlalți membri ai grupului să-și exprime punctele de vedere și opiniile într-un astfel de context, ajungerea la un consens sau compromis în cadrul unui grup, stabilirea obiectivelor grupului și urmărirea lor, aprecierea potențialului și contribuției tuturor membrilor grupului, încurajarea și motivarea altor membri ai grupului, împărtășirea cunoștințelor, experienței sau expertizei relevante cu grupul.

■ ABILITĂȚILE DE GESTIONARE A CONFLICTELOR

Abilitățile de gestionare a conflictelor sunt abilitățile necesare pentru a aborda, gestiona și aplană conflictele într-un mod pașnic și se referă la reducerea sau prevenirea agresiunii și negativității și la crearea unui mediu în care oamenii să se simtă liberi să-și exprime diferitele opinii și preocupări fără frica de reprimare; recunoașterea diferențelor de putere și/sau statut ale părților aflate în conflict și luarea de măsuri pentru a reduce impactul posibil al unor astfel de diferențe asupra comunicării dintre acestea; gestionarea eficientă și reglarea emoțiilor; ascultarea și înțelegerea diferitor perspective ale părților implicate în conflicte; contracararea sau reducerea interpretărilor greșite; identificarea elementelor comune în baza cărora se poate construi un acord între părțile aflate în conflict; identificarea opțiunilor de aplanare a conflictelor și perfecționarea compromisurilor sau soluțiilor posibile.

CUNOȘTINȚE ȘI ÎNȚELEGERE CRITICĂ

Cunoștințele se referă la informațiile deținute pe o anumită temă. Termenul *înțelegere critică* este utilizat pentru a sublinia nevoia ca, în contextul proceselor democratice și interculturale, înțelegerea și aprecierea semnificațiilor asociate informațiilor să implice reflecția activă și evaluarea critică a ceea ce se înțelege și se interpretează.

■ CUNOȘTINȚELE ȘI ÎNȚELEGEREA CRITICĂ REFERITOARE LA SINE

Cunoașterea și înțelegerea critică a sinelui presupun cunoașterea și înțelegerea propriilor afilieri culturale, a propriei perspective asupra lumii, precum și a modului în care acestea influențează percepțiile, judecățile și reacțiile față de alte persoane. Aceasta include cunoașterea și înțelegerea supozițiilor și a ideilor preconcepute care stau la baza propriei perspective asupra lumii; conștientizarea propriilor emoții, sentimente și motivații, în special în contextele care presupun comunicarea și cooperarea cu alți oameni, precum și cunoașterea și înțelegerea limitelor propriei competențe și expertize.

■ CUNOȘTINȚELE ȘI ÎNȚELEGEREA CRITICĂ REFERITOARE LA LIMBĂ ȘI COMUNICARE

Cunoașterea și înțelegerea critică a limbii și comunicării se referă la cunoașterea convențiilor de comunicare verbală și nonverbală acceptabile din punct de vedere social, valabile pentru limba folosită (limbile folosite), înțelegerea faptului că persoanele cu afilieri culturale diferite pot urma convenții de comunicare verbală și nonverbală diferite de cele proprii, care au sens din perspectiva lor, chiar și atunci când folosesc aceeași limbă, înțelegerea faptului că persoanele cu afilieri culturale diferite pot percepe semnificațiile comunicărilor în moduri diferite, înțelegerea impactului social și a efectelor diferitor stiluri de comunicare, inclusiv înțelegerea felului în care diferite stiluri de comunicare pot intra în conflict sau duce la o întrerupere a comunicării, înțelegerea felului în care limba se leagă de supoziții, idei preconcepute, percepții, convingeri și judecăți.

■ CUNOȘTINȚELE ȘI ÎNȚELEGEREA CRITICĂ REFERITOARE LA LUME

Cunoașterea și înțelegerea critică a lumii se referă, în cadrul modelului competențelor pentru cultură democratică, în special la următoarele aspecte:

- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la politică și la legi (inclusiv la luarea deciziilor democratice, la nivel de clasă, școală și societate);
- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la drepturile omului, inclusiv la drepturile copilului;
- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la cultură (conceptul de „cultură” în general și impactul pe care îl au apartenențele culturale asupra oamenilor) și culturi (aspecte specifice referitoare la anumite grupuri culturale);
- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la religii;
- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la istorie;
- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la mass-media;
- cunoștințe și înțelegere critică referitoare la economie, mediu și sustenabilitate.

Anumite aspecte ale acestor competențe se dezvoltă și la alte discipline, iar la disciplina Educație pentru societate trebuie avută în vedere dezvoltarea treptată, la diferite niveluri de profunzime, a acestor competențe, pe parcursul întregii perioade de studii, fără a fi necesar ca toate aspectele acestor competențe să fie abordate în timpul unui an școlar.

De asemenea, planificarea activităților de învățare și procesul de evaluare a elevilor trebuie să țină cont de faptul că aceste elemente de competență se dezvoltă în mod integrat, în diferite configurații, și nu separat, una câte una.

EVALUAREA ȘI DESCRIPTORII DE COMPETENȚĂ

Pentru fiecare din cele 20 de competențe din Cadrul de Referință al Competențelor pentru Cultură Democratică, Consiliul Europei a conceput și testat descriptorii de competență, care au scopul:

- de a sprijini evaluarea nivelului actual de dezvoltare a fiecărei competențe al unei persoane sau al unui grup, pentru a identifica arii de dezvoltare ulterioară și nevoi de învățare sau pentru a stabili nivelul obținut după o perioadă de învățare;
- de a servi ca referință sau instrument pentru profesioniștii din domeniul educației în elaborarea, implementarea și evaluarea intervențiilor educaționale în contexte formale și non-formale.

Descriptorii sunt afirmații formulate pozitiv care se referă la un comportament observabil concret al unei persoane cu un anumit nivel de competență.

Există mai multe modalități prin care o persoană poate exprima, printr-un comportament observabil, gradul în care stăpânește orice competență. Totuși, existența unor comportamente validate ca indicând o anumită competență permite operaționalizarea competențelor și definirea activităților de învățare care să contribuie la dezvoltarea competențelor respective.

Folosirea descriptorilor de competență este strâns legată de observare. Realizată în mod regulat, observarea devine parte integrantă a procesului de predare-învățare. În viața lor profesională cotidiană, profesorii sunt observatori experimentați ai elevilor, chiar dacă nu întotdeauna sunt conștienți de felul în care observă și de ceea ce observă sau de felul în care procesează rezultatele acestei observări. Totuși, atunci când se observă comportamentul elevilor și se folosesc ca reper descriptorii, procesul trebuie să aibă un scop și să fie planificat cu grijă.

În acest context, trebuie luate în considerare câteva aspecte:

- Observarea trebuie să se realizeze astfel încât să nu perturbe procesul de învățare sau să îi facă pe elevi să se simtă incomod.

- Observarea trebuie să cuprindă o varietate de situații, incluzând răspunsul elevului la sarcini specifice, munca individuală din sala de clasă, interacțiunile cu profesorul și cu ceilalți colegi în timpul activităților comune, precum și comportamentul în timpul pauzelor, înainte și după lecții sau în timpul activităților extracurriculare.
- Deoarece într-o anumită situație este probabilă mobilizarea unui ansamblu de elemente ale modelului de competențe pentru cultură democratică, este necesară relaționarea comportamentelor cu un set de descriptori și nu doar cu un singur descriptor.
- Observarea trebuie să se concentreze asupra comportamentului verbal, paraverbal și nonverbal și să ia în considerare, pe lângă ceea ce se spune și se face, aspecte precum contactul vizual, atitudinile, exprimarea emoțiilor etc.
- Observarea comportamentului reflectat de un anumit descriptor nu trebuie să se bazeze doar pe prima impresie, pe convingeri, așteptări și preferințe personale ale profesorului sau pe vreun moment specific sau activitate specifică. O anumită manifestare a unui comportament poate fi și accidentală sau generată de factori de care profesorul nu este conștient, în vreme ce lipsa manifestării unui comportament poate fi rezultatul faptului că elevului nu i s-a dat șansa de a manifesta acel comportament.

Observarea comportamentului bazată pe descriptori este un instrument eficace pentru diagnosticarea decalajelor de învățare, făcând posibilă elaborarea de planuri personalizate bine direcționate și folosirea adecvată a strategiilor de diferențiere și/sau susținere a elevilor în procesul de învățare graduală.

Faptul că un elev nu manifestă într-o situație educațională comportamentul ilustrat de descriptor nu este suficient pentru a concluziona că acesta are un nivel mai scăzut de competență. Se poate ca în această situație specifică, la momentul respectiv, comportamentul să nu fi fost vizibil, însă în alte circumstanțe elevul ar putea fi capabil să manifeste comportamentul relevant.

Utilizarea descriptorilor permite, datorită faptului că aceștia sunt formulați în termeni pozitivi, să se identifice ceea ce pot face elevii, iar absența comportamentelor trebuie să orienteze intervențiile viitoare, nu să fie utilizată pentru a-i eticheta negativ.

Metodologia de evaluare la disciplina Educație pentru societate prevede pentru fiecare an de studii un set de descriptori bazați pe descriptorii din Cadrul de referință al Consiliului Europei și identificați în raport cu unitățile de competență și cu activitățile de învățare sugerate. Prezentul ghid arată cum poate fi integrat în mod concret procesul de predare-învățare cu cel de evaluare în baza acestor descriptori.

PROIECTAREA ȘI REALIZAREA LECȚIILOR

■ IMPORTANȚA CENTRĂRII PE DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR

În proiectarea și realizarea lecțiilor, se pornește de la competențele specifice vizate prin unitatea de conținut respectivă. Conținuturile specifice, enumerate în curriculum la fiecare unitate de învățare, sunt conținuturi *recomandate*. Ele nu sunt obligatorii și nu trebuie luate ca atare. Ele trebuie analizate și văzute în ansamblu, servind în calitate de sursă de inspirație pentru lecții, dar nu să fie o transpunere directă a acelor elemente. O lecție poate să vizeze mai multe elemente enumerate într-o unitate de conținut sau un element se poate regăsi în mai multe lecții. Aceste elemente de conținut sunt simple sugestii. Centrarea trebuie să se facă pe competențe și unitățile de învățare.

Este important să existe **o conexiune clară între competențele pentru cultură democratică, unitățile de învățare, descriptorii și activități**. În realizarea activităților la clasă, trebuie să se țină cont de competențele care se urmăresc a fi dezvoltate și de descriptorii selectați pentru identificarea dezvoltării lor. De asemenea, obiectivele lecțiilor trebuie să țină cont de competențele care urmează a fi dezvoltate. Obiectivele nu trebuie să fie numeroase, deoarece nu este real să ne așteptăm ca în 45 de minute să realizăm multe obiective. Recomandăm maximum trei obiective.

Este important ca modul de gândire și de realizare la clasă a activității să fie **centrat pe competențe**, nu pe conținuturi. Această abordare reprezintă o schimbare față de modul în care s-au desfășurat activitățile educative în trecut, o schimbare de paradigmă, o schimbare a modului de gândire și de acțiune.

ITINERARII DIDACTICE PARTICULARIZATE PENTRU FIECARE CLASĂ

Acest ghid urmărește să vă ofere oportunitatea de a crea **itinerarii didactice particularizate**. Respectând structura temelor la fiecare clasă și parcurgând cele patru unități de învățare la temele indicate, modul de parcurgere poate fi diferit de la o clasă la alta, ținând cont de:

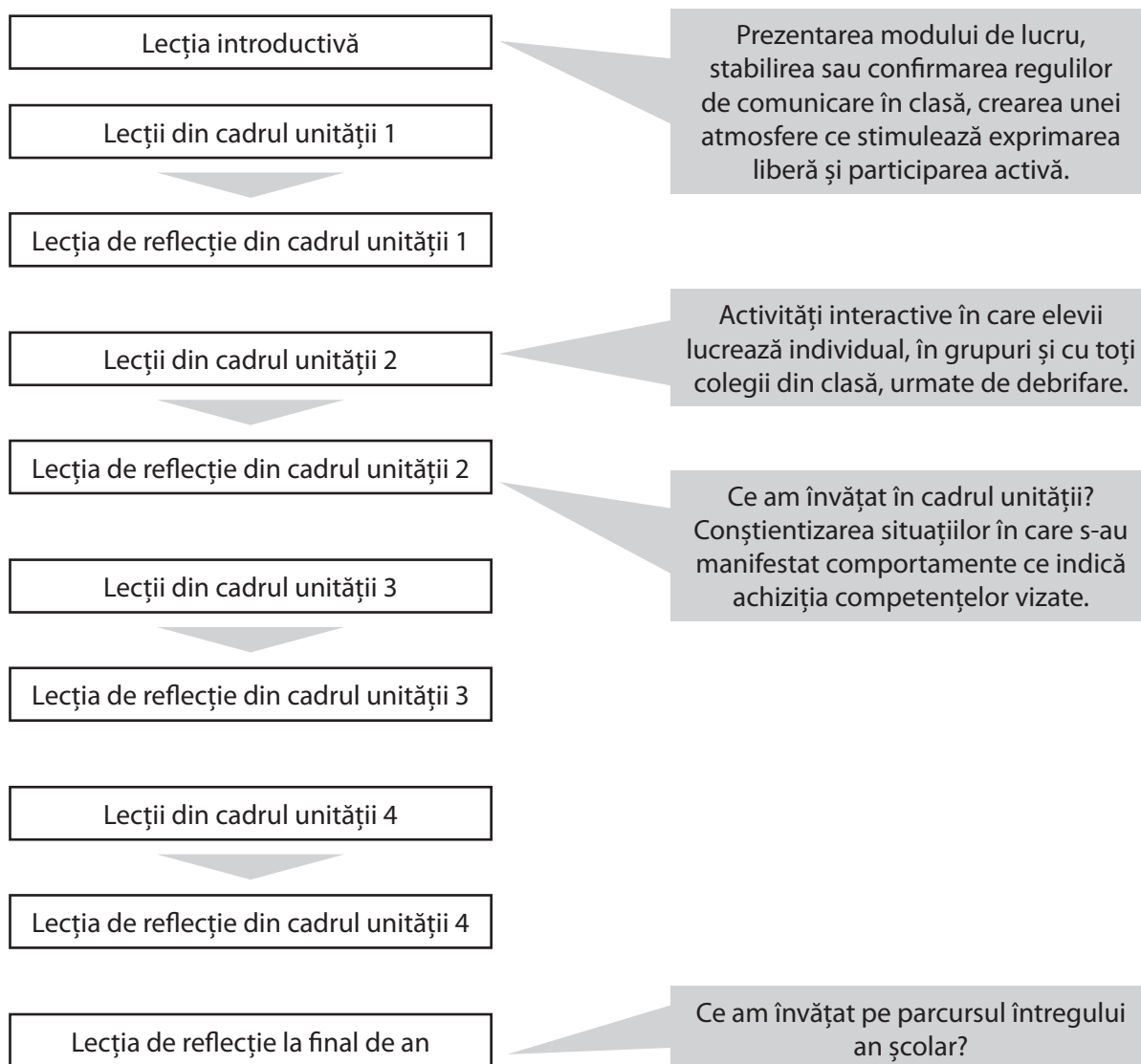
- nevoile și interesul elevilor;
- contextul local;
- preferințele și interesul profesorilor.

În ghid veți găsi exemple de activități care să permită generarea acestui itinerar particularizat. Cele patru unități de învățare nu trebuie să fie parcurse într-un număr egal de ore. În funcție de complexitatea lor, unele unități pot fi mai scurte, altele, mai lungi. La anumite clase, este posibil să fie potrivită abordarea unei teme pe o durată mai mare de timp, pentru a asigura dezvoltarea competențelor vizate.

STRUCTURA PROCESULUI DIDACTIC PE PARCURSUL UNUI AN ȘCOLAR

Având în vedere cele spuse mai sus, în acord cu metodologia de evaluare prin descriptorii la Educație pentru societate, prezentul ghid propune structurarea procesului didactic pe parcursul unui an școlar după cum urmează:

- lecție introductivă, în cadrul căreia să fie pregătiți elevii pentru implicarea activă în procesul de învățare și să fie creat un cadru adecvat pentru desfășurarea cu succes a lecțiilor;
- lecțiile corespunzătoare fiecărei unități de învățare, finalizate cu o lecție dedicată exclusiv reflecției pentru unitatea de învățare respectivă;
- lecție finală de reflecție, care încheie fiecare an școlar.

Avem, așadar, trei niveluri de reflecție, diferite, dar complementare, incluse în proces:

- reflecția de la finalul diferitor activități de învățare;
- lecția de reflecție de la finalul unității de învățare, în timpul căreia elevii conștientizează și exprimă ceea ce au învățat în cadrul setului de lecții respectiv;
- lecția de reflecție la final de an școlar, ce permite rememorarea întregii experiențe de învățare și completarea conștientizării competențelor dezvoltate, cu accent pe articularea între diferite unități de învățare.

Procedând în acest fel, se asigură atât climatul necesar pentru aplicarea principiilor de învățare recomandate, bazate pe interacțiune și reflecție, cât și un proces de evaluare a elevilor eșalonat și repartizat în mod echilibrat pe durata anului școlar.

Astfel, lecția introductivă familiarizează elevii și cu modul în care se realizează evaluarea, iar lecțiile centrate pe reflecție, la final de unitate de învățare și la final de an școlar, reprezintă surse foarte importante de informații pentru evaluare.

A treia unitate de învățare din cadrul acestui ghid este dedicată unei activități de învățare bazată pe proiect, desfășurându-se pe parcursul mai multor lecții, cu legătură între ele. Mai multe detalii metodologice privind planificarea și realizarea activității de învățare bazată pe proiect sunt disponibile

la începutul unității respective. Includerea unității date pe această poziție în planificarea anuală, deși în curriculum ea figurează la final, nu este obligatorie, dar este bazată pe mai multe argumente. Astfel, în primul rând, această organizare a procesului didactic ține cont de structura anului școlar, de poziția vacanțelor. În al doilea rând, experiența în domeniu a altor țări arată că realizarea acestei activități la finalul anului școlar presupune o serie de riscuri privind asigurarea unei calități înalte a procesului, inclusiv cu partea de reflecție. În fine, dar nu în ultimul rând, se arată astfel în mod concret cum se pot transpune prevederile curriculumului în planificarea didactică în mod flexibil și conform nevoilor elevilor, cu scopul dezvoltării competențelor acestora.

RISCURI CARE TREBUIE EVITATE

În cadrul acestei secțiuni vor fi colectate aspecte asupra cărora profesorii trebuie să reflecteze în mod deosebit, pentru a evita efectele negative, nedorite sau devierea de la principiile menționate în curriculum și în metodologia de evaluare. În continuare, sunt prezentate câteva exemple de astfel de riscuri.

- Rolul casetei cu informații – aceasta este doar pentru profesor și are scopul de a oferi informații generale cu privire la tema abordată, pe care profesorul trebuie să le cunoască, dar ele nu trebuie prezentate ca atare elevilor. Profesorul nu trebuie să le citească elevilor sau să ceară acestora să citească ceea ce este menționat în caseta cu informații. Desigur, anumite elemente vor fi menționate la momentul potrivit, în timpul lecției, sau se vor regăsi în concluziile formulate de elevi în urma activității din cadrul lecției, dar dacă ar fi citite de către profesor, ar corespunde unei abordări centrate pe conținuturi, nu pe competențe.
- Anticiparea sau forțarea concluziilor – rolul profesorului este să ghideze elevii, printr-o serie de întrebări, să ajungă la anumite concluzii, dar acestea nu trebuie forțate și nici nu trebuie comunicate elevilor de către profesori. Elevii nu trebuie să răspundă la întrebări gândindu-se ce ar aștepta profesorul să răspundă, ci exprimând în mod sincer și autentic ceea ce cred, iar profesorul trebuie să încurajeze exprimarea deschisă și liberă a opiniilor elevilor. Dacă elevii nu ajung la concluziile așteptate de profesor, soluția nu este ca profesorul să formuleze aceste concluzii, ci să adreseze întrebări suplimentare sau chiar să adapteze demersul didactic, pentru a reveni asupra aspectelor respective.
- Implicarea neechilibrată a elevilor – o tendință firească a profesorilor este de a-i implica în cadrul lecțiilor mai mult pe elevii care sunt mai ușor dispuși să se implice și care sunt, în general, obișnuiți cu un astfel de rol. În cadrul lecțiilor introductive și apoi pe tot parcursul activităților, se va insista asupra importanței implicării tuturor elevilor și a găsirii celor mai potrivite modalități care să permită fiecărui elev să participe activ, să-și exprime opiniile și să-și dezvolte competențele.
- Focalizarea pe calitatea produselor elevilor – la unele activități, elevii realizează diferite produse. Conținutul acestor produse reflectă, desigur, anumite competențe ale elevilor și acest lucru trebuie să fie luat în considerare de către profesor. Cu toate acestea, cel mai important este procesul în urma căruia a fost realizat produsul și este posibil ca în urma realizării unui produs ce poate fi considerat ca nefiind de bună calitate, elevii să fi manifestat în mod semnificativ anumite competențe. Acest lucru poate rezulta atât în urma observării comportamentelor elevilor pe parcursul diferitor sarcini activități, cât și în cadrul reflecției asupra procesului prin care au trecut.
- Teama de a nu finaliza evaluarea – în special în contextul primelor contacte cu metodologia de evaluare bazată nu pe testarea cunoștințelor elevilor, ci, în principal, pe observarea comportamentelor acestora, unor profesori poate să le fie frică de faptul că nu vor avea suficient timp și spațiu pentru a observa la toți elevii comportamentele corespunzătoare descriptorilor. Acest lucru îi poate determina să reducă focalizarea asupra calității procesului didactic și să genereze frustrări la nivelul elevilor. În realitate, atât observarea, cât și numeroasele momente de reflecție în care elevii sunt solicitați să revină asupra unor situații din cadrul lecțiilor și să explice ce au făcut și de ce au făcut anumite lucruri asigură suficiente oportunități pentru a obține informațiile necesare pentru evaluarea competențelor tuturor elevilor.

- Tendința de a evita activitățile care presupun mișcarea elevilor și organizarea clasei în mod diferit – uneori, activitățile care presupun mișcare (de exemplu, ridicarea elevilor în picioare sau plimbarea lor prin sala de clasă) pot părea consumatoare de timp (sau generatoare de haos), însă studiile în domeniul educației arată că mișcarea, schimbarea locurilor, schimbarea interlocutorilor îi ajută pe elevi să-și păstreze atenția mai mult timp, să fie mai implicați în activități și să înțeleagă mai bine ceea ce se discută în cadrul lecției. O sală de clasă organizată în stil clasic, cu mese aliniate pe rânduri, cu fața spre tablă, sistem conceput pentru activități centrate pe transmiterea de informații de la profesor la elevi, nu este potrivită pentru realizarea de activități în care elevii interacționează între ei, pentru a-și dezvolta diversele competențe vizate de disciplina Educație pentru societate. Cercetările din domeniul științelor educației arată că modul de organizare a spațiului în care se realizează activitățile de învățare influențează raportarea elevilor la procesul didactic. Astfel, o sală de clasă organizată în stil clasic stimulează pasivitatea elevilor și receptivitatea la ceea ce spune sau scrie pe tablă profesorul. O sală de clasă organizată în cerc sau într-o altă formă, care să le permită elevilor să-și vadă bine toți colegii, stimulează participarea activă și atenția la ceea ce spun colegii. De asemenea, activitățile de lucru în grupuri se desfășoară mult mai bine, dacă elevii dintr-un grup șed confortabil, față în față, decât dacă li se cere unor elevi să se întoarcă spre elevii de la masa din spatele lor, pentru a forma un grup. Așadar, dacă este posibilă deplasarea meselor, este foarte importantă reorganizarea sălii de clasă în așa mod încât aceasta să constituie un spațiu în care elevii să se vadă unii pe alții, să poată lucra în grupuri de patru-șase persoane și să se poată mișca. Desigur, prima dată când se încearcă o astfel de schimbare, este foarte posibil să se piardă mult timp, să fie unii elevi reticenți sau pasivi și, din cauza aceasta, există o mare tentație de a abandona, pe viitor, acest demers. Experiența mai multor profesori care au trecut prin astfel de situații arată că în scurt timp elevii se adaptează la noua situație și pregătesc sala de clasă în modul solicitat înainte de începerea orei. Dacă mesele sunt fixe, este important să găsiți o soluție cât mai bună, care poate fi, de exemplu, desprinderea lor, organizarea lecției în alt spațiu etc.

EVALUAREA DEMERSULUI DIDACTIC

Aplicând la clasă sugestiile de activități didactice prezentate în secțiunile următoare ale acestui ghid, profesorii, treptat, vor dobândi o serie de experiențe valoroase, care pot reprezenta o sursă esențială pentru dezvoltarea profesională ulterioară.

Pentru ca aceste experiențe acumulate să devină resurse pentru învățare și evoluție profesională, este utilă realizarea în mod conștient a unui proces de reflecție.

Astfel, după realizarea unei lecții, dar și la finalul unei unități de învățare sau la final de an școlar, profesorii pot reflecta, atât individual, cât și în colaborare cu alți colegi, asupra activității realizate și a modului în care, pe viitor:

- pot fi ajustate, corectate sau eliminate elementele care, în practică, s-au dovedit a fi inadecvate sau ineficiente în susținerea dezvoltării competențelor vizate;
- poate fi extinsă utilizarea unor strategii didactice și a modalităților de acțiune care s-au dovedit a fi utile și care au avut impact pozitiv asupra elevilor.

Este important ca reflecția să aibă în vedere ambele dimensiuni de mai sus și să nu se centreze doar pe ceea ce nu a funcționat corespunzător și trebuie schimbat.

Concluziile acestui proces de reflecție pot fi uneori aplicate imediat, de exemplu, prin ajustarea demersului didactic la aceeași lecție cu o altă clasă de elevi sau la lecția următoare cu aceeași clasă, sau, pe termen mai lung, la următoarele unități de învățare, sau în următorii ani școlari.

Acest proces poate deveni parte a practicii didactice obișnuite și va contribui la dezvoltarea competențelor profesorilor și la susținerea reciprocă între profesorii care predau disciplina Educație pentru societate. Dat fiind faptul că urmărim dezvoltarea la elevi a competențelor pentru cultură democratică, este important și pentru profesori să-și utilizeze și dezvolte abilitățile de învățare autonomă, responsabilitatea și abilitățile analitice și de gândire critică în raport cu propria activitate profesională.

Unitatea de învățare I: Instituțiile statului în serviciul cetățeanului

LECȚIE INTRODUCȚIVĂ

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe specifice	Descriptori
Atitudini	
Respect	• Exprimă respect pentru ceilalți pe baza recunoașterii demnității tuturor persoanelor și a drepturilor garantate tuturor.
Responsabilitate	• Își asumă răspunderea pentru propriul comportament.
Autoeficacitate	• Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. • Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	• Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	• Urmărește limbajul corporal al vorbitorilor pentru a-și putea da seama de sensul a ceea ce spun.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	• Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – dezvolte abilitatea de a asculta și de a fi deschiși/deschise la schimbare în lumina noilor perspective și înțelegeri.
- O2 – examineze diverse puncte de vedere pentru a obține informații relevante și utile în avansarea personală și profesională.
- O3 – evalueze în mod critic propriile abilități, atitudini și valori în contextul competențelor necesare pentru a contribui la o cultură democratică.
- O4 – manifeste un interes sincer și o motivație puternică pentru dezvoltarea competențelor necesare într-o cultură democratică.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** frontal.
- **Metode și procedee didactice:** jocul didactic „Dilema”, brainstorming, discuția dirijată, jocul de autoevaluare, „Propoziții lacunare”.

Materiale necesare: cretă sau bandă adezivă, tablă/coli de hârtie.

Timp: 45 minute.

Resurse didactice: COMPASS, Educație pentru drepturile omului, manual pentru tineri, volumul I (<https://www.agenda21.org.ro/download/compass1.pdf>), Fișa nr. 1, cu afirmații controversate, Fișa nr.2, Curriculum la Educație pentru societate pentru învățământul profesional tehnic.

CASETA CU INFORMAȚII

Informațiile din această casetă sunt destinate cadrelor didactice. Ele nu trebuie prezentate elevilor/elevelor, ci au scopul de a oferi un cadru mai larg de înțelegere pentru cadrele didactice.

Prin activitățile propuse în cadrul lecției introductive, elevii/elevetele vor fi încurajați/încurajate să-și exprime propria opinie, bazându-se pe cunoștințele și experiențele acumulate în anul precedent de studii. Vor fi încurajați/încurajate să asculte și să interacționeze constructiv cu ceilalți colegi/colege, care aduc în discuție o varietate de perspective. Astfel, elevii/elevetele se vor familiariza nu doar cu conținuturile curriculare, ci și cu scopurile și obiectivele, finalitățile propuse pentru anul doi.

Elevii/elevetele vor fi atenționați/atenționate că la finalul fiecărei unități vor avea o oră de reflecție. În cadrul acestei ore, ei/ele își vor autoevalua atât activitatea cât și comportamentul propriu, iar colegii/colegele și Cadrul didactic îi vor evalua și ei/ele.

Pentru a asigura un nivel adecvat de profunzime în studiul materiei, este posibil ca realizarea activităților descrise să necesite două ore. Totuși, există posibilitatea de a opta pentru implementarea doar a unora dintre activitățile prezentate, în funcție de timp și resurse disponibile.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „DILEMA” (25-30 MIN.)

Activitatea încurajează elevii/elevetele să-și exprime punctul de vedere propriu și să fie deschiși la ascultarea perspectivelor celorlalți, fiind predispuși să-și ajusteze opinia în lumina unei noi înțelegeri. Pe lângă aceasta, elevii/elevetele devin conștienți/conștiente de diversitatea de opinii, valori, atitudini și abilități care pot fi exprimate în cadrul unei activități interactive.

Modalitățile de desfășurare a activității pot varia pentru a răspunde nevoilor și contextului specific al grupului de elevi/elevete.

Li se explică elevilor/elevetele că le vor fi propuse afirmații controversate, în legătură cu care este normal ca oamenii să aibă opinii diferite (Fișa de lucru nr. 1).

Se trasează cu creta sau cu o bandă o linie pe lungimea podelei, de la un perete la altul, prin mijlocul clasei, astfel încât suprafața clasei să fie împărțită în două zone cu dimensiuni egale.

Li se explică participanților/participantelor la joc că poziționarea într-o parte a liniei reprezintă acordul cu acea declarație, iar poziționarea în partea opusă reprezintă dezacordul față de declarație.

Distanța elevilor/elevelor față de linie exprimă măsura în care aceștia/acestea sunt de acord sau în dezacord cu afirmația respectivă. Pereții camerei reprezintă limita! Persoanele care nu au nici o opinie vor sta pe linie.

Se citește prima afirmație.

Cadrul didactic le spune elevilor/elevelor să se aranjeze de acea parte a liniei și în acel punct care le reprezintă opinia despre afirmație.

Participanții sunt invitați la dorință să-și motiveze alegerea locului respectiv, să-și argumenteze poziția. Permiteți să vorbească oricui care dorește, dar asigurați-vă că cel puțin un/o elev/elevă din fiecare dintre următoarele categorii își motivează poziționarea:

- Elevi/eleve aflați/aflate la distanța cea mai mare de linie, în partea prin care exprimă acordul cu afirmația;
- Elevi/eleve aflați/aflate la distanța cea mai mare de linie, în partea prin care exprimă dezacordul cu afirmația;
- Elevi/eleve aflați/aflate la distanță mică de linie, în partea prin care exprimă acordul cu afirmația;
- Elevi/eleve aflați/aflate la distanță mică de linie, în partea prin care exprimă dezacordul cu afirmația.

Întrebați dacă cineva dorește să-și schimbe poziția. După ce toți care au dorit să facă acest lucru s-au repositionat, cereți-le să spună care au fost motivele ce au determinat schimbarea.

Citiți următoarea afirmație.

Debrifarea activității

- Ce dificultăți ați întâmpinat în alegerea poziției pe linie?
- Ați modificat opinia în timpul activității și ați trecut de la o parte a liniei la alta? De ce?
- Au fost elevi/eleve care au stat pe linie sau au fost incerți/incerte? Care credeți că au fost motivele acestei incertitudini?
- Ce valori, atitudini, abilități sau cunoștințe au fost implicate în activitate?
- Credeți că conștientizarea acestora ar fi fost posibilă fără etapa de reflecție?

Concluzie

La fel ca și în anul trecut, la disciplina Educație pentru societate se va încuraja și în anul școlar curent: exprimarea liberă, dar cu respect, a opiniilor; acceptarea faptului că oamenii pot avea puncte de vedere diferite; abordarea unor teme controversate și legate de viața în societate; flexibilitatea și posibilitatea modificării opiniilor; reflectarea sistematică asupra a ceea ce am făcut, simțit și învățat; colaborarea între colegi/colege, în vederea formării unor elemente de competențe din domeniile valori, atitudini, abilități, cunoștințe și înțelegere critică.

■ ACTIVITATEA „LA CE FOLOSESC COMPETENȚELE PENTRU CULTURĂ DEMOCRATICĂ?” (25-30MIN.)

Elevilor/elevelor li se reamintește că în anul precedent orele de Educație pentru Societate, erau focalizate pe dezvoltarea competențelor pentru cultură democratică, și că au reflectat asupra lor folosind descriptori specifici. În acest an de studiu vor continua să-și formeze/dezvolte competențele pentru cultură democratică. Elevii/elevele sunt invitați/invitate să reflecteze asupra următoarei întrebări:

- Care este utilitatea competențelor pentru cultură democratică?

Pentru a descoperi răspunsul la această întrebare, propunem elevilor/elevelor următoarea activitate. În cadrul unui brainstorming, îi încurajăm pe elevi/eleve să ofere cât mai multe răspunsuri la

următoarele întrebări, care sunt afișate în prealabil pe tablă sau pe un poster. Răspunsurile vor fi înregistrate pentru a fi vizualizate și discutate în continuare.

- Care sunt calitățile unei persoane fericite?
- Ce calități posedă o persoană rezilientă (capabilă să facă față cu succes unor situații dificile)?
- Ce calități cere un angajator de la angajatul său?
- Ce calități trebuie să posede un bun antreprenor/manager?

Propuneți elevilor/elevelor să compare listele alcătuite de ei/ele cu lista rezultată în urma studiilor realizate în societatea actuală (Fișa 2) și cu lista competențelor și a descriptorilor pentru anul II din metodologia de evaluare.

Debrifarea activității

- Observați o conexiune între elementele identificate de voi, cele prezentate în studii și competențele pe care le dezvoltăm în cadrul disciplinei Educația pentru Societate?
- Ce elemente găsiți comune între listele respective?
- Care sunt diferențele?
- Există ceva care vă surprinde în aceste liste?

Concluzie

Scopul disciplinei Educație pentru Societate este să dezvolte competențe pentru o cultură democratică, formând astfel cetățeni activi și responsabili, capabili să își asume responsabilitatea pentru propria viață și comunitatea lor. Aceste calități sunt reflectate în cele 20 de competențe pentru cultură democratică. Astfel, formarea acestor competențe în cadrul cursului Educație pentru Societate vă va ajuta să gestionați mai ușor provocările vieții și să vă integrați în societate.

În acest an, vom continua să realizăm activități complexe, bazate pe proiect, care să contribuie la dezvoltarea atitudinilor, abilităților, cunoștințelor și gândirii critice și la formarea valorilor. Dacă anul trecut ați organizat o competiție de dezbateri, în acest an ne vom concentra pe valorificarea patrimoniului cultural ca resursă durabilă.

Se face o prezentare a unităților de învățare care vor fi studiate în anul doi, a finalităților stipulate în curriculum și a modalității de organizare a procesului de evaluare prin descriptori.

■ ACTIVITATEA „JOC DE AUTOEVALUARE” „PROPOZIȚII LACUNARE” (15 MIN.)

Acest joc poate constitui o modalitate rapidă de a obține feedback.

Spuneți elevilor/elevelor să formeze un cerc. Li se propune participanților, aleatoriu, un set de afirmații pe care trebuie să le completeze prompt. (Dacă cineva dintre elevi/eleve refuză să răspundă, adresați întrebarea altui elev/eleve. Alegeți una dintre perechile de afirmații de mai jos.

Mergeți în jurul cercului și cereți, pe rând, fiecărui participant să completeze afirmația. Nu sunt permise comentariile sau discuțiile. Faceți runde suplimentare, dacă aveți timp suficient sau dacă doriți să mai obțineți feedback.

Exemple de afirmații:

Punctele forte ale activității au fost... Cele slabe au fost ...

Cel mai interesant lucru a fost... Cel mai plictisitor lucru a fost...

Ceea ce mi-a plăcut cel mai tare este... Ceea ce am apreciat cel mai mult este...

Cel mai amuzant lucru... Cel mai serios lucru...

Mi-ar fi plăcut mai mult... și mai puțin...

Lucrul care mi-a plăcut să-l fac cel mai mult... Lucrul care mi-a plăcut cel mai puțin să-l fac...

Lucrul pe care l-am făcut cu încredere... Lucrul pe care n-am avut curaj să-l fac...

Sarcini alternative

Activitatea de la reflecție poate fi substituită cu „Pixuri în pahar”, „Lasă-mi mie ultimul cuvânt”, „Microfonul”, „Scriere liberă”.

EXTINDERE

Cereți elevilor/elevelor să reflecteze asupra lecțiilor de Educație pentru societate din anul trecut de studii și să propună trei-cinci modalități de eficientizare a cursului dat, ce pot fi realizate prin contribuția elevilor/elevelor. Dacă este timp suficient, elevii/elevele pot discuta în grupuri mici și apoi pot prezenta propunerile în fața întregii clase.

FIȘA NR.1. AFIRMAȚII CONTROVERSATE

- Libertatea de exprimare ar trebui să fie supusă unor limite.
- Poate fi încălcat un drept al unei persoane, dacă acest lucru aduce beneficii unui număr mare de cetățeni.
- Instituțiile publice ar trebui să ia decizii independente, fără a fi influențate de grupuri de cetățeni care își promovează interesele personale.

FIȘA NR. 2

Studiile arată care sunt în societatea actuală:

Calitățile unei persoane fericite

- Autoeficacitatea
- Focalizare pe aspectele pozitive
- Umor
- Încredere în sine
- Flexibilitate și adaptabilitate
- Optimism
- Asumarea unor valori pozitive

Calitățile unei persoane reziliente

- Autoeficacitatea
- Optimismul
- Deschiderea pentru legături și atașamentul față de alte persoane
- Toleranță la ambiguitate
- Empatia
- Inteligența emoțională (abilitatea de a identifica emoții la sine și la ceilalți, de a gestiona și exprima emoții corespunzător)
- Flexibilitatea și adaptabilitatea
- Gândirea critică și abilitatea de a rezolva probleme
- Abilitățile de comunicare

Calitățile cerute de angajatori

- Abilități de comunicare
- Onestitate
- Responsabilitate, punctualitate
- Flexibilitate
- Determinare și perseverență
- Abilități de cooperare
- Abilități de învățare autonomă
- Abilități de rezolvare a problemelor
- Loialitate, încredere

Calități ale unui bun antreprenor/manager

- Încredere în sine
- Deschidere
- Identificarea priorităților
- Abilități de comunicare și relaționare
- Abilități de învățare autonomă
- Integritate
- Perseverență
- Responsabilitate
- Respect

LECȚIILE 1-2. REGULILE – INSTRUMENTE DE INTERES PUBLIC

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	- Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. - Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun.
Responsabilitate	Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Toleranța ambiguității	Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind limba și comunicarea	Poate reflecta în mod critic asupra felului în care diferiți interlocutori pot percepe sensuri diferite din aceeași informație.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – evidențieze importanța regulilor și legilor ca instrumente esențiale care pot influența și controla comportamentul uman.
- O2 – reflecteze în mod critic asupra consecințelor pe termen lung a deciziilor luate.
- O3 – conștientizeze legătura dintre respectarea regulilor și buna funcționare a societății.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** în grupuri mici, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** învățarea prin cooperare, discuția în plen, brainstorming, studiu de caz, discuție reflexivă.

Materiale necesare: tablă, (opțional), markere, foi flipchart.

Timp: 90 minute

Resurse didactice: fișe de lucru

CASETA CU INFORMAȚII

În cadrul acestei unități de învățare, elevii/elevele dobândesc cunoștințe esențiale despre modul în care instituțiile statului funcționează în beneficiul cetățenilor și dezvoltă abilități practice și comportamente cetățenești vitale pentru participarea activă în societatea democratică. Înțelegerea conceptelor precum proprietatea publică și privată îi încurajează să fie responsabili în administrarea și protejarea resurselor comune ale comunității.

Prin studierea dezvoltării comunității și a serviciilor publice, elevii/elevele își extind perspectiva asupra nevoilor și resurselor locale și naționale. Această înțelegere îi/le motivează să se implice în procesul decizional și să contribuie activ la îmbunătățirea infrastructurii și a calității vieții pentru ei/ele înșiși/însele și pentru ceilalți. Mai mult decât atât, analizând problemele și soluțiile comunității lor, elevii/elevele devin agenți ai schimbării pozitive, dezvoltând abilități de rezolvare a problemelor și de colaborare în echipă.

Astfel, educația privind instituțiile statului în serviciul cetățeanului nu numai că îi pregătește pe elevi/eleve pentru responsabilitățile lor civice, ci îi/le încurajează să devină lideri și promotori ai progresului în societatea lor. Prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu experiențele practice, contribuim la formarea unei generații de cetățeni informați, empatici și activi, esențiali pentru construirea unei lumi mai bune și mai echitabile pentru toți.

În cadrul primelor două lecții Cadrul didactic va ghida elevii/elevele să analizeze aspecte specifice ale regulilor de interes public și să propună soluții sau sugestii pentru îmbunătățirea acestora în comunitatea lor, să identifice criteriile cheie care fac ca regulile și legile să fie considerate bune cum ar fi:

- **Corectitudine:** asigură justiție și egalitate, precum drepturile egale pentru femei și bărbați.
- **Utilitate:** contribuie la buna funcționare a societății, prevenind apariția problemelor, cum ar fi legile privind conducerea, pentru a asigura siguranța rutieră.
- **Binele comun:** susțin interesele întregii comunități, nu doar ale anumitor persoane sau grupuri, cum ar fi cele bogate.
- **Aplicabilitate:** pot fi puse în aplicare, majoritatea cetățenilor fiind dispuși să le respecte, iar autoritățile fiind obligate să le aplice sancțiuni celor care le încalcă.
- **Simplitate:** sunt ușor de înțeles și de respectat pentru toți membrii societății.

Activitățile propuse la aceste lecții le oferă elevilor/elevelor ocazia să reflecteze și să identifice reguli specifice de interes public din propria lor comunitate, să analizeze importanța acestora și să își dezvolte capacitatea de a observa și de a aprecia rolul regulilor în viața lor de zi cu zi.

Lecția 1**DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC****— ACTIVITATEA „MODALITĂȚI DE EFICIENTIZARE A CURSULUI” (15 MIN.)**

Cadrul didactic anunță începerea colectării sugestiilor elevilor/elevelor privind eficientizarea cursului pentru anul curent de studii. Elevii/elevetele au la dispoziție 5 minute pentru a completa bilețele anonime sau semnate, individuale sau de grup, care vor fi introduse într-o cutie specială.

Alternativ, sugestiile pot fi trimise în format electronic până la lecția următoare, când pot fi, de asemenea, comunicate verbal. Sugestiile vor fi discutate, analizate și se va decide care dintre ele pot fi implementate și cum. La aceste sugestii se va reveni de fiecare dată când va fi necesar pentru a asigura o îmbunătățire continuă a cursului.

— ACTIVITATEA „IMPORTANȚA REGULILOR” (30 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevetele să:

- formeze grupuri mici de 4-5 persoane.
- reflecteze asupra importanței regulilor în viața de zi cu zi, având ca reper întrebările pentru discuție. Anexa 1. Grupurile discută întrebările și notează principalele idei.
- prezintă ideile colegilor/colegelor.

Debrifarea activității

Elevii/elevetele sunt încurajați/încurajate să reflecteze asupra modului în care regulile și legile contribuie la funcționarea societății și la propria lor viață.

- Ce v-a surprins în discuțiile voastre?
- Cum v-au influențat experiențele personale perspectiva asupra importanței regulilor?
- Ați descoperit vreo regulă sau lege pe care o considerați mai puțin utilă? De ce?
- De ce credeți că sunt necesare regulile și legile într-o societate?
- Ce rol credeți că au regulile în menținerea ordinii și a stabilității sociale?
- Care este, în opinia voastră, cea mai importantă regulă sau lege și de ce?

Concluzie

Regulile și legile sunt fundamentale pentru menținerea ordinii și a stabilității sociale într-o societate, acestea joacă un rol esențial în gestionarea comportamentului uman și în asigurarea interesului public. Este evident că respectarea regulilor este esențială pentru funcționarea armonioasă a societății, legile nu doar că impun constrângeri, dar și protejează drepturile și libertățile fiecăruia.

— ANEXA 1. IMPORTANȚA REGULILOR

1. Care sunt regulile sau legile cu care te confrunți în viața de zi cu zi?
2. Cum credeți că ar arăta viața noastră fără reguli sau legi?
3. De ce credeți că sunt necesare regulile și legile într-o societate?
4. Ce rol credeți că au regulile în menținerea ordinii și a stabilității sociale?
5. Care este, în opinia voastră, cea mai importantă regulă sau lege și de ce?

Lecția 2

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „ROLUL REGULILOR ÎN INTERESUL PUBLIC” (30 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- formeze 5 grupuri.
- fiecare grup va analiza câte un studiu de caz folosind întrebările din fișă (Anexa 1).
- Studiile de caz ilustrează diferite aspecte ale regulilor și impactul acestora asupra societății.
- noteze principalele idei.
- prezinte studiile de caz.

Notă: Studiile de caz pot fi adaptate în dependență de profilul și specialitatea elevilor/elevelor

Debrifarea activității

- Ce se întâmplă când regulile nu sunt respectate? Cum afectează acest lucru oamenii și comunitatea?
- Cum ne ajută regulile și legile să fim sănătoși și să trăim mai bine împreună?
- Cum putem îmbunătăți modul în care regulile sunt aplicate, astfel încât toată lumea să le respecte?
- De ce este important ca fiecare persoană și întreaga comunitate să respecte regulile?

Concluzie

Studiile de caz analizate evidențiază impactul semnificativ al respectării regulilor și legilor asupra interesului public și al comunității în ansamblu. Nerespectarea regulilor generează consecințe negative pentru sănătatea, siguranța și bunăstarea membrilor comunității, este evident că regulile și legile sunt fundamentale pentru protejarea sănătății publice, pentru menținerea ordinii sociale și pentru asigurarea unei vieți comunitare armonioase, prin urmare respectarea regulilor nu este doar o responsabilitate individuală, ci și una colectivă. Pentru a asigura conformitatea cu regulile și legile, este necesar un efort colaborativ între comunitate, autorități și alte părți interesate. Este esențial să promovăm respectarea regulilor și legilor în comunitatea noastră pentru a proteja interesul public și pentru a asigura o viață mai sigură și mai prosperă pentru toți membrii acesteia.

Reflecție (15 min.)

- Cadrul didactic invită elevii/elevele să reflecteze asupra următoarelor întrebări?
- Cum putem ajuta comunitatea să înțeleagă de ce regulile sunt importante?
- Ce putem face pentru ca regulile să fie respectate mai bine?
- Poți da exemple de situații în care regulile au avut un impact pozitiv asupra comunității?

Concluzie

Regulile sunt fundamentale pentru menținerea ordinii și a armoniei sociale și pentru protejarea interesului public. Respectarea regulilor este o responsabilitate colectivă și fiecare individ are un rol important în asigurarea conformității cu acestea. Prin educație și conștientizare, putem promova respectarea regulilor și putem contribui la îmbunătățirea calității vieții în comunitatea noastră.

EXTINDERE

Realizați o listă cu 5 reguli de interes public din comunitate. Pentru fiecare regulă, descrieți cum credeți că aceasta contribuie la buna funcționare a societății și la protejarea interesului public. Puteți include exemple concrete pentru a ilustra importanța fiecărei reguli.

ANEXA 1. STUDII DE CAZ

Grupul I

Accesul la educație: Un grup de elevi/eleve dintr-o zonă rurală descoperă că transportul școlar este deficitar din cauza lipsei de respectare a regulilor de circulație de către șoferii care parchează neregulamentar în fața școlii.

Analizați impactul acestei situații asupra accesului lor la educație și identificați soluții pentru a îmbunătăți respectarea regulilor.

- Care sunt regulile prezentate în studiul de caz?
- Cum afectează aceste reguli buna funcționare a societății?
- Ce s-ar putea întâmpla dacă aceste reguli nu ar fi respectate?
- Care sunt beneficiile respectării acestor reguli pentru interesul public?

Grupul II

Mediu urban poluat: O comunitate urbană se confruntă cu probleme de poluare a aerului și a apei din cauza nerespectării regulilor de protecție a mediului de către fabrici și uzine din apropiere.

Analizați impactul poluării asupra sănătății publice și propuneți soluții pentru a îmbunătăți respectarea regulilor de protecție a mediului.

- Care sunt regulile prezentate în studiul de caz?
- Cum afectează aceste reguli buna funcționare a societății?
- Ce s-ar putea întâmpla dacă aceste reguli nu ar fi respectate?
- Care sunt beneficiile respectării acestor reguli pentru interesul public?

Grupul III

Accesul la sănătate: O comunitate rurală are dificultăți în a avea acces la servicii medicale de calitate din cauza nerespectării regulilor de către personalul medical și de către pacienți.

Analizați impactul acestei situații asupra sănătății publice și identificați soluții pentru a îmbunătăți respectarea regulilor în sectorul sănătății.

- Care sunt regulile prezentate în studiul de caz?
- Cum afectează aceste reguli buna funcționare a societății?
- Ce s-ar putea întâmpla dacă aceste reguli nu ar fi respectate?
- Care sunt beneficiile respectării acestor reguli pentru interesul public?

Grupul IV

Siguranța alimentară: Un grup de consumatori descoperă că anumite produse alimentare comercializate în piață nu respectă standardele de siguranță alimentară din cauza nerespectării regulilor de către producători și comercianți.

Analizați impactul acestei situații asupra sănătății publice și propuneți soluții pentru a îmbunătăți respectarea regulilor în industria alimentară.

- Care sunt regulile prezentate în studiul de caz?
- Cum afectează aceste reguli buna funcționare a societății?
- Ce s-ar putea întâmpla dacă aceste reguli nu ar fi respectate?
- Care sunt beneficiile respectării acestor reguli pentru interesul public?

Grupul V

Respectarea regulilor de construcție: O comunitate urbană se confruntă cu probleme de siguranță și estetică din cauza nerespectării regulilor de construcție de către dezvoltatorii imobiliari.

Analizați impactul acestei situații asupra calității vieții în comunitate și identificați soluții pentru a îmbunătăți respectarea regulilor în domeniul construcțiilor.

- Care sunt regulile prezentate în studiul de caz?
- Cum afectează aceste reguli buna funcționare a societății?
- Ce s-ar putea întâmpla dacă aceste reguli nu ar fi respectate? Care sunt beneficiile respectării acestor reguli pentru interesul public?

LECȚIA 3. PROPRIETATE PUBLICĂ ȘI PROPRIETATE PRIVATĂ**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	- Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. - Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare.
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficient pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – opereze corect cu noțiunile de „proprietate publică” și „proprietate privată”.
- O2 – identifice caracteristicile proprietății private, proprietății publice.
- O3 – dezvolte abilități de analiză și reflecție critică asupra conceptelor studiate.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi/eleve:** în grupuri mici, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** învățarea prin cooperare, discuția în plen, brainstorming, studiu de caz, joc de rol.

Materiale necesare: fișe cu afirmații, pixuri, carnet de notițe, pălărie (bol).

Timp: 45 minute

Resurse didactice: Participarea la democrație, volumul 4 (<https://www.living-democracy.com/ro/textbooks/volume-4/>); <https://juristopedia.com/public-property-vs-private-property/>

CASETA CU INFORMAȚII

La această lecție, elevii/elevele vor avea oportunitatea să analizeze conceptul complex al proprietății și vor avea ocazia să exploreze diferite tipuri și aspecte ale acesteia. Înțelegerea proprietății este esențială pentru dezvoltarea unei conștiințe juridice și sociale solide în rândul elevilor/elevelor.

În cadrul lecției, elevii/elevele vor descoperi că dreptul de proprietate, așa cum este definit conform Codului civil, conferă unei persoane dreptul de a se bucura și de a dispune de un bun în mod exclusiv și absolut, în limitele stabilite de lege. Vor conștientiza că proprietatea poate fi împărțită în proprietate privată și publică, în funcție de titular și caracteristici, vor explora proprietatea privată, înțelegând că aceasta este personală și implică controlul total al proprietarului asupra bunurilor și produselor acestora. Vor examina modurile în care oamenii pot deveni proprietari, fie prin moștenire, donații sau cumpărare, și vor înțelege importanța recunoașterii drepturilor de proprietate de către ceilalți membri ai societății.

De asemenea, elevii/elevele vor investiga proprietatea publică și vor învăța că aceasta nu este personală și presupune utilizarea comună a bunurilor. Vor explora conceptul de bunuri de uz public, care sunt accesibile tuturor membrilor comunității, precum drumurile naționale, bibliotecile publice și parcurile, și vor înțelege rolul acestor bunuri în viața comunității. Pe lângă acestea, elevii/elevele vor analiza bunurile de interes public, care servesc funcționării serviciilor publice sau realizării unui interes național sau local, cum ar fi clădirile instituțiilor publice sau bogățiile subterane. Această analiză le va oferi elevilor/elevelor o perspectivă mai amplă asupra diversității și complexității proprietății în societatea noastră.

Prin această lecție, elevii/elevele vor dobândi nu doar cunoștințe teoretice despre proprietate, ci și o înțelegere mai profundă a modului în care aceasta este reglementată în societatea noastră și a impactului său asupra vieții cotidiene a indivizilor și a comunității în ansamblu.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „CINCI REGULI DE INTERES PUBLIC” (5 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să relateze câte o regulă de interes public identificată în comunitate, cât și exemple concrete pentru a ilustra importanța fiecăreia.

Debrifarea activității

- Cum ajută regulile comunitatea să fie mai sigură și ordonată?
- Cum pot regulile să asigure drepturi egale pentru toți cetățenii?

Varianta A**ACTIVITATEA „VORBEȘTE DOAR UN MINUT” (15 MIN.)**

Elevii formează un cerc.

Se transmite o pălărie, de la elev la elev, în care se află bilețele ce conțin afirmații referitoare la proprietate (Anexa 1). Aleatoriu, șase - opt elevi trebuie să introducă mâna în pălărie și să aleagă un bilețel, fără a se uita. Participanții au la dispoziție două minute, să se pregătească (un minut) și să vorbească fără întreruperi (un minut) despre afirmația scrisă pe bilețel. Regula este să vorbească fără ezitări și fără repetiții.

„Discursurile” sunt prezentate pe rând.

După fiecare discurs, acordați maximum două minute pentru scurte comentarii din partea celorlalți/ceiloralte elevi/eleve. Dacă sunt multe de discutat la o anumită temă, notați subiectul pe tablă și menționați că veți reveni asupra lui la sfârșit.

Debriefarea activității

- A fost dificil să vorbiți despre aceste teme fără întreruperi, timp de un minut?
- Care au fost cele mai dificile afirmații și de ce?

ACTIVITATEA „TIPURI DE PROPRIETATE” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/evelele să formeze 4 grupuri. Fiecare grup va examina exemple cunoscute în funcție de tipul de proprietate. În discuții, pot face conexiuni cu elemente învățate la lecțiile de istorie sau din articole din mass-media.

- a. de proprietate privată;
- b. de proprietate publică;
- c. de proprietate publică transformată în proprietate privată;
- d. de proprietate privată transformată în proprietate publică.

Cadrul didactic invită elevii/evelele împărtășească cu restul clasei, pe scurt, concluziile și câteva exemple și să analizeze și să compare rezultatele grupurilor.

Reflecție (10 min.)

- Este problema tipurilor de proprietate una simplă sau una complexă, cu aspecte controversate?
- Cum credeți că ar arăta societatea în absența dreptului la proprietate?
- V-ar plăcea să trăiți într-o societate în care dreptul la proprietate ar fi restricționat sau inexistent?
- Cum credeți că ar arăta societatea dacă toate resursele, inclusiv drumurile, apele, aerul sau informația, ar fi deținute exclusiv de persoane private?

Concluzie

Dreptul la proprietate este un aspect complex și important al societății noastre. Problema tipurilor de proprietate poate fi una controversată, iar absența acestui drept ar avea consecințe semnificative asupra societății. Există îngrijorări legate de posibilitatea de a trăi într-o societate în care dreptul la proprietate este restricționat sau inexistent, iar ideea unei societăți în care toate resursele sunt în proprietate privată exclusivă este privită cu scepticism. Astfel, putem concluziona că dreptul la proprietate este un pilon al societății noastre moderne, iar modul în care acesta este gestionat și reglementat poate avea un impact semnificativ asupra vieții individuale și colective.

Varianta B

Cadrul didactic poate propune elevilor/elevelor analiza studiului de caz: „Conflictul terenurilor între proprietari privați și guvern pentru dezvoltarea unei noi autostrăzi” care implică aspecte ale proprietății publice și private. *Anexa 2*

Cadrul didactic va:

- prezinta contextul general al studiului de caz și obiectivele lecției.
- discuta despre importanța infrastructurii și a proiectelor de dezvoltare pentru comunități.
- prezinta părțile implicate în conflictul terenurilor pentru construcția autostrăzii.
- descrie provocările și argumentele fiecărei părți în dispută.

Guvernul local: Dorește să construiască autostrada pentru a îmbunătăți infrastructura și pentru a stimula dezvoltarea economică.

Proprietarii privați: Dețin terenuri prin care trece traseul propus al autostrăzii. Unii dintre acești proprietari sunt rezidenți care locuiesc de ani de zile pe acele terenuri, iar alții sunt investitori care au planuri pentru dezvoltarea comercială a proprietăților lor.

Comunitatea locală: Este împărțită între cei care susțin construcția autostrăzii pentru beneficiile pe termen lung pe care le-ar aduce și cei care se opun din cauza impactului asupra proprietăților și calității vieții.

- organiza dezbateri și discuții în grupuri mici. Fiecare grup va avea un rol specific: guvernul local, proprietarii privați sau comunitatea locală. Elevii/elevetele au libertatea deplină de a decide din care grup să facă parte.
- solicita fiecărui grup să discute avantajele și dezavantajele poziției lor în dispută, să identifice argumente și să vină cu soluții posibile. Elevii/elevetele se pot ghida de *Anexa 3* în formularea poziției sale.
- monitoriza grupurile și oferă îndrumare și clarificări acolo unde este necesar.
- organiza dezbateri și prezentări în plen, încurajând fiecare grup să-și prezinte punctul de vedere și argumentele în fața întregii clase.
- organiza o activitate de reflecție în baza celor discutate.

Întrebări posibile

- Cum ajută și cum afectează construcția autostrăzii comunitatea locală?
- Ce ar trebui luat în considerare atunci când statul ia terenuri private pentru proiecte publice?
- Cum ar trebui despăgubiți proprietarii ale căror terenuri sunt folosite pentru autostradă?
- Ce poate face guvernul pentru a asculta și a răspunde îngrijorărilor oamenilor despre autostradă?
- De ce este important să găsim un echilibru între nevoile comunității și drepturile proprietarilor?

Concluzie

În concluzie, studiul de caz privind conflictul terenurilor pentru construcția autostrăzii ilustrează complexitatea și sensibilitatea relației dintre proprietatea publică și cea privată în dezvoltarea infrastructurii. Fiecare parte implicată - guvernul local, proprietarii privați și comunitatea locală - are perspective și interese distincte. Dezbaterile au pus în lumină avantajele și dezavantajele fiecărui tip de proprietate: accesul și gestionarea publică versus controlul și responsabilitatea privată. În final, acest studiu de caz subliniază importanța dialogului deschis, al negocierii și a colaborării pentru a naviga într-un mod just și sustenabil prin conflictele de interes care pot apărea în dezvoltarea comunităților moderne. Această abordare integrativă este crucială pentru construirea unor societăți mai coezive și progresive în viitorul nostru comun.

Anexa 1**Afirmații:**

- Proprietatea poate fi dobândită prin moștenire.
- Proprietatea poate fi dobândită prin donație.
- Proprietatea poate fi dobândită prin cumpărare.
- Proprietatea publică este non-personală.
- Proprietatea privată este personală.
- Proprietatea publică implică utilizarea comună a bunurilor.
- Utilizatorii bunurilor publice nu pot interzice altora să le folosească.
- Titularul dreptului de proprietate publică poate fi statul sau o unitate administrativ-teritorială.

Anexa 2

Într-un oraș în creștere rapidă, guvernul a propus construirea unei noi autostrăzi pentru a face față traficului tot mai dens și pentru a facilita dezvoltarea economică. Traseul propus al autostrăzii trece prin mai multe zone rezidențiale și comerciale, inclusiv terenuri deținute de proprietari privați.

Anexa 3**Diferența cheie dintre proprietatea publică și cea privată**

Aspect	Proprietate publică	Proprietate privată
Proprietate	Deținut colectiv de guvern sau de o entitate publică.	Deținut de persoane fizice, corporații sau entități private.
Acces	În general accesibil publicului.	Accesul este de obicei restricționat și controlat de proprietar.
Control	Gestionat și reglementat de guvern sau autorități publice.	Controlat și gestionat de proprietar, în conformitate cu legile aplicabile.
Restricții	Utilizarea este adesea restricționată în scopuri publice specifice.	Utilizarea este determinată de proprietar, ceea ce poate include uz personal sau profit.
Întreținere	Responsabilitatea pentru întreținere revine guvernului sau agenției publice.	Întreținerea este responsabilitatea proprietarului.
Finanțare	Finanțat prin impozite sau resurse publice.	Finanțat privat de proprietar.
Transfer și vânzare	În general, nu este transferabil sau vândut către persoane fizice sau entități private.	Transferabil și poate fi vândut altor persoane fizice sau entități.
Domeniul	Sub rezerva autorității guvernamentale în scopuri precum dezvoltarea infrastructurii sau proiecte publice.	Protejat de confiscarea guvernamentală fără compensație justă conform legii.
Exemple	Parcuri publice, clădiri guvernamentale, drumuri, școli publice, biblioteci și sisteme de transport public.	Case de locuit, clădiri comerciale, vehicule și bunuri personale.

LECȚIA 4. DEZVOLTAREA COMUNITĂȚII – INSTITUȚII, SERVICII PUBLICE ȘI INFRASTRUCTURĂ

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	- Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului. - Apără ideea că drepturile omului sunt necesare pentru ca fiecare ființă umană să poate trăi cu demnitate.
Valorizarea diversității culturale	Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și a statului de drept	- Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. - Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Respect	Exprimă respect pentru ceilalți pe baza recunoașterii demnității tuturor persoanelor și a drepturilor garantate tuturor.
Toleranță la ambiguitate	Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – identifice rolul instituțiilor statului în dezvoltarea comunității și infrastructurii acesteia.
- O2 – analizeze serviciile publice esențiale și infrastructura unei comunități analizând nevoile și resursele disponibile.
- O3 – colaboreze în identificarea soluțiilor incluzive și echitabile pentru problemele comunității, promovând implicarea activă în dezvoltarea locală.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** în grupuri mici/în perechi, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** brainstorming, studiu de caz, prezentări scurte, discuție dirijată.

Materiale necesare: fișe cu studii de caz, tabla, markere

Timp: 45 minute

Resurse didactice: Participarea la democrație (<https://www.livingdemocracy.com/ro/textbooks/volume-4/>).

CASETA CU INFORMAȚII

Instituțiile statului, precum autoritățile locale, școlile, spitalele și poliția, joacă un rol vital în asigurarea funcționării eficiente și îmbunătățirii calității vieții în cadrul unei comunități. Aceste instituții furnizează servicii publice esențiale și infrastructură care sunt fundamentale pentru bunăstarea și dezvoltarea durabilă a comunității. Autoritățile locale au responsabilitatea de a coordona activitățile comunității și de a alocă resurse pentru proiecte și servicii necesare. Școlile sunt fundamentale pentru educația și formarea viitoare a cetățenilor activi și responsabili. Spitalele și serviciile de sănătate asigură îngrijirea sănătății comunității, în timp ce poliția asigură siguranța și aplicarea legii, creând un mediu sigur și securizat pentru toți locuitorii.

Această lecție are ca scop să ofere elevilor/elevelor oportunitatea de a explora și înțelege rolul instituțiilor statului în dezvoltarea comunității și infrastructurii locale, precum și să îi încurajeze să propună soluții incluzive și echitabile pentru problemele identificate în cadrul comunității lor. Prin intermediul activităților interactive și al colaborării în grupuri mici, elevii/elevetele vor fi încurajați/încurajate să își exprime ideile, să analizeze critic situațiile și să găsească soluții creative și fezabile pentru îmbunătățirea vieții în comunitatea lor.

În cadrul acestei lecții, elevii/elevetele vor fi împărțiți/împărțite în grupuri mici și vor participa la mai multe activități interactive și discuții în clasă. Vor începe cu un brainstorming pentru a identifica instituțiile cheie implicate în dezvoltarea comunității și vor continua cu o analiză a serviciilor publice esențiale și a infrastructurii locale. Apoi, vor analiza un studiu de caz despre probleme specifice ale comunității, vor colabora pentru a identifica cauzele nefuncționalității și propune soluții viabile. Lecția se va încheia cu prezentarea și discutarea soluțiilor propuse și cu încurajarea elevilor/elevelor să-și exprime angajamentul față de implicarea activă în dezvoltarea locală.

DESCRIEREA DEMERSUL DIDACTIC

— ACTIVITATEA „BRAINSTORMING – INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE” (10 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevetele să:

- formeze grupuri mici a câte 4 persoane.
- realizeze o listă cu instituțiile și serviciile publice pe care le consideră esențiale pentru o comunitate.
- prezinte listele.

Notă: În cazul în care elevilor/elevelor le vine greu să identifice diverse instituții și servicii publice pot utiliza ca reper Anexa 1.

Un voluntar/voluntară va înregistra ideile colegilor pe tablă. Clasa va contribui cu idei noi sau va susține/dezbate selecția.

Notă: În timpul prezentării listelor, cadrul didactic poate sublinia importanța fiecărei instituții sau serviciu public menționat și modul în care acestea contribuie la bunăstarea comunității.

Debrifarea activității

- Ce înseamnă pentru tine o comunitate prosperă?
- Care sunt instituțiile și serviciile publice esențiale pentru o comunitate?
- Cum pot acestea contribui la prosperitatea comunității?
- Cum poate colaborarea și implicarea comunității să îmbunătățească instituțiile și serviciile publice?

■ ACTIVITATEA „STUDIU DE CAZ” (20 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- formeze perechi.
- analizeze studiu de caz. Anexa 1.
- identifice punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățite.
- ofere sugestii pentru a rezolva problemele identificate și a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea serviciilor publice în comunitate.
- relateze în grupul mare cele discutate.

Debrifarea activității

- Care sunt instituțiile publice cheie din Comunitatea Greenwood și cum contribuie fiecare la furnizarea serviciilor publice?
- Cum pot colabora instituțiile publice pentru a oferi o gamă largă și eficientă de servicii în comunitate?
- Cum pot instituțiile publice să fie mai transparente și să implice mai mult comunitatea în procesele lor decizionale?
- Cum pot instituțiile publice să identifice și să abordeze nevoile specifice ale diferitelor grupuri din comunitate, cum ar fi tinerii, vârstnicii sau grupurile marginalizate?
- Care sunt opțiunile de colaborare între instituțiile publice și sectorul privat pentru a îmbunătăți serviciile oferite în comunitate?

Notă: Cadrul didactic poate să recapituleze ideile principale discutate în ambele activități și să încurajeze elevii/elevele să reflecteze asupra modului în care colaborarea și implicarea comunității pot contribui la îmbunătățirea instituțiilor și serviciilor publice.

Reflecție (15 min.)

- De ce depinde calitatea și accesibilitatea serviciilor într-o comunitate?
- Cum credeți că această activitate v-a influențat perspectiva asupra serviciilor publice în comunitatea voastră?
- Ce acțiuni ați putea întreprinde la nivel de comunitate pentru a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea serviciilor publice?
- Cum puteți să vă implicați activ în comunitățile voastre și să folosiți vocile pentru a produce o schimbare referitor la serviciile publice din comunitate?

ANEXA 1. INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE

Spital/localitate medicală: O comunitate are nevoie de acces la servicii medicale de calitate, inclusiv spital sau clinică locală, pentru îngrijirea sănătății fizice și mentale a locuitorilor săi.

Școli și instituții de învățământ: Educația este fundamentală pentru dezvoltarea unei comunități. Școlile, liceele, universitățile și alte instituții de învățământ sunt vitale pentru a oferi acces la educație și formare profesională.

Bibliotecă publică: O bibliotecă oferă acces la informații, resurse educaționale și culturale pentru toți membrii comunității, contribuind la stimularea învățării și a culturii.

Servicii de transport public: Un sistem de transport public eficient permite locuitorilor să se deplaseze în siguranță și eficient în oraș și în împrejurimi, facilitând accesul la locuri de muncă, educație și alte servicii esențiale.

Parcuri și spații verzi: Parcurile și spațiile verzi oferă locuri de recreere și relaxare pentru comunitate, promovând sănătatea și bunăstarea fizică și mentală a locuitorilor.

Servicii sociale: Organizații și agenții care oferă servicii sociale, cum ar fi asistența socială, consilierea și sprijinul pentru sănătatea mentală, sunt esențiale pentru sprijinirea celor mai vulnerabile membri ai comunității.

Servicii de protecție și siguranță: Poliția, pompierii și alte servicii de urgență asigură protecția și siguranța locuitorilor în fața criminalității, incendiilor și altor pericole.

Centre comunitare: Centrele comunitare oferă un spațiu pentru întâlniri, evenimente și programe comunitare, promovând coeziunea socială și participarea civică.

Servicii de colectare a deșeurilor: Colectarea și gestionarea eficientă a deșeurilor sunt esențiale pentru menținerea unui mediu curat și sănătos în comunitate.

Servicii culturale și recreative: Teatre, muzee, centre culturale, cluburi sportive și alte facilități recreative și culturale oferă oportunități pentru divertisment și exprimare artistică în cadrul comunității.

Centre de îngrijire pentru persoanele în vârstă sau cu dizabilități: Aceste centre oferă îngrijire și sprijin pentru persoanele în vârstă sau cu dizabilități, ajutându-le să trăiască independent sau să primească îngrijire adecvată.

Centre de ocupare și formare profesională: Aceste centre oferă programe de formare și sprijin pentru căutarea de locuri de muncă, ajutând membrii comunității să-și dezvolte abilitățile și să-și găsească locuri de muncă potrivite.

Centre de sănătate mentală: Aceste centre oferă servicii de consiliere, terapie și sprijin pentru persoanele care se confruntă cu probleme de sănătate mentală, contribuind la îmbunătățirea bunăstării lor emoționale și psihologice.

Centre de refugiați și imigranți: Aceste centre oferă sprijin și resurse pentru refugiați și imigranți care se stabilesc în comunitate, facilitând integrarea lor și oferindu-le asistență în procesul de adaptare și integrare socială.

Servicii de prevenire și gestionare a crizelor: Organizații și linii telefonice specializate oferă sprijin și consiliere în situații de criză, inclusiv violență domestică, sinucidere sau abuz de substanțe, oferind ajutor celor care se confruntă cu astfel de probleme.

Servicii de sănătate reproductivă: Centrele specializate în sănătatea reproducerii oferă servicii de planificare familială, îngrijire prenatală, contracepție și educație sexuală, promovând sănătatea reproductivă și prevenirea problemelor legate de aceasta.

Servicii de asistență juridică: Organizații și avocați specializați oferă asistență juridică accesibilă și sprijin în diverse domenii, cum ar fi locuința, imigrația, drepturile consumatorului sau drepturile omului, asigurând accesul la justiție pentru toți membrii comunității.

■ ANEXA 2. STUDIU DE CAZ: COMUNITATEA GREENWOOD

Context: Comunitatea Greenwood este un oraș mic situat într-o zonă rurală, cu o populație de aproximativ 10.000 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt angajați în agricultură, comerț local și servicii conexe. Orașul este cunoscut pentru peisajele sale pitorești și pentru atmosfera sa prietenoasă.

Servicii publice existente:

Sănătate: Greenwood dispune de o clinică medicală locală care oferă servicii de bază, precum consultații medicale și vaccinări. Cu toate acestea, există unele plângeri cu privire la lipsa de specialiști și echipamente medicale avansate.

Educație: Orașul are două școli: o școală primară și o școală gimnazială. Cu toate acestea, resursele sunt limitate, iar calitatea învățământului este afectată de lipsa fondurilor pentru echipamente și programe educaționale.

Transport: Greenwood are un serviciu de autobuz local care asigură transportul în interiorul orașului și către localitățile învecinate. Cu toate acestea, frecvența și acoperirea rutei sunt reduse, ceea ce poate crea dificultăți pentru cei fără mijloace de transport proprii.

Recreere: Există parcuri și spații de recreere în oraș, însă acestea sunt insuficiente pentru cerințele populației în creștere. De asemenea, lipsesc facilități recreative specializate pentru tineri și vârstnici.

LECȚIILE 5-6. DEZVOLTAREA COMUNITĂȚII: PROBLEME ȘI SOLUȚII**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului.
Valorizarea diversității culturale	Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și a statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Respect	- Îi tratează pe toți oamenii cu respect indiferent de mediul cultural din care provin. - Exprimă respect pentru ceilalți pe baza recunoașterii demnității tuturor persoanelor și a drepturilor garantate tuturor.
Toleranța ambiguității	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Abilități	
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestor lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

O1 – identifice cel puțin trei probleme din comunitate.

O2 – colaboreze în soluționarea problemelor, identificând soluții viabile, incluzive și echitabile.

O3 – reflecteze asupra propriului rol și a propriei responsabilități, în construirea unei comunități.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** în grupuri mici/în perechi, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** învățarea prin cooperare, discuția în plen, brainstorming.

Materiale necesare: fișe de lucru, coli de hârtie, carioci.

Timp: 90 minute

Resurse didactice: Participarea la democrație (<https://www.living-democracy.com/ro/textbooks/volume-4/>).

CASETA CU INFORMAȚII

Elevii/elevele vor fi atenționați/atenționate că aceste lecții sunt o continuitate a lecției precedente, în cadrul lecțiilor, elevii/elevele vor fi ghidați/ghidate să exploreze și să identifice provocările și nevoile specifice comunității lor, utilizând metode interactive și participative. Vor analiza cauzele și efectele problemelor identificate, evidențiind complexitatea și impactul acestora asupra vieții cotidiene a locuitorilor din comunitate. Apoi, elevii/elevele vor fi încurajați/încurajate să dezvolte și să propună soluții creative și eficiente pentru a aborda aceste probleme, luând în considerare resursele și capacitățile disponibile.

Elevii/elevele vor avea oportunitatea să își prezinte și să își argumenteze ideile în cadrul unor dezbatere și prezentări, încurajându-se astfel schimbul de perspective și colaborarea între ei/ele. În cadrul lecției se va stimula gândirea critică, implicarea activă și spiritul de echipă al elevilor/elevelor, pregătindu-i/pregătindu-le să devină cetățeni responsabili și implicați în dezvoltarea durabilă și progresul comunității lor.

Lecția 5**DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC**

■ **ACTIVITATEA „INTRODUCERE” (15 MIN.)**

Cadrul didactic invită elevii/elevele să reflecteze individual la următoarele întrebări:

- Care sunt principalele probleme sau provocări cu care credeți că se confruntă comunitatea voastră?
- Cum credeți că putem colabora cu instituțiile publice și cu alte organizații pentru a soluționa problemele comunitare?
- Ce ați dori să realizați sau să schimbați în comunitatea voastră în următorii ani?
- După 5 minute de reflecție individuală, elevii/elevele discută pe scurt răspunsurile lor în grupuri mici de 2-3 persoane. Prezintă ideile colegilor/colegelor.

■ **ACTIVITATEA „IDENTIFICAREA PROBLEMELOR COMUNITARE” (30 MIN.)**

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- Formeze grupuri mici, a câte 4-5 persoane.
- Completeze Fișa de lucru, Anexa 1, pentru a identifica cel puțin trei probleme majore din comunitate și pentru a le nota pe fișă.

- Discute cauzele și efectele fiecărei probleme identificate.
- Exploreze conexiunile între diferitele probleme și modul în care acestea afectează viața oamenilor din comunitate.
- Completează fișa de lucru și pregătesc o scurtă prezentare a concluziilor.

Notă: Un voluntar/voluntară va nota toate problemele identificate. Dacă o problemă se repetă, elevii/elevii vor adăuga detalii suplimentare.

Debrifarea activității

- Care sunt efectele nerespectării regulilor în fiecare situație, atât pentru cetățean, cât și pentru interesul public?
- Cum protejează regulile și legile sănătatea publică și bunăstarea comunitară?
- Cum pot fi optimizate mecanismele de aplicare a regulilor pentru a asigura respectarea acestora?
- Care sunt responsabilitățile individuale și colective în respectarea regulilor pentru binele comun?

Concluzie

Studiile de caz arată că respectarea regulilor este crucială pentru sănătatea, siguranța și bunăstarea comunității. Nerespectarea acestora are consecințe negative majore. Regulile și legile protejează interesul public și mențin ordinea socială. Este responsabilitatea noastră colectivă să le respectăm și să colaborăm pentru a asigura conformitatea. Promovarea respectării regulilor este esențială pentru o comunitate prosperă și sigură.

Anexa

FIȘĂ DE LUCRU. IDENTIFICAREA PROBLEMELOR DIN COMUNITATE

Denumirea Comunității/comunităților: _____

Data: _____

a) **Problema 1:** _____

Descriere Succintă: _____

Cauze Posibile: _____

Efecte Asupra Comunității: _____

b) **Problema 2:** _____

Descriere Succintă: _____

Cauze Posibile: _____

Efecte Asupra Comunității: _____

c) **Problema 3:** _____

Descriere Succintă: _____

Cauze Posibile: _____

Efecte Asupra Comunității: _____

Alte Observații/Comentarii: _____

Lecția 6

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „PROPUNERE DE SOLUȚII” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- revină la grupurile sale.
- selecteze 1-2 probleme din cele identificate și să identifice cât mai multe soluții creative și eficiente pentru a rezolva problemele date, argumentând și justificând soluțiile identificate.
- pregătească o scurtă prezentare a soluțiilor propuse.

Notă: Elevii/elevete sunt încurajați/încurajate să adreseze întrebări de concretizare referitor la cele auzite, ofere comentarii, completări.

■ ACTIVITATEA „PREZENTAREA ȘI DEBRIFAREA ACTIVITĂȚILOR” (30 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- prezinte soluțiile identificate;
- adreseze întrebări de concretizare;
- ofere comentarii și completări referitor la cele auzite

Debrifarea activității

- Cum credeți că vor reacționa membrii comunității la aceste soluții?
- Care sunt avantajele și dezavantajele soluțiilor propuse?
- Ce resurse ar fi necesare pentru a pune în aplicare soluțiile propuse?
- Ce obstacole ați putea întâmpina în implementarea acestor soluții și cum le-ați putea depăși?
- Cum pot contribui tinerii din comunitate la implementarea acestor soluții?
- Ce părere aveți despre soluțiile propuse de celelalte grupuri? Ce v-a impresionat cel mai mult?
- Dacă ați avea mai mult timp și resurse, ce alte soluții ați putea explora?
- Ce ați învățat despre comunitatea voastră în timpul acestei activități?
- Cum ați putea aplica abilitățile și cunoștințele dobândite în această lecție în alte contexte sau proiecte viitoare?

Concluzie:

În urma discuției noastre de astăzi, ați demonstrat o înțelegere solidă a conceptului de dezvoltare comunitară și a importanței implicării fiecăruia dintre noi în acest proces. Am identificat împreună principalele probleme și provocări cu care se confruntă comunitatea noastră și am început să ne gândim la posibile soluții. Este clar că fiecare dintre voi recunoaște rolul esențial pe care îl au instituțiile publice, dar și importanța colaborării și implicării active a membrilor comunității pentru a realiza schimbări pozitive. Aceste idei și reflecții vor constitui fundamentul pentru lecțiile viitoare, în care vom explora mai detaliat cum putem contribui efectiv la dezvoltarea și prosperitatea comunității noastre.

LECȚIA 7. REFLECȚIE ASUPRA EXPERIENȚEI DE ÎNVĂȚARE**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Atitudini	
Respect	• Îi tratează pe toți oamenii cu respect indiferent de mediul cultural din care provin. • Exprimă respect pentru ceilalți pe baza recunoașterii demnității tuturor persoanelor și a drepturilor garantate tuturor.
Responsabilitate	• Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. • Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	• Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	• Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. • Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	• Poate asculta în mod eficace pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane. • Urmărește limbajul corporal al vorbitorilor pentru a-și putea da seama de sensul a ceea ce spun.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	• Poate explica felul în care caracteristicile sale personale îi influențează comportamentul în diferite situații.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – analizeze propriile cunoștințe, abilități, atitudini.
- O2 – ofere și să primească feedback constructiv.
- O3 – planifice propriile acțiuni de dezvoltare a competențelor specifice.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** individual, în perechi, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** discuția dirijată, autoevaluarea, autoanaliza, evaluarea reciprocă, organizatori grafici, brainstorming.

Materiale necesare: fișa de lucru Feedback cu privire la unitate, fișa de evaluare reciprocă Anexa.

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

Lecția de reflecție este un proces bazat pe analiza activităților realizate pe tot parcursul unității de învățare. Este important ca Cadrul didactic să acorde timp și spațiu suficient elevilor/elevelor, pentru a reflecta și a împărtăși cu colegii concluziile. Reflecțiile realizate pe parcursul lecției au mai multe scopuri complementare:

- Ajută elevii/elevetele să consolideze și să clarifice anumite noțiuni, facilitând conexiunea între lecții și o privire generală asupra unității de învățare. Multe din cele învățate se consolidează prin exercițiile de reflecție. Cadrul didactic trebuie să manifeste flexibilitate față de părerile și atitudinile exprimate, oferind elevilor posibilități pentru reflecție.
- Ajută elevii/elevetele să conștientizeze competențele dobândite pe parcursul activităților, dincolo de acumularea de cunoștințe și incluzând aspecte legate de valori, atitudini, abilități și înțelegere critică.
- Stimulează în mod direct dezvoltarea mai multor competențe, în special a abilităților de învățare autonomă (mai puțin vizate prin activitățile de învățare realizate la celelalte lecții), a abilităților de observare și ascultare, precum și a cunoștințelor și a înțelegerii critice asupra propriei persoane.
- Susține dezvoltarea unei atmosfere pozitive, de sprijin reciproc în cadrul clasei.
- Furnizează informații esențiale pentru procesul de evaluare, evaluare reciprocă și autoevaluarea elevilor/elevelor.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA DE INTRODUCERE „NODURILE” (10 MIN.)

Participanții stau umăr lângă umăr, într-un cerc, cu brațele întinse în față. Participanții trebuie să se prindă de mâini în interiorul cercului, astfel încât fiecare să se țină de mâini cu alte două persoane, care nu se află însă în apropiere imediată. Ceea ce rezultă seamănă cu un nod mare, format din mâini. Cereți participanților să desfacă nodul, fără a-și da drumul la mâini.

Notă: Participanții vor trebui să treacă pe sub și pe deasupra brațelor. Acest lucru necesită puțină răbdare, iar rezultatul, surprinzător, va fi unul sau doua cercuri mari.

Debrifarea activității

Cadrul didactic întreabă membrii grupului despre modul în care au lucrat împreună, pentru a desface nodul.

- A fost acesta un proces democratic?
- Cum au condus mai multe moduri de realizare a sarcinii la o singură soluție?
- A oferit fiecare sugestii sau o singură persoană și-a asumat rolul de lider și a dirijat desfacerea nodului?
- Cum credeți că activitatea „Nodurile” reflectă ideea de colaborare între instituțiile statului și cetățeni pentru a rezolva problemele comunității?
- Cum putem folosi experiența noastră din activitate pentru a dezvolta abilități și calități necesare în colaborarea cu instituțiile statului pentru a rezolva problemele comunității?

ACTIVITATEA „REMEMORAREA PROCESULUI ȘI REFLECȚIE INDIVIDUALĂ/ÎN GRUP MARE”(20 MIN.)

Cadrul didactic adresează întrebări întregii clase, pentru a stimula memorarea lecțiilor realizate în cadrul unității de învățare, punând accentul atât pe conținut (ce teme au fost abordate), cât și pe proces (ce metode sau activități au fost folosite). Se vor nota pe tablă ideile esențiale.

În continuare, cadrul didactic le propune elevilor/elevelor să lucreze individual, în baza fișei de lucru propuse (Anexa Fișa 1. Feedback cu privire la unitate), apoi formează pereche cu un coleg/o colegă, la alegere. Colegul/colega va face completări la punctul 8 al fișei de lucru. În fiecare pereche, elevii/elevetele se vor susține reciproc, pentru a identifica situații în care au manifestat, pe parcursul activităților din cadrul unității de învățare, comportamente corespunzătoare valorilor, atitudinilor, abilităților și cunoștințelor asociate cu înțelegerea critică.

Este important să se precizeze, pentru elevi/eleve, că nu trebuie să insiste să parcurgă toți descriptorii, ci să marcheze doar acolo unde este cazul și să discute cu colegul sau colega din pereche despre situații concrete, în care au manifestat comportamentele respective. Se va pune accentul pe evidențierea situațiilor în care a fost manifestat comportamentul, nu pe cele în care acesta a lipsit și nu pe compararea între elevi/eleve în cadrul perechilor.

ACTIVITATEA „DISCUȚIE GENERALĂ ȘI CONCLUZII” (15 MIN.)

Elevii/elevetele prezintă în fața întregii clase unele dintre situațiile pe care le-au putut conecta cu anumiți descriptori de competență. Dacă un elev/elevă menționează o situație, Cadrul didactic întreabă dacă și alți elevi/eleve au mai avut comportamente similare în situația respectivă sau în alte situații. Cadrul didactic se asigură că fiecare elev/elevă dă un exemplu de comportament corespunzător unui descriptor, dar și că sunt acoperiți cât mai echilibrat descriptorii din categoriile valori, atitudini, abilități și cunoștințe și înțelegere critică.

Lista de descriptori folosită în activitatea de reflecție în perechi poate fi lista cu toți descriptorii menționați în metodologie pentru anul respectiv de studii. La începutul fiecărei lecții, sunt menționați descriptorii de competență direct relevanți pentru activitățile avute în vedere și asupra cărora se va focaliza observarea cadrului didactic. Reflecția elevilor/elevelor poate include însă toți descriptorii, deoarece anumite competențe pot fi manifestate și în general, în interacțiunile dintre elevi/eleve sau între elevi/eleve și profesor, indiferent de sarcina de învățare specifică.

ANEXA 1. FIȘĂ DE LUCRU „FEEDBACK CU PRIVIRE LA UNITATE”

1. Ce mi-a plăcut cel mai mult:

2. Ce mi-a displicut cel mai mult:

3. Cel mai important și/sau interesant lucru pe care l-am aflat:

4. La ce aș vrea să lucrez în continuare:

5. Sugestii pentru profesor:

a) Ce a funcționat bine:

b) Ce ar putea fi îmbunătățit:

6. Ce altceva aș vrea să spun:

7. Exemplifică două-trei comportamente concrete, manifestate în cadrul unității de învățare, utilizând tabelul de descriptori.

Descriptori de competență	Activitatea sau situația în care s-a manifestat comportamentul	
	Exemple personale	Exemple oferite de coleg/colegă

Unitatea de învățare II: Dreptul la participare pilon al democrației participative

LECȚIA 1. MODELUL CICLULUI DE POLITICI PUBLICE

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Toleranța la ambiguitate	Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Flexibilitate și adaptabilitate	Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	- Poate explica felul în care caracteristicile sale personale îi influențează comportamentul în diferite situații. - Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – identifice și să descrie etapele ciclului de politici publice.
- O2 – examineze și să analizeze procesul de elaborare a politicilor publice.
- O3 – argumenteze și să evidențieze importanța diferitelor elemente ale ciclului de politici publice.

Strategii didactice:

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** în grupuri mici, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** analiza, brainstorming, studiul de caz.

Timp: 45 minute

Resurse didactice: fișe de lucru, markere, lipici, foarfeci.

CASETA CU INFORMAȚII

În următoarea lecție, elevii/elevele vor fi familiarizați/familiarizate cu modelul ciclului politicilor publice. Acest model este o structură conceptuală utilizată pentru a înțelege și a gestiona procesul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor publice. Politicile publice reprezintă acțiunile și deciziile instituțiilor publice, care sunt întreprinse pentru a rezolva diverse probleme sau nevoi ale societății. O politică publică reprezintă un set de acțiuni și decizii adoptate de către un guvern sau o autoritate publică pentru a aborda o problemă specifică sau pentru a atinge un anumit obiectiv în cadrul unei societăți. Aceste politici pot fi adoptate la nivel local, regional, național sau internațional și pot acoperi o gamă largă de domenii, cum ar fi sănătatea, educația, mediu, economie, justiție socială sau securitate.

Politica publică poate fi exprimată prin intermediul legilor, reglementărilor, bugetelor, programelor și inițiativelor guvernamentale care sunt implementate pentru a influența comportamentul sau condițiile sociale, economice, politice sau de mediu dintr-o comunitate sau țară. Importanța politicilor publice constă în faptul că ele reprezintă instrumente esențiale pentru gestionarea și soluționarea problemelor complexe cu care se confruntă societatea și pentru promovarea binelui comun. Aceste politici sunt adesea rezultatul unui proces de elaborare și adoptare care implică consultarea și colaborarea cu diverse părți interesate, precum cetățenii, organizațiile neguvernamentale, mediul de afaceri și experții în domeniu.

În concluzie, o politică publică este o abordare planificată și coordonată adoptată de către guverne/autorități centrale/locale pentru a rezolva nevoile și problemele unei societăți și pentru a promova bunăstarea și progresul comunității sau țării. Elaborarea unei politici publice reprezintă un proces ciclic, în cadrul acestui proces se disting mai multe etape distincte:

- **Definirea agendei publice:** Procesul prin care o anumită problemă sau nevoie devine subiect de interes pentru instituțiile publice și pentru dezbaterile publice.
- **Formularea politicii publice:** Dezvoltarea și elaborarea propunerilor și soluțiilor concrete pentru a aborda problema identificată.
- **Implementarea politicii publice:** Punerea în aplicare a politicii adoptate, care implică activități practice și administrative pentru realizarea obiectivelor stabilite.

- **Evaluarea efectelor politicii publice:** Analiza și evaluarea rezultatelor și impactului politicii implementate asupra societății, pentru a identifica succesele, deficiențele și nevoile de ajustare.

Elevii/elevete vor învăța că fiecare etapă a ciclului politicilor publice implică responsabilități specifice pentru instituțiile publice și pentru actorii implicați în procesul decizional. De asemenea, vor înțelege că ciclul politicilor publice nu este un proces liniar și static, ci unul dinamic și continuu, în care instituțiile publice sunt permanent implicate în gestionarea problemelor societății și în adaptarea politicilor la schimbările și noile nevoi.

Prin intermediul prezentărilor interactive, discuțiilor de grup și a studiilor de caz relevante, elevii/elevete vor avea oportunitatea de a explora și de a aplica conceptele ciclului politicilor publice în contexte reale și de a-și dezvolta abilitățile de analiză și argumentare în domeniul politicilor publice.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „BRAINSTORMING” (10 MIN.)

Cadrul didactic va face o mică introducere cu referire la subiectul orei, punctând următoarele aspecte: politicile publice reprezintă un aspect fundamental al funcționării unei societăți, având un impact direct asupra vieții noastre de zi cu zi. Astfel, înțelegerea modului în care sunt elaborate și implementate politicile publice este crucială pentru a înțelege mecanismele prin care societatea noastră abordează diverse probleme și își atinge obiectivele.

Cadrul didactic invită elevii/elevete să reflecteze asupra următoarelor întrebări:

- Ce înseamnă pentru voi termenul de „politici publice”?
- Care sunt pașii/etapele în procesul de elaborare și implementare a unei politici publice?
- De ce credeți că politicile publice sunt importante într-o societate?
- Cum credeți că sunt influențate politicile publice de mediul social, economic și politic?

Concluzie

Procesul de elaborare și implementare a unei politici publice implică mai multe etape, iar fiecare etapă are un rol distinct în abordarea și rezolvarea problemelor sociale sau în atingerea obiectivelor guvernamentale, participarea și implicarea cetățenilor în procesul politic este esențial pentru asigurarea transparenței, responsabilității și reprezentativității în formularea și implementarea politicilor publice.

— ACTIVITATEA „MODELUL CICLULUI DE POLITICI PUBLICE” (15 MIN.)

Activitatea ulterioară va ajuta elevii/elevete să înțeleagă mai bine etapele procesului de elaborare a politicilor publice și rolul lor în asigurarea implementării și evaluării eficacității acestora. De asemenea, elevii/elevete vor înțelege că procesul de elaborare a politicilor publice este un ciclu continuu și nu un proces liniar, ceea ce demonstrează că instituțiile publice sunt mereu implicate în gestionarea problemelor societății și în formularea și ajustarea politicilor publice, deoarece nu putem niciodată considera că toate problemele sunt definitiv rezolvate.

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- formeze 3-5 grupuri.
- fiecare grup va primi (Anexa 1) pe care sunt trecute elementele ciclului politicilor publice.
- plaseze elementele ciclului de politici publice într-o schemă generală, identificând locul potrivit al fiecărui element.
- prezinte schema elaborată, argumentând alegerea.

Concluzie

Procesul de elaborare a politicilor publice este unul ciclic, ceea ce înseamnă că acesta nu se termină odată cu aprobarea și implementarea unei politici, ci continuă cu evaluarea și ajustarea acesteia. Acest ciclu reflectă faptul că societățile sunt dinamice și se confruntă în mod constant cu noi probleme și provocări. Instituțiile publice trebuie să fie mereu vigilente și pregătite să adapteze și să îmbunătățească politicile publice pentru a răspunde eficient nevoilor cetățenilor. Astfel, un ciclu continuu de formulare, implementare, evaluare și ajustare asigură că politicile publice rămân relevante și eficiente în atingerea obiectivelor lor.

■ ACTIVITATEA „STUDIUL DE CAZ” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevetele să:

- formeze grupuri mici.
- Analizeze studiul de caz propus. Anexa 2.
- discute și să formuleze idei despre cum ar putea fi gestionată această problemă de către instituțiile publice, urmărind etapele ciclului politicilor publice în baza studiul de caz propus.
- prezente rezultatele în fața întregii clase, urmând o discuție amplă și interactivă despre modul în care etapele ciclului politicilor publice pot fi aplicate pentru a aborda această problemă specifică.

Debrifarea activității

- Cum poate fiecare etapă a ciclului politicilor publice ajuta la rezolvarea problemei din studiul de caz?
- Ce resurse ar fi necesare pentru a implementa fiecare etapă a ciclului în acest context specific?

Reflecție (5 min.)

Cadrul didactic invită elevii/elevetele să reflecteze asupra următoarelor întrebări?

- Cum credeți că implicarea cetățenilor poate îmbunătăți procesul de elaborare a politicilor publice?
- Care sunt principalele obstacole în implementarea politicilor publice și cum pot fi acestea depășite?
- Cum pot fi ajustate politicile publice pentru a răspunde mai eficient schimbărilor din societate?

Varianta A

Activitatea 3 poate fi înlocuită cu analiza exemplurilor de politici publice incorect formulate. În cadrul acestei activități, elevii/elevetele vor fi invitați să identifice problemele specifice legate de formularea, implementarea sau evaluarea fiecărei politici publice prezentate și să propună soluții pentru a îmbunătăți situația. Pentru fiecare situație, pot fi propuse câteva întrebări orientative pentru analiză.

Exemplu de politică publică incorect formulată:

Într-o comună a fost construită o sală de sport, dotată cu echipamente moderne. Ea a fost finalizată înainte de termenul contractual și evaluatorii au constatat o bună calitate a lucrărilor. Este unica astfel de sală din zonă. Problema este că majoritatea tinerilor au plecat din țară, iar locuitorii rămași sunt, cei mai mulți, în vârstă, au probleme de sănătate și nu au cum folosi sala. Așadar, sala este aproape tot timpul închisă.

- Care sunt principalele probleme ale acestei politici publice?
- Cum ar putea fi restrânsă discrepanța între nevoile comunității și serviciile oferite de sala de sport?

Exemplu de politică publică cu probleme de implementare:

Autoritățile locale ale unui municipiu au stabilit că plata taxelor locale se va face de acum în principal online și doar în cazuri excepționale la ghișeu. Primăria nu a luat însă măsurile necesare pentru

ca plata online să fie posibilă, astfel încât la intrarea în primărie au apărut două afișe: „plata taxelor – la ghișeul 1”, respectiv „formularele online se depun la ghișeul 2”.

- Care sunt principalele deficiențe în implementarea acestei politici publice?
- Ce măsuri ar putea fi luate pentru a asigura o implementare eficientă a plăților online?

Exemplu de politică publică cu probleme la evaluare:

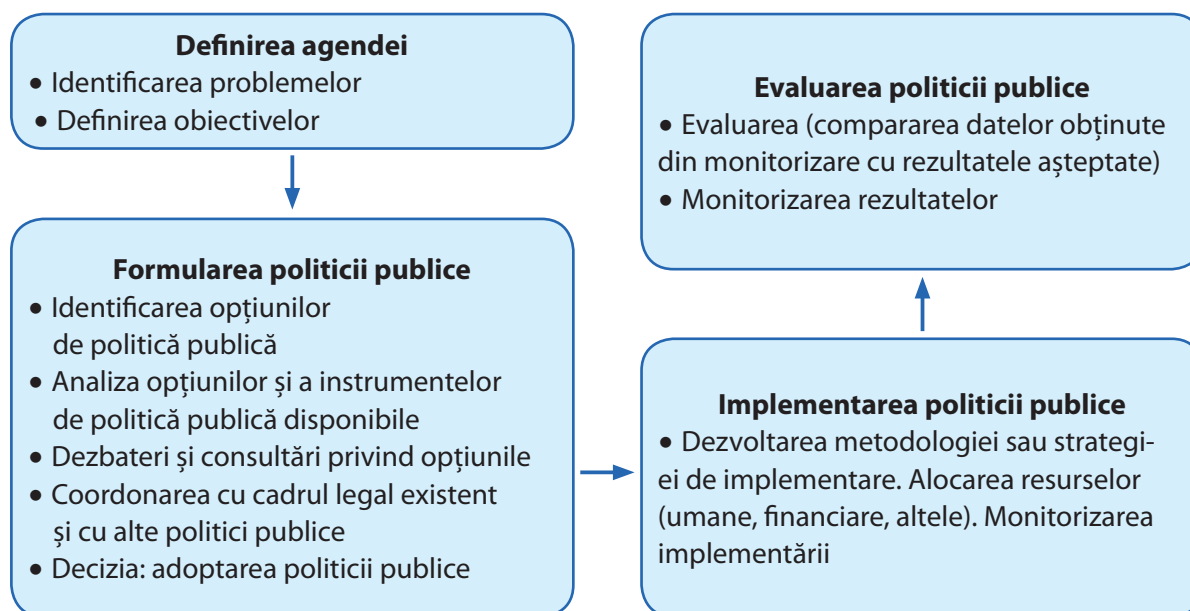
Un grup de părinți a sesizat primăria că mașinile circulă cu viteză prin fața școlii, ceea ce pune în pericol siguranța copiilor la venirea și la plecarea de la școală. Pentru a rezolva problema, autoritățile au decis instalarea pe asfalt a benzilor limitatoare de viteză, ca să oblige mașinile să încetinească. Efectul a fost însă, pe de o parte, blocarea traficului într-o intersecție importantă din apropierea școlii și, pe de altă parte, întârzierea multor copii la școală, deoarece autobuzul cu care vin la școală rămâne deseori blocat în intersecția respectivă.

- Care sunt efectele nedorite ale acestei politici publice?
- Ce ar putea fi făcut pentru a evalua mai eficient impactul politicilor publice și pentru a evita consecințele neintenționate?

Pentru reflecție pot fi utilizate următoarele întrebări

- La ce etape ale ciclului au fost identificate cele mai multe probleme?
- Care etapă, în elaborarea unei politici publice, vi se pare mai importantă?
- Care etapă, în elaborarea unei politici publice, e posibil de omis?
- De ce vorbim despre un ciclu, în elaborarea unei politici publice?

ANEXA 1. STRUCTURA DETALIATĂ A CICLULUI POLITICILOR PUBLICE

■ ANEXA 2. STUDIU DE CAZ

Examinați studiul de caz urmărind etapele ciclului de politici publice, folosind întrebările de mai jos pentru a vă ghida.

Într-un oraș, rata șomajului a crescut semnificativ în ultimul an, ceea ce a dus la o creștere a numărului de persoane care trăiesc în sărăcie și lipsă de siguranță financiară. Acest lucru a generat îngrijorări în rândul comunității și a pus presiune asupra autorităților locale să ia măsuri pentru a aborda problema.

- Ce ar trebui să facă instituțiile publice pentru a include această problemă pe agenda publică și pentru a sensibiliza opinia publică cu privire la impactul său?
- Cum am putea formula o politică publică eficientă pentru a reduce șomajul și sărăcia în comunitate?
- Care ar fi pașii necesari pentru implementarea unei politici publice eficiente și care să ofere soluții pentru această problemă?
- Cum ar putea fi evaluată eficacitatea politicilor publice implementate și care ar fi criteriile pentru măsurarea succesului sau a eșecului acestora?

LECȚIILE 2-3. IMPLICAREA CETĂȚENILOR LA ETAPELE CICLULUI POLITICILOR PUBLICE**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	- Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. - Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice
Autoeficacitate	Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși.
Toleranța la ambiguitate	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind limba și comunicarea	Poate reflecta în mod critic asupra felului în care diferiți interlocutori pot percepe sensuri diferite din aceeași informație.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – înțelege importanța implicării cetățenilor în etapele ciclului politicilor publice.
- O2 – identifice modalități prin care cetățenii pot fi implicați în formularea, implementarea și evaluarea politicilor publice.
- O3 – dezbată avantajele și provocările participării cetățenilor în guvernanță.

Strategii didactice

- **Forme de organizare:** lucrul în grup/individual.
- **Metode și procedee didactice:** discuție dirijată, explicația, brainstorming, studiu de caz.

Timp: 90 minute

Resurse didactice: tablă, cretă/marker, Fișa „Implicarea cetățenilor în etapele ciclului de politici publice”, Anexa 1, Studiu de caz, Anexa 2 *Reamenajarea Parcului Central*

CASETA CU INFORMAȚII

Aceste lecții se axează pe explorarea modurilor în care cetățenii pot fi implicați în procesul politic, concentrându-se pe ciclul politicilor publice. În prima parte, se va iniția un brainstorming în care elevii/elevetele vor fi încurajați/încurajate să reflecteze și să discute despre semnificația și importanța implicării cetățenilor în politică. Această activitate va servi drept introducere în tema lecției și va ajuta la stabilirea cunoștințelor preliminare ale elevilor/elevelor.

În continuare, se va explora mai detaliat ciclul politicilor publice prin intermediul unui studiu de caz și a discuțiilor în grup. Elevii/elevetele vor analiza și vor dezvolta înțelegerea lor despre modalitățile în care cetățenii pot fi implicați în fiecare etapă a acestui ciclu - de la includerea unei probleme pe agenda publică, la formularea politicii publice, implementarea acesteia și evaluarea rezultatelor. În timpul acestei activități, elevii/elevetele vor avea ocazia să dezbată avantajele și provocările implicate în participarea cetățenilor în politică.

În finalul, elevii/elevetele vor fi încurajați/încurajate să formuleze întrebări de reflecție și să-și exprime propriile opinii și observații cu privire la importanța și modalitățile de implicare a cetățenilor în procesul politic, ce le va oferi o înțelegere mai profundă și concretă a rolului cetățenilor în guvernare, încurajându-i astfel să devină cetățeni activi și responsabili în comunitatea lor.

Lecția 2

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „BRAINSTORMING ȘI DISCUȚIE” (20 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevetele să:

- formeze grupuri mici a câte 4-5 persoane.
- genereze idei despre modurile în care cetățenii pot fi implicați în fiecare etapă a ciclului de politici publice, analizând avantajele și provocările fiecărei modalități de implicare. Anexa 1.
- prezinte în grupul mare ideile.
- dezbată avantajele și provocările fiecărei modalități.

Notă: Un elev/elevă voluntar/voluntară va înregistra toate ideile oferite în grupul mare de discuție.

Debrifarea activității

- Care au fost principalele idei generate în timpul sesiunii de brainstorming?
- Cum credeți că implicarea cetățenilor poate contribui la îmbunătățirea procesului politic?
- Care sunt avantajele și provocările implicate în participarea cetățenilor la fiecare etapă a ciclului politicilor publice?
- Care sunt modalitățile în care instituțiile publice ar putea încuraja și facilita implicarea cetățenilor în elaborarea unei politici publice?
- Cum credeți că ar putea fi îmbunătățită participarea cetățenilor în procesul politic în comunitatea noastră?

ACTIVITATEA „STUDIUL DE CAZ” (25 MIN.)

Cadrul didactic propune elevilor/elevelor să:

- analizeze individual, timp de 5 minute, studiul de caz *Reamenajarea Parcului Central*.
- identifice rolul cetățenilor în proiectul prezentat și impactul participării lor asupra rezultatelor.
- dezbată în grupul mare rolul cetățenilor în proiectul dat.

Debrifarea activității

- Cum au fost implicați cetățenii în procesul decizional privind reamenajarea Parcului Central?
- Care au fost principalele metode folosite pentru a colecta feedback-ul și sugestiile cetățenilor?
- Ce idei și preocupări au fost exprimate de cetățeni în cadrul întâlnirilor publice și expozițiilor?
- În ce măsură credeți că feedback-ul cetățenilor a fost integrat în planul final de reamenajare a parcului?
- Care sunt avantajele și dezavantajele implicării cetățenilor în procesul de luare a deciziilor?
- Ce lecții pot fi învățate din acest proiect în ceea ce privește colaborarea între autoritățile locale și comunitatea în procesele de planificare urbană și luare a deciziilor?

Concluzie

Este evident că implicarea cetățenilor în luarea deciziilor privind proiectele de planificare urbană poate aduce multiple beneficii. Prin colectarea feedback-ului și sugestiilor lor, autoritățile locale pot obține o perspectivă mai completă asupra nevoilor și preferințelor comunității. Acest lucru poate duce la dezvoltarea unor proiecte mai relevante și mai bine adaptate la cerințele reale ale locuitorilor. Totuși, este esențial ca procesul de implicare să fie transparent și accesibil tuturor cetățenilor, iar feedback-ul să fie luat în considerare în mod serios în formularea planurilor și deciziilor finale. De asemenea, autoritățile locale trebuie să fie deschise la dialog și să ofere spațiu pentru participarea activă a cetățenilor în toate etapele procesului decizional.

ANEXA 1. IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN ETAPELE CICLULUI DE POLITICI PUBLICE (PP)

Etapele ciclului de PP	Implicarea cetățenilor	Avantaje	Provocări
Definirea agendei			
Formularea PP			
Implementarea PP			
Evaluarea PP			

ANEXA 2. STUDIUL DE CAZ REAMENAJAREA PARCULUI CENTRAL

Într-un oraș, autoritățile locale decid să reamenajeze Parcul Central. Pentru a asigura transparența și implicarea comunității, organizează întâlniri publice și consultări pentru a colecta feedback-ul locuitorilor. Pe baza feedback-ului colectat în cadrul acestor întâlniri, autoritățile lucrează împreună cu arhitecți și urbanisti pentru a dezvolta o propunere preliminară de reamenajare a parcului. Această propunere este apoi prezentată din nou comunității în cadrul unei expoziții publice, unde cetățenii au ocazia să ofere feedback suplimentar și să propună eventuale ajustări. După finalizarea planului final, care ia în considerare toate contribuțiile și sugestiile cetățenilor, se trece la etapa de implementare. Procesul este monitorizat de către autoritățile locale, iar cetățenii sunt informați pe tot parcursul lucrărilor. De asemenea, sunt organizate evenimente de inaugurare și de implicare activă a comunității în activitățile din parc.

Lecția 3

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „ACTIVITATE PRACTICĂ” (20 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- reflecteze la o problemă socială sau politică din comunitate care îi preocupă. Pot alege o problemă pe care au discutat-o anterior sau pot alege una nouă.
- identifice două modalități prin care cetățenii ar putea fi implicați în abordarea acestei probleme prin intermediul unei politici publice. Exemple de modalități includ:
 - ▷ Participarea la procesul de luare a deciziilor (ex. participarea la întâlniri publice).
 - ▷ Furnizarea de feedback și sugestii (ex. completarea de sondaje sau chestionare).
 - ▷ Implicarea în implementarea și monitorizarea politicilor (ex. voluntariat în proiecte comunitare).
- noteze modalitățile identificate pe o foaie de hârtie.
- împărtășească ideile lor cu colegii/colegele.
- discute modalitățile propuse.

Notă: Se pot forma grupuri mai mari pentru a discuta soluțiile și a adresa întrebări sau comentarii.

Debrifarea activității

- Este importantă implicarea cetățenilor într-o guvernare democratică?
- Ce comportamente manifestă un cetățean activ?
- Credeți că pentru autorități contează opinia cetățenilor/societății civile? Argumentați.
- Care sunt formele de implicare cetățenească?
- Ce se întâmplă în cazul în care autoritățile nu țin cont de părerea cetățenilor?
- Cum credeți că reacționează autoritățile la pasivitatea cetățenilor, când le solicită opinia și sprijinul sau când dezbate anumite probleme ale comunității, fie la nivel local, fie la nivel național?

■ ACTIVITATEA „DEZVOLTAREA UNUI PLAN DE ACȚIUNE” (25 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- revină la grupurile sale;
- dezvolte un plan de acțiune pentru implementarea unei modalități de implicare propuse. Planul poate include următoarele aspecte: pașii necesari pentru implementare; resursele necesare, posibilele obstacole și soluții pentru a le depăși;
- noteze planul pe o foaie de hârtie;
- prezinte planul său de acțiune în fața clasei. Elevii/elevele sunt încurajați/încurajate să pună întrebări și să ofere feedback.

Debrifarea activității

- Ce a fost cel mai greu de făcut în planul vostru și de ce?
- Care sunt pașii principali ai planului și de ce i-ați ales?
- Ce resurse vă trebuie pentru plan și cum le veți obține?
- Ce probleme ați putea întâlni și ce soluții aveți pentru ele?
- Cum credeți că planul vostru va ajuta la rezolvarea problemei din comunitate?
- Care sunt plusurile și minusurile planului vostru comparativ cu alte idei?
- Cum ați modifica planul dacă s-ar schimba resursele sau circumstanțele?
- Cum puteți implica și alții în realizarea planului?
- Ce părere au colegii despre planul vostru și cum v-ar ajuta acest feedback?
- Cum veți măsura dacă planul a fost un succes?

Concluzie

Într-o democrație, diferența majoră față de o dictatură este că nimeni nu poate pretinde că știe exact ce este bine pentru toți ceilalți. În schimb, procesul democratic implică dialog, negociere și compromisuri. Dacă apar greșeli sau soluții inadecvate, acestea pot fi corectate prin colaborare și încercări repetate. Într-o societate deschisă, este esențială o abordare pragmatică și constructivă pentru a aborda problema binelui comun. Comunicarea eficientă între autorități și cetățeni este crucială, iar implicarea cetățenilor nu se rezumă doar la exercitarea dreptului de vot o dată la câțiva ani, ci implică mai multe acțiuni complexe.

LECȚIILE 4-5. OPORTUNITĂȚI DE PARTICIPARE PUBLICĂ/POLITICĂ**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	- Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. - Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Toleranța ambiguității	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	- Poate explica felul în care caracteristicile sale personale îi influențează comportamentul în diferite situații. - Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestor lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – cunoască oportunitățile de implicare a cetățenilor în elaborarea unei politici publice prin site-ul particip.gov.md.
- O2 – manifeste interes pentru a participa la dezbaterile în procesul de elaborare a unei politici publice pe site-ul www.particip.gov.md.
- O3 – conștientizeze rolul cetățenilor în prioritizarea, elaborarea și implementarea politicilor publice pentru dezvoltarea locală și națională.

Strategii didactice:

- **Forme de organizare a lucrului:** lucru individual/grup.
- **Metode și procedee:** brainstorming, discuția dirijată, analiza, algoritimizarea.

Timp: 90 minute

Resurse didactice: laptop, conectare la rețeaua internet, modelul ciclului de politici publice.

Sursa: site-urile <https://particip.gov.md/ro>; <http://bop.ipp.md/>; https://www.slideshare.net/CIVICA_Ro/ghid-de-participare-public

CASETA CU INFORMAȚII

Conceptul de „participare cetățenească în elaborarea politicilor publice” se axează pe necesitatea consultării cetățenilor și exprimarea de către aceștia a opiniilor în legătură cu deciziile care se adoptă la diferite niveluri și de care ei pot fi afectați nemijlocit sau mijlocit.

În cadrul următoarelor lecții de Educație pentru Societate, elevii/elevele vor fi ghidați/ghidate să exploreze conceptul de participare cetățenească în elaborarea politicilor publice, cu accent pe utilizarea platformelor **particip.gov.md** și **bop.ipp.md**.

Procesul didactic va fi structurat în mai multe etape, pentru a asigura o înțelegere profundă și interactivă a tematicii:

Informare și Participare Cetățenească:

Elevii/elevele vor înțelege importanța participării cetățenilor în procesul de elaborare a politicilor publice. Vor explora cum cetățenii pot influența deciziile și pot aduce contribuții prin intermediul platformelor online dedicate.

Analiză și Sondaj de Opinie:

Vor fi familiarizați cu funcționalitățile site-ului Barometru Opiniei Publice, unde vor putea analiza datele statistice în diferite formate (grafice, tabele) și vor participa la sondaje pentru a-și exprima opiniile în legătură cu diverse aspecte ale politicilor publice.

Studiu de Caz și Dezbateri:

Elevii/elevele vor explora documente reale de politici publice propuse pentru consultare. Vor analiza variantele de proiect și comentariile cetățenilor pentru diverse domenii (cum ar fi politică, social, educație, cultură, sănătate).

Utilizarea Resurselor Online:

Vor învăța să utilizeze resursele online disponibile pentru informarea și participarea cetățenilor în procesul decizional. Aceste resurse includ spațiile de afișaj din cadrul instituțiilor, publicațiile electronice sau tipărite, precum și paginile web ale instituțiilor implicate în procesul de elaborare a politicilor.

Implementarea prin educație practică:

Activitățile vor fi desfășurate în săli dotate cu calculatoare conectate la internet sau prin utilizarea telefoanelor mobile pentru acces facil la informații și interacțiune online.

Profesorii vor fi sfătuiți să pregătească în avans lecțiile, să stabilească pașii de lucru necesari pentru fiecare etapă și să adapteze ritmul activităților în funcție de progresul clasei.

Opțional, se poate include și analiza site-ului Administrației Publice Locale și a proiectelor de politici publice propuse pentru dezbateri, pentru a oferi elevilor/elevelor o perspectivă completă asupra procesului de elaborare a politicilor la nivel local și național.

Notă: În funcție de ritmul activității la lecție, cadrele didactice pot decide să finalizeze lecția nr. 3 și să înceapă lecția nr. 4 de la o anumită etapă de lucru, adaptându-se nevoilor specifice ale fiecărei clase. Timpul acordat activităților este unul estimativ.

Lecțiile 4-5**DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC****ACTIVITATE „BAROMETRUL OPINIEI PUBLICE REPUBLICA MOLDOVA” (25 MIN.)**

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- explice sintagma *barometrul opiniei publice*.
- acceseze site-ul <http://bop.ipp.md/>.
- plaseze la alegere pe site un grafic în patru pași: selectează întrebarea, selectează categoriile, selectează perioada și vizualizarea rezultatelor.
- prezinte întrebarea selectată și rezultatele obținute. Se poate constata că la aceeași întrebare rezultatul este diferit în perioade diferite și în funcție de categoriile de cetățeni care au răspuns.

Astfel, la final, elevii/elevete vor obține un grafic/tabel cu datele statistice pentru o problemă care reflectă viziunea cetățenilor referitoare la o anumită problemă.

Notă: Cadrul didactic prezintă site-ul explicând că acesta oferă acces la baza de date a Barometrului Opiniei Publice din Republica Moldova, începând din 2001. Acest instrument permite detalierea datelor în funcție de sex, mediu de reședință, vârstă, naționalitate, educație și nivel socio-economic. Informațiile pot fi vizualizate sub formă de grafice și tabele, iar acestea pot fi exportate în diverse formate.

Debriefarea activității

- De ce credeți că Institutul de Politici Publice din țară a elaborat acest web?
- La ce servește Barometrul Opiniei Publice?
- Ce vi s-a părut interesant/mai puțin interesant?
- Cum ați putea aplica această experiență în alte situații de învățare?

ACTIVITATEA „CE ESTE PARTICIPAREA?” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevete să acceseze din meniul site-ului „Ce este participarea?” și să reflecteze la următoarea întrebare:

- Cum încurajează statul participarea cetățenilor în rezolvarea problemelor?

Cadrul didactic, împreună cu elevii/elevete, identifică principalele modalități prin care statul și administrația publică pot informa cetățenii, dar și cum cetățenii se pot informa singuri despre activitatea instituțiilor statului: afișajul în instituții, publicații electronice sau tipărite, pagini web ale instituțiilor, transmisiunea ședințelor online, organizarea dezbaterilor publice, și transmiterea informațiilor de către organizații, grupuri de interes sau cetățeni.

ACTIVITATEA „PREZENTAREA SITE-ULUI PARTICIP.GOV.MD” (35 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- identifice cum este tratat subiectul participării pe site, evidențiind o idee cheie.
- despre importanța participării cetățenilor în procesul decizional.
- prezinte în grupul mare constatările proprii.
- exploareze site-ului în întregime după:
 - ▷ *Domenii (Ministere):* ce documente de politici publice a prezentat pentru consultări publice fiecare minister (sau, la alegere, două trei ministere).
 - ▷ *Tip de documente:* proiectul hotărârii de Guvern, proiect de lege, proiectul unei strategii, proiectul unei concepții etc.
 - ▷ *Statistică:* numărul de proiecte elaborate și propuse de către fiecare instituție publică pentru dezbateri într-o anumită perioadă.
 - ▷ *Proiecte propuse dezbaterilor:* titlul proiectelor, conținutul, comentariile, perioada propusă pentru realizarea dezbaterilor.
 - ▷ *Agenda:* avizele plasate de instituțiile publice – când, unde, ce proiect de politică publică va fi discutat (dezbateri publice).
- selecteze individual un domeniu de interes de pe site-ul particip.gov.md, analizeze și prezente aspectele care au stârnit interesul.

Reflecție (15 min.)

- Cum vi s-a părut acest proces?
- Ce ați învățat din această experiență?
- Ce vi s-a părut interesant/mai puțin interesant?
- Credeți că este important ca autoritățile să informeze cetățenii despre politicile publice elaborate?
- Care este rolul cetățenilor în elaborarea politicilor publice?
- Ce părere aveți despre ideea de a explora personal site-ul particip.gov.md?
- Cât de interesați sunteți să analizați personal un proiect de lege sau o politică publică?

LECȚIA 6. O POLITICĂ PUBLICĂ ESTE O CHESTIUNE DE DEZBATERE, NU UN FAPT**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	• Apără ideea că drepturile omului sunt necesare pentru ca fiecare ființă umană să poate trăi cu demnitate.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	• Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. • Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	• Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. • Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Autoeficacitate	• Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. • Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	• Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	• Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. • Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de cooperare	• Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. • Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	• Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – analizeze critic proiectele/politicile publice propuse pentru consultare de instituțiile statului;
- O2 – înțeleagă importanța participării cetățenilor în formularea politicilor publice
- O3 – formuleze opinii, judecăți de valoare referitoare la proiectele/politicile analizate;
- O4 – coopereze eficient și constructiv cu alți colegi.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a grupului:** lucrul în grup/individual.
- **Metode și procedee:** brainstorming, analiza, convorbirea dirijată

Timp: 45 minute

Resurse didactice: Fișa de lucru *Analiza Proiectului de Politică Publică*, hârtie, pixuri, calculatoare, telefoane mobile.

Sursa: <https://particip.gov.md/>.

CASETA CU INFORMAȚII

În contextul democrației reprezentative, cetățenii participă o dată la câțiva ani la alegeri pentru a-și alege reprezentanții în structurile statului, cum ar fi Parlamentul, Consiliile locale/municipale. Cu toate acestea, pe durata mandatului pot apărea discrepanțe între prioritățile cetățenilor și deciziile politicianilor pe parcursul acestui interval. Astfel, democrația participativă devine crucială pentru a permite cetățenilor să participe activ în procesul decizional pe tot parcursul mandatului reprezentanților lor.

Într-o societate în schimbare continuă, democrația participativă oferă posibilitatea cetățenilor de a iniția proiecte de legi, de a organiza referendumuri și de a fi consultați cu privire la diverse proiecte de decizii. Acest tip de democrație vine să compenseze limitările democrației reprezentative, facilitând un dialog continuu între ales și alegător, între funcționarul public și cetățean.

În cadrul acestei lecții rolul cadrului didactic constă în a facilita o înțelegere profundă a acestor concepte prin intermediul analizei fișei de lucru despre site-ul particip.gov.md și politicile publice. Cadrul didactic va încuraja elevii/elevete să exploreze și să analizeze activ documentele de politici publice, să discute impactul acestora asupra comunității și să reflecteze asupra importanței implicării continue a cetățenilor în procesul decizional.

Prin urmare, în timpul lecției, cadrul didactic va promova dezvoltarea gândirii critice și analitice, va facilita discuții structurate pentru a permite elevilor/elevete să-și exprime opiniile și să înțeleagă rolul lor/său în democrația participativă. Monitorizarea atentă a progresului elevilor/elevete și adaptarea activității în funcție de nevoile clasei vor contribui la o experiență educativă interactivă și captivantă, aceste principii și abordări vor ajuta cadrul didactic să promoveze o lecție eficientă și să stimuleze angajamentul elevilor/elevete în înțelegerea proceselor democratice și a impactului lor în viața comunității.

DESCRIEREA DEMERSUL DIDACTIC

— ACTIVITATEA „ANALIZA POLITICILOR PUBLICE PE SITE-UL PARTICIP.GOV.MD” (20 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- acceseze individual site-ul <https://particip.gov.md/> utilizând computerele disponibile în clasă, telefoanele mobile conectate la internet;
- aleagă un domeniu de interes (de exemplu educație, mediu, sănătate etc) și să identifice proiectele de politică publică disponibilă pentru consultare;

- selecteze și examineze un proiect de politică publică: obiective, argumente, posibile impact;
- identifice principalele puncte de dezbatere sau întrebări ce pot apărea la acest proiect;
- formeze grupuri mici a câte 4-5 persoane;
- discute în grupurile mici proiectele analizate individual;
- selecteze un proiect și să completeze Fișa de lucru (Anexa);
- prezinte timp de 3-4 minute constatările și observațiile grupului mare.

■ ACTIVITATEA „REFLECȚIE ASUPRA PROCESULUI” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevete să:

- reflecteze individual asupra experienței de analiză și dezbatere și să scrie 3 idei principale pe care le-a învățat din această activitate.
- să prezinte la dorință ideile.

Reflecție (10 min.)

Cadrul didactic îi încurajează pe elevi/eleve să sintetizeze și să prezinte în fața clasei propriile idei despre importanța consultării publice și a dezbaterii în procesul de formulare a politicilor publice.

Alternativ la sarcina de reflecție:

Elevii/elevete sunt încurajați/încurajate să lucreze în perechi și să formuleze un argument în favoarea ideii că „O politică publică este o chestiune de dezbatere, nu un fapt”, apoi să îl prezinte întregii clase.

■ ANEXA 1. ANALIZA PROIECTULUI DE POLITICĂ PUBLICĂ

Concepte și întrebări cheie	Note
1. Proiectul de Politică Publică selectat Ce instituție a propus acest proiect? Cine este autorul? Care este termenul de consultare?	
2. Descrierea proiectului: Enumerați principalele aspecte și obiective ale proiectului.	
3. Argumente pro: Identificați cel puțin 2 argumente în favoarea proiectului.	
4. Argumente contra: Identificați cel puțin 2 argumente împotriva proiectului.	
5. Impactul asupra comunității: Cum credeți că proiectul va afecta diferite segmente ale comunității (ex. tineret, vârstnici, mediu etc.)	
6. Opinii/Reacții: Evidențiați cel puțin 2 puncte de dezbatere în urma comentariilor oferite.	
7. Sugestii pentru îmbunătățire: Propuneți cel puțin o sugestie pentru a îmbunătăți proiectul.	
8. Formulați o idee din partea grupului pe care ați învățat-o din analiza acestui proiect de politică publică.	

LECȚIA 7. REFLECȚIE ASUPRA EXPERIENȚEI DE ÎNVĂȚARE**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	- Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului. - Apără ideea că drepturile omului sunt necesare pentru ca fiecare ființă umană să poată trăi cu demnitate.
Atitudini	
Respect	- Îi tratează pe toți oamenii cu respect indiferent de mediul cultural din care provin. - Exprimă respect pentru ceilalți pe baza recunoașterii demnității tuturor persoanelor și a drepturilor garantate tuturor.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Spirit civic	Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	- Poate asculta în mod eficace pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane. - Urmărește limbajul corporal al vorbitorilor pentru a-și putea da seama de sensul a ceea ce spun.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică privind limba și comunicarea	
Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	- Poate explica felul în care caracteristicile sale personale îi influențează comportamentul în diferite situații. - Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – înțeleagă rolul cetățenilor în implementarea unei politici publice într-un sistem democratic.
- O2 – analizeze propriile cunoștințe, abilități, atitudini.
- O3 – ofere și să primească feedback constructiv.
- O4 – planifice propriile acțiuni de dezvoltare a competențelor specifice.

Strategii didactice

- **Forme de organizare:** în perechi, individual.
- **Metode și procedee didactice:** autoevaluarea, evaluarea reciprocă, analiza.

Timp: 45 minute

Resurse didactice: Anexa 1.

CASETA CU INFORMAȚII

În cadrul lecției de reflecție, cadrul didactic va ghida elevii/elevele într-un mod care să îi/le ajute să înțeleagă importanța profundă a implicării lor în procesul democratic și dezvoltarea competențelor pentru o cultură democratică. Elevii/elevele sunt încurajați/încurajate să reflecteze asupra competențelor pe care le-au dezvoltat, cum ar fi abilitățile de cercetare, dezbateri constructive, ascultare activă și exprimare clară a opiniei, toate esențiale pentru participarea activă în viața civică. Prin discuții și exemple concrete, se va explora modul în care participarea activă în procesul de luare a deciziilor îi/le ajută să înțeleagă mai bine conceptele de democrație și guvernare și să le aplice în contexte reale. Elevii/elevele sunt îndemnați/îndemnate să stabilească planuri de acțiune personalizate pentru a-și continua dezvoltarea în acest domeniu, inclusiv prin implicarea activă în activități școlare și comunitare care promovează participarea civică și responsabilitatea cetățenească, consolidând astfel competențele necesare pentru o cultură democratică autentică și durabilă. Această abordare integrată contribuie la formarea unei înțelegeri profunde și angajate în privința rolului lor în promovarea valorilor și practicilor democratice în societate.

DESCRIEREA DEMERSUL DIDACTIC

— ACTIVITATEA „REFLECȚIE ÎN DOUĂ ETAPE” (15 MIN.)

Cadrul didactic implică elevii/elevele într-un proces de reflecție, organizat în două etape.

În prima etapă, cadrul didactic îi îndeamnă pe elevi/eleve să-și amintească pașii parcurși și să discute elemente concrete precum: importanța participării cetățenilor în elaborarea politicilor publice, modul în care fiecare element al modelului politicilor publice facilitează participarea cetățenilor, instrumentele disponibile pentru informarea și implicarea cetățenilor în dezbateri, și analiza utilizării site-ului particip.gov.md.

Ulterior, cadrul didactic propune fiecărui/fiecărei elev/eleve patru carduri de diferite culori, cu următoarea instrucțiune:

- **Cardul verde** – ce ați simțit, ce gânduri aveți cu referire la participarea voastră în calitate de cetățeni la luarea deciziilor publice?
- **Cardul roșu** – ce ați dori să modificați în propriul comportament, în comportamentul colegilor, cu referire la cetățenia activă?
- **Cardul albastru** – care este cea mai importantă achiziție legată de cetățenia activă?
- **Cardul galben** – care sunt așteptările voastre față de sine și față de colegi în calitate de cetățeni activi?

Fiecare elev/elevă completează cardurile, apoi prezintă, pe rând.

■ **ACTIVITATEA „COMPLETAREA FIȘEI DE REFLECȚIE” (15 MIN.)**

În continuare, cadrul didactic îi/le îndeamnă pe elevi/eleve să lucreze în perechi pentru a reflecta asupra competențelor pe care le-au dezvoltat. În cadrul fiecărei perechi, elevii/elevele se sprijină reciproc pentru a identifica situații în care au demonstrat comportamente aliniate cu valorile, atitudinile, abilitățile și cunoștințele asociate cu înțelegerea critică, în cadrul activităților din unitatea de învățare. Elevii/elevele sunt încurajați/încurajate să identifice exemple concrete de comportamente observate. Este important ca elevii/elevele să înțeleagă că nu este necesar să parcurgă toți descriptorii, ci să evidențieze doar acolo unde este cazul, discutând cu colegul sau colega din pereche despre situațiile specifice în care au manifestat aceste comportamente. Accentul se pune pe evidențierea situațiilor în care comportamentele respective au fost manifestate, fără a compara elevii/elevele între ei/ele în cadrul perechilor și fără a se concentra pe absența acestora.

Debrifarea activității (15 min.)

Elevii/elevele prezintă în fața întregii clase unele dintre situațiile pe care le-au putut conecta cu anumiți descriptorii de competență. Profesorul se asigură că fiecare dintre categoriile de valori, atitudini, abilități și cunoștințe asociate cu înțelegerea critică este acoperită cât mai echilibrat.

Varianta A.

■ **ACTIVITATEA 1. POATE FI ÎNLOCUITĂ CU EXERCIȚIUL „TRANSMITE OBIECTUL”**

Elevii/elevele sunt aranjați/aranjate în cerc. Fiecare elev/elevă are sarcina să transmită colegului/colegei un obiect (marker, minge, stilou etc.), fără a utiliza mâinile, respectând condiția: modul de transmitere a obiectului să nu se repete, să fie diferit de cel prezentat de colegi. Dacă obiectul cade, jocul se preia de la început.

Reflecție

- Cum v-ați simțit pe parcursul acestei activități?
- Ce dificultăți ați avut în îndeplinirea sarcinii?
- În ce măsură credeți că ați respectat condiția jocului?
- De ce ați transmis obiectul colegului de alături, în cerc, și nu ați ales alt coleg?
- Dacă ați avea posibilitate, ce ați modifica în această activitate, ca să se desfășoare mai bine?
- De cine depinde implementarea acestor propuneri?
- Ce legătură ar fi dintre acest exercițiu și unitatea de învățare anterioară?

ANEXA 1

Descriptori de competență	Activitatea sau situația în care s-a manifestat comportamentul	
	Exemple personale	Exemple oferite de coleg

Notă. Lista de descriptori folosită în activitatea de reflecție în perechi este lista cu toți descriptorii menționați în cadrul acestei unități, preluați din metodologia de evaluare.

Unitatea de învățare III: Dilema sustenabilității

LECȚIA 1. CONCEPTUL DE SUSTENABILITATE

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Atitudini	
Respect	Îi tratează pe toți oamenii cu respect, indiferent de mediul cultural din care provin.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace, pentru a decoda sensurile cuvintelor și a descifra intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	- Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. - Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane
Abilități de gestionare a conflictelor	- Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. - Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.

Competențe	Descriptori
Cunoștințe și gândire critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – înțelege conceptul de sustenabilitate.
- O2 – identifice principiile fundamentale ale sustenabilității.
- O3 – discute și analizeze exemple de sustenabilitate din viața cotidiană.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului:** în grup, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** discuția dirijată, studiul de caz.

Materiale necesare: fișă de lucru, tablă, markere, calculator, proiector.

Timp: 45 minute

Resurse didactice: https://www.youtube.com/watch?v=t69P9_v7jrU
<https://www.youtube.com/watch?v=tJQlek5hRPI>,
<https://www.youtube.com/watch?v=5TV1dyu1DRs>,

CASETA CU INFORMAȚII

Această lecție este prima dintr-o serie de cinci lecții care se concentrează pe problema gestionării resurselor comune. Dacă factorii de decizie politică, companiile și cetățenii nu reușesc să rezolve astfel de probleme, acestea pot duce la conflicte și pot afecta negativ, pe termen lung, atât oamenii, cât și mediul.

În această lecție, elevii/elevele vor explora conceptul de sustenabilitate și durabilitate, concentrându-se pe impactul acestora în context global și local.

Începeți prin introducerea clară a termenilor «sustenabilitate» și «durabilitate», evidențiind importanța adoptării unor practici responsabile pentru protejarea mediului înconjurător și asigurarea unui viitor durabil. Utilizați exemple concrete și actuale pentru a ilustra conceptele, cum ar fi inițiativele globale și locale pentru reducerea emisiilor de carbon sau conservarea resurselor naturale. Încurajați elevii/elevele să participe activ în discuții și dezbateri despre impactul deciziilor personale și colective asupra mediului. Utilizați materiale educaționale variate, inclusiv studii de caz, videoclipuri și articole, pentru a sprijini înțelegerea profundă a subiectului. Încurajați reflecția și evaluarea critică a propriilor comportamente și a posibilităților de a contribui la sustenabilitate în comunitatea lor. În final, încurajați elevii/elevele să identifice și să propună soluții sau acțiuni concrete pentru a promova sustenabilitatea în viața lor de zi cu zi și în comunitatea locală. Asigurați-vă că lecția oferă oportunități ample pentru colaborare, învățare experiențială și aplicarea practicilor sustenabile în diferite contexte.

Notă: Secvența video disponibilă pentru vizionare are opțiuni de subtitrare atât în limba română, cât și în limba rusă, accesibile în meniul de setări al player-ului video.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA 1 „PREZENTAREA CONCEPTULUI SUSTENABILITATE” (15 MIN.)

Variantă A

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- vizioneze secvența video propusă https://www.youtube.com/watch?v=t69P9_v7jrU ;
- noteze individual, trei aspecte importante sau interesante despre *Sustenabilitate*;
- împărtășească în grupul mare aspectele identificate.

Variantă B

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- reflecteze la următoarea întrebare „Ce înseamnă sustenabilitate?”
- noteze pe tablă răspunsurile elevilor/elevelor și clarifice conceptul sustenabilitate.
- analizeze perechile de afirmații propuse și să aleagă afirmația cea mai sustenabilă, argumentând opțiunea. Anexă.

Notă: Un elev sau o elevă voluntar(ă) va nota pe tablă aspectele menționate, evitând repetările.

Debrifarea activității

- Cum ai defini sustenabilitatea cu cuvintele tale?
- Prin alegeri mici, putem contribui la protejarea mediului?
- Ce altă acțiune sustenabilă ați propune în viața de zi cu zi?
- Cum crezi că sustenabilitatea poate influența viitorul generațiilor următoare?

Concluzie

Sustenabilitatea este un concept esențial pentru asigurarea unui viitor echilibrat și prosper, ea se bazează pe trei piloni principali: economic, social și de mediu, fiecare fiind interconectat și crucial pentru bunăstarea globală. Este important să recunoaștem că fiecare dintre noi are un rol în promovarea practicilor sustenabile în viața de zi cu zi. De la micile acțiuni individuale până la politicile guvernamentale, fiecare efort contează. Continuând să ne informăm și să adoptăm comportamente sustenabile, putem contribui la protejarea resurselor pentru generațiile viitoare și la crearea unei societăți mai echitabile și durabile.

— ACTIVITATEA „STUDIU DE CAZ, INIȚIATIVA ECO-FRIENDLY” (20 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- formeze grupuri a câte 4-5 persoane.
- analizeze și discute cazul (Anexa).
- identifice principalele provocări întâlnite în implementarea inițiativei.
- propună soluții sau îmbunătățiri posibile.
- pregătească o scurtă prezentare în care să prezinte principalele concluzii/lecții învățate.

Reflecție (10 min.)

- Cum ar putea schimba participarea la „Plastic Free July” obiceiurile tale zilnice în ceea ce privește utilizarea plasticului?
- Ce provocări ai întâmpinat sau ai putea întâmpina în adoptarea unui stil de viață fără plastic?
- Care sunt beneficiile imediate pentru mediul înconjurător dacă comunitatea ta ar adopta obiceiuri mai sustenabile în luna „Plastic Free July”?
- Cum consideri că inițiativa „Plastic Free July” ar putea influența politicienii și producătorii să reducă utilizarea plasticului?
- Cum crezi că inițiativa „Plastic Free July” ar putea influența sau inspira inițiative similare la nivel local în comunitatea ta?

EXTINDERE

Cadrul didactic îi îndeamnă pe elevi/eleve să găsească și să prezinte, în cadrul următoarei ore, un exemplu de practică durabilă din comunitatea lor.

■ **ANEXA. EXEMPLE DE PERECHI DE SITUAȚII:**

- a. Să folosești o sticlă de apă reutilizabilă sau B) Să cumperi zilnic o sticlă de plastic?
- b. Să mergi cu bicicleta/la pas la școală sau B) Să fii dus cu mașina zilnic?
- c. Să arunci haine vechi sau B) Să le donezi sau reutilizezi?
- d. Să folosești hârtie pe ambele fețe sau B) Să folosești doar o parte și să arunci restul?

■ **STUDIUL DE CAZ. INIȚIATIVA ECO-FRIENDLY – „PLASTIC FREE JULY”**

Analizați și discutați în grup studiul de caz. Identificați principalele provocări întâlnite în implementarea inițiativei. Propuneți soluții sau îmbunătățiri posibile. Pregătiți o scurtă prezentare în care să prezentați principalele concluzii/lecții învățate.

Context

Într-o lume în care poluarea cu plastic a devenit o problemă majoră, organizațiile și comunitățile caută modalități de a reduce dependența de plastic și de a încuraja practicile sustenabile. «Plastic Free July» este o inițiativă globală care își propune să inspire milioane de oameni să reducă utilizarea plasticului de unică folosință și să adopte alternative mai prietenoase cu mediul.

Descrierea Inițiativei

„Plastic Free July” este o campanie anuală care începe în luna iulie și își propune să sensibilizeze publicul cu privire la impactul negativ al plasticului asupra mediului și să încurajeze schimbările de comportament care duc la reducerea utilizării plasticului. Campania este organizată de Plastic Free Foundation și implică participanți din întreaga lume.

Obiective

- **Reducerea Utilizării Plasticului de Unică Folosință:** Încurajarea oamenilor să reducă sau să elimine utilizarea plasticului de unică folosință în viața de zi cu zi.
- **Creșterea Conștientizării:** Informarea publicului despre impactul poluării cu plastic asupra mediului și sănătății umane.
- **Promovarea Alternativelor Sustenabile:** Popularizarea și utilizarea alternativelor eco-friendly la produsele din plastic.

- **Mobilizarea Comunităților:** Încurajarea comunităților locale să se implice în activități de reducere a plasticului și să sprijine inițiativele ecologice.

Implementare

Campanie de Conștientizare: Distribuirea de materiale educative, organizarea de evenimente și seminarii, și utilizarea social media pentru a răspândi mesajul.

Provocări și Angajamente: Participanții sunt invitați să ia angajamente personale de a reduce plasticul, cum ar fi refuzul pailor din plastic, utilizarea sticlelor reutilizabile și evitarea produselor ambalate în plastic.

Colaborări și Parteneriate: Colaborarea cu organizații non-profit, companii și guverne locale pentru a sprijini eforturile de reducere a plasticului.

Resurse și Suport: Oferirea de resurse, ghiduri și sfaturi pentru participanți despre cum să reducă utilizarea plasticului în diferite aspecte ale vieții lor.

Rezultate

Participare Globală: Peste 250 de milioane de oameni din 177 de țări au participat la „Plastic Free July”, făcând schimbări semnificative în comportamentul lor de consum. Participanții au raportat o reducere semnificativă a utilizării plasticului de unică folosință, contribuind la scăderea cantității de deșeuri de plastic generate. Campania a crescut nivelul de conștientizare globală cu privire la problema poluării cu plastic și a încurajat dezbateri publice și schimbări de politici. În urma campaniei, unele guverne au adoptat măsuri mai stricte privind utilizarea plasticului de unică folosință și au sprijinit inițiativele de reciclare și reducere a deșeurilor.

Concluzii

„Plastic Free July” a demonstrat că inițiativele eco-friendly pot avea un impact semnificativ atunci când mobilizează comunitățile și încurajează schimbările de comportament la nivel individual și colectiv. Prin educație, implicare comunitară și parteneriate strategice, inițiativa a reușit să reducă utilizarea plasticului de unică folosință și să promoveze alternative sustenabile.

LECȚIA 2. IMPORTANȚA INTERDEPENDENȚEI DINTRE OAMENI ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	Sușține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Atitudini	
Respect	Îi tratează pe toți oamenii cu respect, indiferent de mediul cultural din care provin.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace, pentru a decoda sensurile cuvintelor și a descifra intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	- Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. - Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane
Abilități de gestionare a conflictelor	- Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. - Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.
Cunoștințe și gândire critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – analizeze modul în care acțiunile individuale și colective pot influența mediul și societatea;
- O2 – identifice exemple concrete de interdependență dintre oameni și resursele naturale;
- O3 – propună soluții pentru promovarea interdependenței pozitive în comunitatea sa.

Strategii didactice

- **Forme de organizare:** lucrul în grup.
- **Metode și procedee didactice:** analiza, discuția dirijată, studiul de caz.

Materiale necesare: fișă de lucru, tablă, markere.

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

Lecția 2, intitulată „Importanța interdependenței dintre oameni în dezvoltarea durabilă”, se construiește pe fundamentul explorat în lecția anterioară despre conceptul de sustenabilitate. În această etapă, elevii/elevele vor investiga modul în care acțiunile și relațiile umane influențează direct mediul înconjurător și societatea în ansamblu.

Conceptul de sustenabilitate/durabilitate implică utilizarea rațională a resurselor pentru a satisface nevoile prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Practicile durabile reprezintă acțiuni și comportamente menite să protejeze mediul, să conserveze resursele și să promoveze bunăstarea umană pe termen lung.

În cadrul acestei lecții, elevii/elevele vor fi încurajați/încurajate să distingă între practica durabilă și conceptul de dezvoltare durabilă. Elevii/elevele vor înțelege că deciziile lor individuale și colective, inclusiv consumul de resurse naturale, producția industrială, utilizarea energiei și gestionarea deșeurilor, au un impact direct asupra mediului și asupra altor comunități umane. De exemplu, practicile agricole sau industriale necontrolate pot duce la degradarea solului și la poluarea apei, afectând sănătatea populației și biodiversitatea.

În contextul lecției precedente, care s-a concentrat pe practici și inițiative de sustenabilitate, elevii/elevele vor înțelege că promovarea dezvoltării durabile necesită o abordare holistică care să includă înțelegerea interdependențelor complexe dintre diferitele aspecte ale mediului și comportamentele umane. Managementul eficient al resurselor poate contribui semnificativ la atingerea obiectivelor de sustenabilitate și la îmbunătățirea calității vieții pe termen lung.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „EXEMPLE DE PRACTICĂ DURABILĂ” (15 MIN.)

Cadrul didactic încurajează elevii/elevele să împărtășească exemple din comunitatea lor despre practici durabile. După ce elevii/elevele au împărtășit experiențele lor, poate adresa o serie de întrebări reflexive pentru a stimula o discuție profundă și pentru a promova gândirea critică și analitică.

Debrifarea activității

- Ce v-a inspirat să alegeți acest exemplu de practică durabilă?
- Cum poate această practică durabilă să contribuie la dezvoltarea durabilă a comunității?
- Ce impact credeți că ar putea avea această experiență asupra altor comunități?
- După ce ați aflat despre diverse practici durabile din comunitatea voastră, cum vă simțiți în legătură cu posibilitățile de a implementa aceste practici în propriile voastre vieți?
- Ce beneficii credeți că vor aduce aceste practici durabile pentru generațiile viitoare?
- Cum ne putem asigura că aceste practici devin parte integrantă a vieții noastre de zi cu zi?

■ **ACTIVITATEA „EXPLORAREA INTERDEPENDENȚEI DINTRE OAMENI ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR” (20 MIN.)**

Cadrul didactic va iniția o discuție despre modul în care oamenii depind de mediul înconjurător pentru resurse esențiale cum ar fi hrana, apa, aer curat.

- Cum ne asigură mediul hrană, apă și aer curat și de ce este important să protejăm aceste resurse?
- Cum putem folosi resursele fără să afectăm mediul pentru viitor?

Concluzie

Dependența noastră de mediul înconjurător pentru resurse esențiale, cum ar fi hrana, apa și aerul curat, subliniază importanța menținerii unui echilibru între satisfacerea nevoilor umane și conservarea mediului. Este vital să gestionăm resursele durabile și să adoptăm practici responsabile pentru a asigura un viitor sustenabil pentru generațiile viitoare.

Pentru a înțelege mai bine conceptul de interdependență dintre oameni și dezvoltare durabilă elevii/elevele vor analiza un studiu de caz.

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- formeze grupuri a câte 4-5 persoane.
- analizeze în grup mic studiul de caz (Anexa), identificând interdependența dintre acțiunile oamenilor și rezultatele asupra mediului și comunității, impactul pozitiv și negativ al acestor interdependențe, posibile soluții pentru gestionarea sustenabilă a sursei de apă.
- prezinte rezultatele discuțiilor cât și soluțiile propuse pentru promovarea unei interdependențe pozitive în comunitate.

Pe tablă vor fi înregistrate soluțiile propuse. Elevii/elevele vor fi încurajați/încurajate să aleagă soluțiile pe care le consideră cele mai practice sau eficiente pentru gestionarea sustenabilă a sursei de apă, prezentând argumente pentru opțiunile lor.

Reflecție (10 min.)

- Ce ai învățat nou despre legătura dintre oameni și mediu în acest caz?
- Cum crezi că poți aplica cunoștințele dobândite în viața ta de zi cu zi sau în comunitatea ta?
- Care soluții prezentate crezi că pot fi aplicate cu succes și de ce?
- Este ceva în soluțiile propuse care ți se par problematice sau riscante?
- Ce aspecte ar trebui analizate mai bine înainte de a le aplica?

■ **ANEXA. STUDIUL DE CAZ: GESTIONAREA UNEI SURSE DE APĂ ÎNTR-O COMUNITATE RURALĂ**

Analizați studiul de caz, identificați: interdependența dintre acțiunile oamenilor și rezultatele asupra mediului și comunității, impactul pozitiv și negativ al acestor interdependențe, posibile soluții pentru gestionarea sustenabilă a sursei de apă.

Context: Într-o comunitate rurală situată într-o climat uscat moderat, accesul la apă potabilă este o problemă majoră. Resursa de apă provine dintr-un izvor local care alimentează toate gospodăriile și terenurile agricole din zonă. În ultimii ani, nivelul apei în izvor a scăzut semnificativ din cauza schimbărilor climatice și a creșterii consumului de apă.

Problema: Comunitatea se confruntă cu o problemă: cum să gestioneze eficient resursa de apă pentru a satisface nevoile curente ale locuitorilor și a asigura sustenabilitatea pe termen lung a sursei de apă.

Interdependența dintre oameni și mediu:

Consumul excesiv de apă: Creșterea populației și expansiunea agricolă au dus la o cerere tot mai mare de apă.

Schimbările climatice: Reducerea precipitațiilor și creșterea temperaturilor au dus la scăderea nivelului de apă în izvor.

Impactul asupra comunității: Scăderea nivelului apei afectează agricultura locală și calitatea vieții locuitorilor, iar creșterea costurilor pentru transportarea apei din alte surse poate deveni prohibitivă.

LECȚIA 3. OBIECTIVELE PENTRU DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	Sușține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Atitudini	
Respect	Îi tratează pe toți oamenii cu respect, indiferent de mediul cultural din care provin.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace, pentru a decoda sensurile cuvintelor și a descifra intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	- Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. - Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane
Abilități de gestionare a conflictelor	- Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. - Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.
Cunoștințe și gândire critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – exploreze și analizeze Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU;
- O2 – identifice conexiuni dintre ODD și realitatea locală/globală;
- O3 – analizeze importanța gestionării responsabile a resurselor comune pentru a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor.

Strategii didactice

- **Forme de organizare:** lucrul în grup, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** analiza, discuția dirijată.

Materiale necesare: fișe de lucru, tablă, markere, calculator, proiector, ghem de ață, cartonașe cu ODD.

Timp: 45 minute

Resurse didactice: https://www.youtube.com/watch?v=M-iJM02m_Hg

CASETA CU INFORMAȚII

Această lecție face parte dintr-o serie dedicată informării elevilor/elevelor despre importanța și necesitatea asumării responsabilității în gestionarea resurselor comune pentru o dezvoltare durabilă. Agenda 2030, stabilită de ONU, pentru dezvoltare durabilă reprezintă un plan global de acțiune cu caracter universal, care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu. Acest program îndeamnă atât statele dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare să acționeze în mod egal. Agenda 2030 stabilește 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reprezentând o agendă ambițioasă pentru următorii ani, cu scopul de a eradică sărăcia extremă, de a combate inegalitățile și injustițiile și de a proteja planeta până în 2030.

În cadrul primei activități solicitați elevilor/elevelor să identifice cele mai mari probleme globale cu care se confruntă lumea astăzi, cum ar fi schimbările climatice, sărăcia extremă, inegalitățile sociale sau de gen etc. Încurajați-le să reflecteze și să împărtășească experiențe personale sau observații din comunitatea lor legate de problemele globale sau de aspecte de dezvoltare durabilă, să propună idei creative și inovatoare despre cum ar putea fi abordate sau rezolvate problemele globale identificate.

Notă: Secvența video disponibilă pentru vizionare are opțiuni de subtitrare atât în limba română, cât și în limba rusă, accesibile în meniul de setări al player-ului video

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „OBIECTIVELE DEZVOLTĂRII DURABILE” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să răspundă la următoarea întrebare:

- Cum crezi că putem rezolva cele mai mari probleme globale de azi prin dezvoltare durabilă?

Elevii/elevele pot exprima ideile lor prin desen, diagramă, cuvinte cheie pe care le înregistrează pe stichere sau prin discuții în grup. Este important să oferiți elevilor/elevelor un spațiu sigur și încurajator pentru a-și împărtăși gândurile și ideile, stimulând astfel gândirea creativă și implicarea activă în procesul educațional.

Debrifarea activității

- Care crezi că sunt cele mai mari probleme globale în prezent și cum ne influențează pe noi și mediul înconjurător?
- De ce ar trebui să ne concentrăm pe rezolvarea acestor probleme pentru viitorul nostru?
- Cum putem asigura că acțiunile noastre au un impact pozitiv și durabil în lume?

ACTIVITATEA „OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ ALE ONU - PREZENTARE GENERALĂ” (17 MIN.)

Varianta A

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- vizioneze secvența video https://www.youtube.com/watch?v=M-iJM02m_Hg.
- noteze cele mai importante idei din secvență.
- analizeze cum ODD abordează provocările globale identificate în prima activitate în baza următoarelor întrebări:
 - ▷ Cum crezi că ODD pot ajuta la rezolvarea problemelor de sărăcie și inegalitate socială?
 - ▷ Cum pot ODD să contribuie la protejarea mediului în fața schimbărilor climatice și a altor amenințări ecologice identificate?
 - ▷ Care dintre ODD le consideri că sunt cele mai importante pentru comunitatea noastră locală și de ce?
 - ▷ Cum poate colaborarea între diferite organizații și sectoare să faciliteze implementarea eficientă a ODD în viața de zi cu zi a oamenilor?

Varianta B

Cadrul didactic repartizează elevii/elevele în patru grupuri. Fiecare grup primește o foaie cu diagrama din Anexa 1, un set de cartonașe cu cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (imprintate și decupate în baza Anexei 2 sau realizate mai simplu, doar cu text) și o pagină cu o scurtă descriere a obiectivelor (Anexa 3).

Sarcina elevilor/elevelor este de a plasa cartonașele pe diagramă, la categoria la care se potrivesc (consultând și Anexa 3, pentru a înțelege mai bine la ce se referă fiecare obiectiv), și apoi să discute în baza următoarelor întrebări:

- Care sunt nevoile de bază ale oamenilor?
- Care este legătura dintre nevoile de bază și dezvoltarea durabilă?
- Credeți că toată lumea beneficiază de dezvoltarea economică și socială existentă?
- Credeți că unele țări influențează modul în care se dezvoltă alte țări? Dați exemple.

Cadrul didactic roagă elevii/elevele să prezinte pe scurt ceea ce au discutat în cadrul grupurilor, fiecare grup răspunzând la o întrebare. De exemplu, grupul 1 răspunde la întrebarea a., apoi alte grupuri completează, dacă este cazul; grupul 2 răspunde la întrebarea b., apoi alte grupuri completează, dacă este cazul etc.

■ ACTIVITATEA „REȚEAUA DURABILITĂȚII” (13 MIN.)

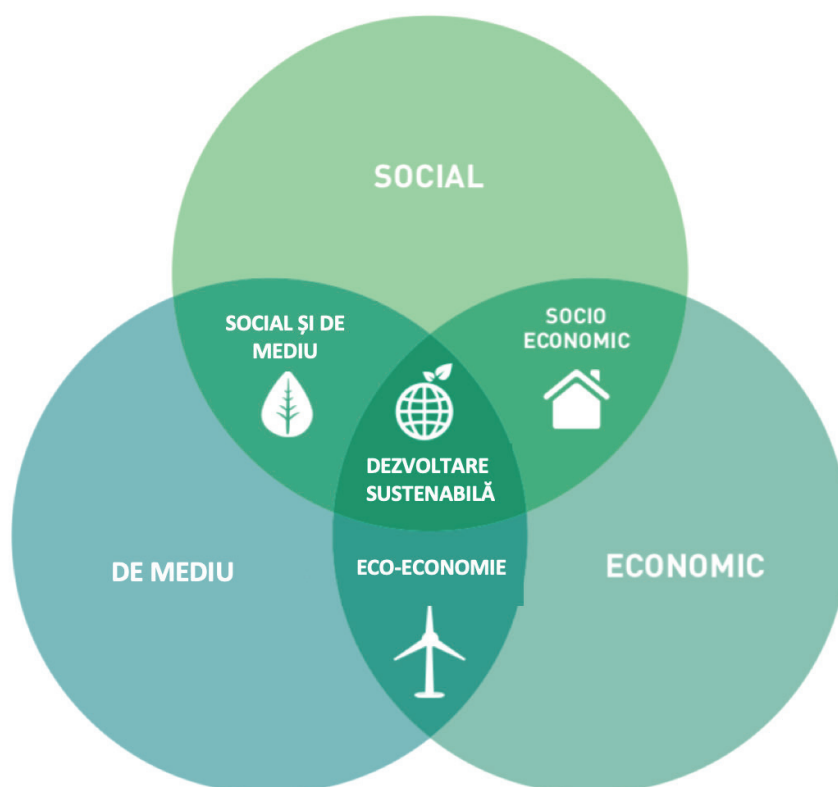
Cadrul didactic invită elevii/elevele să formeze un cerc ținând în mână câte un cartonaș pe care este reprezentat unul din ODD. După aceea, oferă unui dintre elevi/eleve un ghem de sfoară și spune-le tuturor care este sarcina. Cartonașele trebuie ținute astfel încât toată lumea din cerc să poată vedea ce scrie pe ele. Persoana care ține ghemul trebuie să citească obiectivul de pe propriul său cartonaș și să arunce ghemul către o altă persoană, explicând cum se leagă obiectivul său de cel de pe cartonașul celeilalte persoane, ulterior ghemul de ață se transmite la alt elev/elevă. La final, se va forma o rețea, iar elevii/elevele vor înțelege că toate obiectivele sunt interconectate. Dacă în clasă sunt mai mult de 17 elevi/eleve, se pot forma grupuri de câte doi elevi/eleve pentru fiecare obiectiv sau unii dintre ei/ele pot fi observatori.

Înainte de a-i îndemna pe elevi/eleve să se așeze, profesorul îi încurajează să observe rețeaua creată. Poate ruga apoi un elev/elevă să lase mâna jos, simbolizând ruperea rețelei, iar mai apoi să analizeze impactul asupra rețelei de durabilitate dacă un obiectiv nu este respectat.

Reflecție

- Cum vi s-a părut acest exercițiu? La ce v-ați gândit pe parcursul realizării lui? Ce anume v-a surprins?
- Cine are responsabilitatea de a asigura o dezvoltare durabilă?
- Ce poate face fiecare dintre noi, pentru a asigura o dezvoltare durabilă?
- Ce pot face instituțiile statului, pentru a asigura o dezvoltare durabilă?
- Dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă, care credeți că sunt prioritare pentru Republica Moldova? De ce?

■ ANEXA 1

ANEXA 2

OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ

ANEXA 3

1. **Fără sărăcie** – eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. **Foamete „zero”** – eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. **Sănătate și bunăstare** – asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toți, la orice vârstă.
4. **Educație de calitate** – garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. **Egalitate de gen** – realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și fetelor.
6. **Apă curată și sanitație** – asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitației pentru toți.
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. **Muncă decentă și creștere economică** – promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. **Industrie, inovație și infrastructură** – construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. **Inegalități reduse** – reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. **Orașe și comunități durabile** – dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane, pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. **Consum și producție responsabile** – asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. **Acțiune climatică** – luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a consecințelor pe care le pot avea.

14. **Viața acvatică** – conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine, pentru o dezvoltare durabilă.
15. **Viața terestră** – protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** – consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

LECȚIA 4. OBIECTIVELE PENTRU DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	Suține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Atitudini	
Respect	Îi tratează pe toți oamenii cu respect, indiferent de mediul cultural din care provin.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace, pentru a decoda sensurile cuvintelor și a descifra intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	- Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. - Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Abilități de gestionare a conflictelor	- Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. - Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.
Cunoștințe și gândire critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – identifice și analizeze exemple concrete care ilustrează succesul implementării ODD.
- O2 – pună în practică în propria comunitate acțiuni concrete bazate pe lecțiile învățate.
- O3 – dezvolte un plan de acțiune pentru sprijinirea și promovarea ODD în viața de zi cu zi.

Strategii didactice

- **Forme de organizare:** lucrul în grup/individual.
- **Metode și procedee didactice:** analiza, discuția dirijată, studiu de caz.

Materiale necesare: fișe de lucru, tablă, markere.

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

Lecția numărul 4 este continuarea lecției anterioare, concentrându-se pe Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă ale ONU.

Lecția include explorarea și discuția asupra unor exemple concrete și studii de caz care ilustrează implementarea cu succes a diferitelor ODD în diverse regiuni ale lumii, inclusiv și în Republica Moldova. În cadrul lecției, elevii/elevele vor avea oportunitatea să descopere cum proiecte și inițiative globale au abordat provocările precum educația de calitate, energia curată, apa și igiena, orașele și comunitățile durabile, acțiunea climatică, printre altele. Se va analiza impactul acestor proiecte asupra comunităților locale și a mediului înconjurător, precum și lecțiile învățate din fiecare exemplu.

Această abordare nu numai că va ajuta elevii/elevele să înțeleagă importanța și relevanța ODD în context global, dar îi va încuraja și să găsească modalități concrete de a contribui la realizarea acestor obiective în propria comunitate.

Încurajați elevii/elevele să participe activ în discuțiile și activitățile propuse, pentru a promova gândirea critică și angajamentul lor în problemele de dezvoltare durabilă.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „STUDIU DE CAZ” (15 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- formeze grupuri a câte 4-5 persoane.
- extragă un studiu de caz din cele propuse (Anexa 1).
- identifice și descrie principalele obiective și activități ale proiectului sau inițiativei.
- discute despre schimbările pozitive realizate și provocările întâlnite în implementarea ODD.
- prezinte în grupul mare impactul acestor inițiative și lecția învățată.

Notă: În anexe se găsesc studii de caz care exemplifică implementarea reușită a unor Obiective pentru Dezvoltare Durabilă, atât global cât și în Republica Moldova. Cadrul didactic are libertate totală să selecteze anumite studii de caz sau să îi îndemne pe elevi/eleve să aleagă singuri situații pentru analiză. Este important ca studiile de caz să includă exemple relevante din țară pentru o perspectivă completă.

■ ACTIVITATEA „LECȚII ÎNVĂȚATE” (20 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să:

- revină la grupurile mici;
- completeze Fișa de lucru (Anexa 2);
- prezinte în grupul mare concluziile și ideile lor despre cum pot aplica lecțiile învățate în contextul local.

Debrifarea activității

- Ce resurse sau parteneriate credeți că sunt necesare pentru a ajuta la implementarea eficientă a ODD în comunitatea noastră?
- Cum poate educația și conștientizarea despre ODD să afecteze schimbările de comportament și decizii în comunitatea noastră?

Reflecție (10 min.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să reflecteze individual la următoarele întrebări:

- Cum pot să contribui eu personal la realizarea ODD în viața de zi cu zi?
- Ce pot face local pentru a sprijini implementarea ODD în comunitatea mea?
- Ce resurse sau parteneriate sunt necesare pentru a ajuta la implementarea eficientă și durabilă a ODD?

Notă: Reflecțiile individuale vor fi utilizate pentru a crea un pliant/flyer ce va fi prezentat în următoarea lecție. Acesta va conține inclusiv și recomandări pentru promovarea dezvoltării durabile a propriei comunități.

EXTINDERE

Elevii/elevele vor crea și prezenta un pliant/flyer sau vor susține un discurs bazat pe reflecțiile lor individuale.

Anexa 1

► ODD 7: Energie curată și accesibilă

Exemplu: Proiectul Solar Impulse în India.

Descriere: Acest proiect a implementat panouri solare în zone rurale din India, furnizând energie electrică curată și accesibilă comunităților care nu aveau acces la rețelele tradiționale de energie.

Impact: A contribuit la reducerea sărăciei energetice și la creșterea accesului la energie durabilă în zonele rurale.

► ODD 4: Educație de calitate

Exemplu: Programul „Educate Girls” în India.

Descriere: Acest program vizează creșterea accesului și a calității educației pentru fetele din comunitățile rurale și marginalizate din India.

Impact: A avut succes în creșterea ratei de absolvire școlară pentru fete și în reducerea abandonului școlar în aceste comunități.

► ODD 11: Orașe și comunități durabile

Exemplu: Proiectul „Curitiba - Capitala Ecologică a Braziliei”.

Descriere: Curitiba a implementat un sistem integrat de transport public, gestionarea deșeurilor și planificare urbană sustenabilă pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor și a reduce impactul asupra mediului.

Impact: A redus congestionarea traficului, a îmbunătățit calitatea aerului și a promovat mobilitatea durabilă în oraș.

► ODD 6: Apă curată și igienă

Exemplu: Proiectul „Water.org” în Kenya.

Descriere: Acest proiect a facilitat accesul la apă potabilă și servicii igienice pentru comunitățile rurale din Kenya prin construirea de puțuri, sisteme de canalizare și educație sanitară.

Impact: A îmbunătățit sănătatea și condițiile de viață ale comunităților, reducând bolile asociate cu apa contaminată.

► ODD 13: Acțiune climatică

Exemplu: Proiectul „Reforestăm Patagonia” în Chile.

Descriere: Acest proiect vizează refacerea pădurilor native din Patagonia, care au fost afectate de defrișări ilegale și schimbările climatice.

Impact: A contribuit la captarea carbonului, conservarea biodiversității și la protecția ecosistemelor fragile din regiune.

► ODD 7: Energie curată și accesibilă

Exemplu: Proiectul de modernizare a sistemului de încălzire din Chișinău.

Descriere: Acest proiect vizează înlocuirea vechilor centrale termice cu tehnologii moderne, inclusiv centrale termice pe bază de biomasă și soluții de eficiență energetică.

Impact: A redus emisiile de carbon și a îmbunătățit calitatea aerului în oraș, contribuind la o gestionare mai sustenabilă a resurselor energetice.

► **ODD 3: Sănătate și bunăstare**

Exemplu: Programul național de control al tuberculozei.

Descriere: Acest program a implementat măsuri active de diagnosticare precoce, tratament și prevenție a tuberculozei în Moldova.

Impact: A redus semnificativ rata de infectare cu tuberculoză și a îmbunătățit accesul la tratament pentru pacienții afectați.

► **ODD 4: Educație de calitate**

Exemplu: Proiectul „Școala Viitorului”.

Descriere: Acest proiect a modernizat infrastructura școlară și a introdus tehnologii avansate în procesul educațional, inclusiv acces la internet și echipamente IT.

Impact: A crescut calitatea educației și accesul la resurse educaționale moderne pentru elevi în comunitățile rurale și urbane din Moldova.

► **ODD 11: Orașe și comunități durabile**

Exemplu: Proiectul de reabilitare urbană în Cahul.

Descriere: Acest proiect a reabilitat infrastructura urbană, inclusiv drumuri, parcuri și spații publice, promovând mobilitatea durabilă și gestionarea eficientă a resurselor.

Impact: A îmbunătățit calitatea vieții locuitorilor din Cahul și a promovat dezvoltarea urbană durabilă în regiune.

► **ODD 5: Egalitate de gen**

Exemplu: Campania națională „Femeile în politică”.

Descriere: Această campanie a promovat participarea activă a femeilor în politică și luarea deciziilor în Moldova.

Impact: A crescut reprezentarea femeilor în parlament și în alte instituții de decizie, contribuind la egalitatea de gen și la promovarea drepturilor femeilor în societate.

■ **ANEXA 2. FIȘĂ DE LUCRU**

În baza cazurilor analizate anterior, discutați în grup și identificați:

- Care sunt principalele aspecte de succes ale implementării acestor ODD?
- Cum pot fi aplicate aceste lecții și în alte localități din țară pentru a sprijini ODD?
- Care pot fi provocările implementării ODD la nivel local și național?

LECȚIA 5. STRATEGIA DE SUSȚINERE A SUSTENABILITĂȚII ȘI DEPĂȘIREA CONFLICTELOR

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Atitudini	
Respect	Îi tratează pe toți oamenii cu respect, indiferent de mediul cultural din care provin.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace, pentru a decoda sensurile cuvintelor și a descifra intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	- Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. - Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane
Abilități de gestionare a conflictelor	- Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. - Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.
Cunoștințe și gândire critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – analizeze și să discute dileme reale legate de sustenabilitate.
- O2 – propună și să evalueze diverse soluții pentru dilemele prezentate.
- O3 – dezvolte abilități de colaborare și argumentare.

Strategii didactice

- **Forme de organizare:** lucrul în grup, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** analiza, discuția dirijată, dilema.

Materiale necesare: fișe de lucru, tablă, markere.

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

Această lecție are ca scop principal să ajute elevii/elevele să analizeze și să discute dileme reale legate de sustenabilitate, deducând astfel strategiile necesare pentru susținerea acesteia. Lecția este centrată pe o dilemă concretă, oferind elevilor/elevelor ocazia să exploreze diverse aspecte ale sustenabilității și să propună soluții argumentate, stimulând astfel gândirea critică și colaborarea.

Elevii/elevele sunt împărțiți/împărțite în grupuri mici pentru a discuta și analiza dilema prezentată. Folosind întrebări ghidate, elevii/elevele vor identifica avantajele și dezavantajele fiecărei opțiuni și vor propune soluții. Fiecare grup va prezenta soluția propusă și argumentele aferente, urmată de o dezbatere deschisă între grupuri, încurajând întrebări și contra-argumente pentru a stimula gândirea critică.

Cadrul didactic va ghida o discuție pentru a extrage strategiile comune identificate în timpul dezbaterii, notându-le pe un flipchart sau tablă. Elevii/elevele vor reflecta asupra procesului de luare a deciziilor și vor discuta despre dificultățile întâmpinate.

Noțiuni de bază:

Strategii de susținere a sustenabilității: Surse de energie regenerabilă; Tehnologii verzi; Educație și conștientizare publică; Politici și reglementări stricte; Colaborare între diverse părți interesate.

Conflicte legate de sustenabilitate: Interese economice vs. protecția mediului; Bariere politice și sociale.

Procesul de luare a deciziilor: Analizarea avantajelor și dezavantajelor; Identificarea soluțiilor
Argumentarea și dezbaterile;

Recomandări pentru cadrul didactic:

Cadrul didactic va încuraja elevii/elevele să fie deschiși/deschise și să respecte opiniile colegilor/colegelor, să fie flexibili/flexibile și să adapteze activitățile în funcție de dinamica clasei și de implicarea elevilor/elevelor.

Această abordare va ajuta elevii/elevele să înțeleagă mai bine complexitatea sustenabilității și a conflictelor asociate, dezvoltându-și în același timp abilitățile de colaborare și gândire critică.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „PREZENTAREA PLIANTULUI/FLAIERULUI” (12 MIN.)

Cadrul didactic va invita elevii/elevetele să prezinte pliantul /flyerul elaborat sau discursul pregătit bazat pe reflecțiile individuale.

După fiecare prezentare, colegii/colegele pot oferi feedback constructiv și pot adresa întrebări pentru a îmbunătăți conținutul și claritatea ideilor expuse.

La finalul prezentărilor, cadrul didactic poate să sintetizeze principalele concluzii și să încurajeze elevii/elevetele să identifice acțiuni concrete pe care le pot lua pentru a contribui la realizarea ODD sau pentru a gestiona mai eficient conflictele în comunitatea lor.

— ACTIVITATE DILEMA „DECIZIA ÎNTRE ECONOMIE ȘI MEDIU ÎNTR-UN ORAȘ.” (20 MIN.)

Cadrul didactic explică pe scurt elevilor/elevetelor că vor analiza o dilemă reală legată de sustenabilitate și că vor descoperi strategiile necesare pentru a susține sustenabilitatea prin rezolvarea acesteia. Va prezenta dilema „Decizia între economie și mediu într-un oraș”, contextul și părțile implicate.

— ANEXĂ

Cadrul didactic invită elevii/elevetele să:

- formeze grupuri a câte 4-5 persoane.
- discute/analizeze în grupul mic dilema prin prisma întrebărilor Anexă 2, Fișă de lucru.
- identifice avantajele și dezavantajele fiecărei opțiuni și să propună o soluție.
- prezinte în grupul mare soluția grupului.

După fiecare prezentare, clasa poate pune întrebări și discuta despre argumentele aduse. Cadrul didactic facilitează discuția, asigurându-se că toate punctele de vedere sunt luate în considerare.

Întrebări posibile de facilitare:

- Care sunt principalele argumente în favoarea soluției propuse de voi?
- Puteți oferi mai multe detalii despre cum această soluție ar putea fi implementată în practică?
- Ce avantaje are soluția voastră în comparație cu celelalte?
- Care este impactul asupra mediului ale soluției propuse de voi?
- Cum credeți că această soluție va afecta comunitatea sau societatea în ansamblu?
- Ce obstacole credeți că ar putea apărea în implementarea acestei soluții?
- Cum ați putea gestiona aceste obstacole pentru a asigura succesul soluției propuse?
- Cum credeți că soluția voastră va afecta diverse grupuri sociale sau economice?
- Ce informații suplimentare ar fi necesare pentru a lua o decizie mai bine fundamentată?

■ ACTIVITATE „IDENTIFICAREA STRATEGIILOR” (13 MIN.)

După prezentarea soluțiilor, cadrul didactic ghidează clasa într-o discuție pentru a extrage strategiile comune identificate în timpul dezbaterii, va nota pe un flipchart sau tablă strategiile identificate de elevi, cum ar fi:

- Utilizarea surselor de energie regenerabilă.
- Implementarea tehnologiilor verzi.
- Educația și conștientizarea publicului.
- Politici și reglementări stricte pentru protecția mediului.
- Colaborarea între diverse părți interesate.

Reflecție

Cadrul didactic cere elevilor/elevelor să reflecteze asupra procesului de luare a deciziilor și cum au ajuns la concluziile lor. Ei/ele sunt invitați/invitate să discute despre dificultățile întâmpinate în găsirea unei soluții echitabile și durabile.

- Cum ați analizat problema și soluțiile posibile în grupul vostru?
- Ce criterii sau valori v-au ajutat să luați o decizie?
- Ce dificultăți ați întâmpinat în găsirea unei soluții corecte și sustenabile?
- Cum ați reușit să depășiți aceste dificultăți sau ce ați învățat din ele?
- Cum ajută soluția voastră atât economia, cât și protecția mediului?
- Ce alte idei sau strategii ar putea îmbunătăți acest echilibru în viitor?
- Ce ați învățat din această activitate despre sustenabilitate și luarea deciziilor?
- Cum puteți folosi această experiență în viața voastră de zi cu zi?
- Ce parte a lecției vi s-a părut cea mai interesantă sau utilă?

Concluzie

Găsirea unui echilibru între dezvoltarea economică și protecția mediului este crucială pentru viitorul nostru comun. Prin aplicarea strategiilor durabile și prin colaborarea activă, putem crea o societate mai rezilientă și echitabilă, respectând în același timp nevoile prezente fără compromiterea resurselor viitoare.

■ ANEXA. DILEMA „DECIZIA ÎNTRE ECONOMIE ȘI MEDIU ÎNTR-UN ORAȘ

Un oraș trebuie să decidă între construirea unei centrale electrice pe bază de cărbune, care este ieftină și creează multe locuri de muncă, dar poluează foarte mult, și o centrală solară, care este mai scumpă și creează mai puține locuri de muncă, dar este ecologică.

■ ANEXA. FIȘĂ DE LUCRU

- Care sunt beneficiile economice ale fiecărei opțiuni?
- Care sunt efectele asupra mediului ale fiecărei opțiuni?
- Care sunt impacturile sociale ale fiecărei opțiuni?
- Ce strategii ar putea fi utilizate pentru a maximiza beneficiile și a minimiza dezavantajele fiecărei opțiuni?

LECȚIA 6. REFLECȚIE ASUPRA EXPERIENȚEI DE ÎNVĂȚARE**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe specifice	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele.
Atitudini	
Respect	Îi tratează pe toți oamenii cu respect, indiferent de mediul cultural din care provin.
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Responsabilitate	- Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. - Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	Poate asculta în mod eficace, pentru a decoda sensurile cuvintelor și a descifra intențiile altei persoane.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	- Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. - Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
Abilități de cooperare	Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane
Abilități de gestionare a conflictelor	- Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. - Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.
Cunoștințe și gândire critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – analizeze propriile cunoștințe, abilități, atitudini.
- O2 – ofere și să primească feedback constructiv.
- O3 – și planifice propriile acțiuni de dezvoltare a descriptorilor de competență.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi:** individual, în perechi, frontal.
- **Metode și procedee didactice:** discuția dirijată, autoevaluarea, autoanaliza, evaluarea reciprocă, organizatori grafici, brainstorming, păianjen.

Materiale necesare: lista cu descriptorii de competență, fișa de evaluare reciprocă, coli de hârtie, carioci.

CASETA CU INFORMAȚII

Lecția de reflecție este un proces esențial bazat pe analiza activităților desfășurate pe parcursul întregii unități de învățare. Este crucial ca profesorul să ofere elevilor/elevelor spațiu și timp adecvat pentru a reflecta și a împărtăși concluziile cu colegii lor. Reflecțiile realizate în cadrul lecției au multiple scopuri complementare:

- ajută elevii/elevele să consolideze și să clarifice noțiunile învățate, facilitând legătura dintre diferite lecții și o înțelegere globală a unității de învățare. Exercițiile de reflecție contribuie semnificativ la solidificarea cunoștințelor dobândite. Cadrul didactic trebuie să fie deschis și flexibil în fața opiniilor și atitudinilor exprimate de elevi/eleve, oferindu-le oportunități ample pentru reflecție.
- reflecțiile ajută elevii/elevele să devină conștienți/conștiente de competențele dobândite în timpul activităților, depășind simpla acumulare de cunoștințe și incluzând aspecte legate de valori, atitudini, abilități și înțelegere critică.
- ele stimulează dezvoltarea mai multor competențe, cu accent special pe abilitățile de învățare autonomă (care sunt mai puțin vizate în activitățile de învățare obișnuite), abilitățile de observare și ascultare, precum și cunoașterea și înțelegerea critică a sinelui.
- reflecțiile contribuie la susținerea unei atmosfere pozitive de sprijin reciproc în cadrul clasei, promovând învățarea colaborativă și respectul reciproc.
- oferă informații valoroase pentru procesul de evaluare, evaluarea reciprocă și autoevaluarea elevilor/elevelor, facilitând o înțelegere mai profundă a progresului individual și colectiv în învățare.

Prin integrarea reflecțiilor în procesul de învățare, profesorii pot încuraja elevii/elevele să devină mai conștienți/conștiente de propriile lor experiențe și să dezvolte abilități critice esențiale pentru succesul lor în educație și în viața de zi cu zi.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA 1. „OBIECTUL PE MASĂ” (5 MIN.)

Propuneți elevilor/elevelor să se ridice în picioare, apoi să ia în mână un obiect (poate fi o carte, un caiet, o agendă, un pix) și să-l ridice la o distanță de 30-50 cm de la masă (bancă).

Elevii/elevetele sunt anunțați/anunțate că fără să comunice între ei, timp de 30 de secunde, trebuie să țină obiectul ridicat și apoi să-l pună toți, concomitent, pe masă.

Exercițiul se repetă de trei-patru ori, constatându-se eșecul.

Elevii/elevetele sunt întrebați/întrebate de ce eșuează în realizarea sarcinii. Li se propune să determine soluții pentru realizarea sarcinii – să pună toți concomitent obiectul pe masă. Se ajunge la concluzia că trebuie să se negocieze sau să fie un moderator, care va da comanda când să se pună obiectul pe masă. Ca rezultat, sarcina este realizată.

Apoi, are loc următoarea discuție:

- Ce s-a întâmplat în timpul jocului?
- De ce nu s-a reușit din primele încercări să se realizeze sarcina?
- Ne-am confruntat cu asemenea situații în cadrul lecțiilor?
- Există asemănări între acest joc și activitățile realizate în cadrul lecțiilor?
- Care ar fi fost consecințele, dacă nu se negocia, comunica, identificau soluții pentru a pune toți concomitent obiectul pe masă?
- Ce gânduri, stări afective ați avut atunci când nu vă reușea să puneți obiectul pe masă toți concomitent?
- Ce ați învățat în urma acestui exercițiu?
- În ce fel vă ajută acest exercițiu în situații reale de viață?

■ ACTIVITATEA „REMOMORAREA PROCESULUI ȘI REFLECȚIE ÎN PERECHI” (20 MIN.)

Cadrul didactic adresează întrebări întregii clase, pentru a stimula rememorarea lecțiilor din cadrul unității de învățare, punând accentul atât pe conținut (ce teme au fost abordate), cât și pe proces (ce metode sau activități au fost folosite). Se vor nota pe tablă ideile esențiale.

În continuare, cadrul didactic le propune elevilor/elevelor să lucreze în perechi, în baza listei de descriptori de competență. Lista de descriptori poate fi lista cu toți descriptorii menționați în metodologie pentru anul respectiv de studii. În fiecare pereche, elevii/elevetele se vor susține reciproc, pentru a identifica situații în care au manifestat, pe parcursul activităților din cadrul unității de învățare, comportamente corespunzătoare valorilor, atitudinilor, abilităților și cunoștințelor asociate cu înțelegerea critică.

Este important să se precizeze, pentru elevi/eleve, că nu trebuie să insiste să parcurgă toți descriptorii, ci să marcheze doar acolo unde este cazul și să discute cu colegul sau colega din pereche despre situații concrete, în care au manifestat comportamentele respective. Se va pune accentul pe evidențierea situațiilor în care a fost manifestat comportamentul, nu pe cele în care acesta a lipsit și nu pe compararea între elevi/eleve în cadrul perechilor. Pentru activitatea în perechi, se poate folosi o fișă de reflecție, cu un format ca al celei prezentate mai jos (Fișa 1).

ACTIVITATEA „DISCUȚIE GENERALĂ ȘI CONCLUZII” (20 MIN.)

Elevii/elevele prezintă în fața întregii clase unele dintre situațiile pe care le-au putut conecta cu anumiți descriptori de competență. Dacă un elev/elevă menționează o situație, profesorul întreabă dacă și alți elevi/eleve au mai avut comportamente similare în situația respectivă sau în alte situații. Profesorul se asigură că fiecare elev/elevă dă un exemplu de comportament corespunzător unui descriptor, dar și că sunt acoperiți cât mai echilibrat descriptorii din categoriile valori, atitudini, abilități și cunoștințe asociate cu înțelegerea critică.

Lista de descriptori folosită în activitatea de reflecție în perechi poate fi lista cu toți descriptorii menționați în metodologie pentru anul respectiv de studii. La începutul fiecărei lecții, sunt menționați descriptorii de competență direct relevanți pentru activitățile avute în vedere și asupra cărora se va focaliza observarea profesorului. Reflecția elevilor/elevelor poate include însă toți descriptorii, deoarece anumite competențe pot fi manifestate și în general, în interacțiunile dintre elevi/eleve sau între elevi/eleve și profesor, indiferent de sarcina de învățare specifică.

Debrifarea activității (5 min.)

Se va discuta cu întreaga clasă în baza următoarelor întrebări:

- Cum și unde puteți aplica cele învățate?
- Ce ați învățat despre voi personal și despre colegii/colegele voștri/voastre, pe parcursul acestei unități de învățare?
- În urma celor învățate, ce ați dori să consolidați/ modificați în comportamentul propriu, în relațiile cu cei din jur?

ANEXA. FIȘA DE REFLECȚIE

Data: _____

Clasa: _____

Numele, prenumele elevului/elevei: _____

Numele, prenumele colegului/colegei: _____

Descriptori de competență	Activitatea sau situația în care s-a manifestat comportamentul	
	Exemple personale	Exemple oferite de coleg

Unitatea de învățare IV:

Învățarea bazată pe proiect:

Valorificarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă

CASETA CU INFORMAȚII (PENTRU TOATĂ UNITATEA)

DISTINCȚII NECESARE PRIVIND PROIECTUL ÎN CONTEXTUL ACTIVITĂȚILOR DIN INSTITUȚIE

Termenul **proiect** este utilizat în contextul școlar în principal cu două sensuri distincte și este importantă clarificarea acestora, în vederea evitării confuziilor, a practicilor și așteptărilor neadecvate.

Tabelul de mai jos evidențiază principalele diferențe, prin contrast:

Proiectele cu tematică educațională	Activitățile de învățare bazată pe proiect
Au, în general, caracter excepțional, presupun ceva diferit față de practica obișnuită.	Sunt activități didactice incluse în curriculum și care se aplică în fiecare an, cu toți elevii.
Sunt centrate pe realizarea unor obiective și obținerea unei schimbări, fie în mediul instituției de învățământ, fie în raport cu o problemă a comunității sau a societății. Pot avea, direct sau indirect, impact asupra competențelor acestora, dar focalizarea rămâne pe obiectivele preconizate.	Sunt centrate pe dimensiunea de învățare, pe dezvoltarea competențelor elevilor/elevelor, adică pe realizarea a ceea ce este prevăzut în curriculum și regăsit în planificarea didactică.
Necesită, de obicei, o finanțare (din fonduri private sau publice, locale, naționale sau europene) sau, cel puțin, alocarea unor resurse ale instituției de învățământ, pentru susținerea implementării proiectului.	Sunt realizate ca parte a procesului didactic obișnuit, utilizează resurse existente la nivelul instituției de învățământ și nu necesită fonduri suplimentare.
Sunt coordonate de către adulți (din conducerea instituției, dintre profesori sau din cadrul unor organizații cu care instituția de învățământ are relații de parteneriat).	Sunt realizate de către elevi/eleve, cu sprijinul pe care cadrul didactic îl poate oferi în principal la lecții și cu supervizarea lui.
Deseori, implică un număr mic de elevi/eleve, selectați/te în baza motivației, a anumitor abilități deținute sau a apartenenței la anumite categorii sau grupuri.	Vizează în mod necesar și echilibrat toți/toate elevii/elevele, la fel ca orice altă activitate didactică. Chiar dacă elevii/elevele vor avea sarcini și contribuții diferite, toți/toate vor fi implicați/te și toți/toate își dezvoltă competențele pe parcursul procesului.

Exemple	
Proiecte cu tematică educațională. Un proiect realizat în parteneriat cu alte instituții europene, în cadrul Programului Erasmus+, al Uniunii Europene, sau al Rețelei Școlilor Democratice, susținută de Consiliul Europei. Participarea instituției la un proiect cu scopul reducerii abandonului școlar Un proiect în parteneriat cu o asociație pentru promovarea de activități extrașcolare cu tematică ecologică.	Activități de învățare bazată pe proiect. Organizarea unei competiții de dezbateri. Organizarea unui proces de identificare a unor probleme, studierea lor și propunerea de soluții. Realizarea unor strategii de lucru în echipă.

Un proces de învățare bazată pe proiect se realizează pe parcursul mai multor pași.

Învățarea bazată pe proiect este o metodă educațională care implică elevii/elevetele în activități relevante, de lungă durată permițându-le să exploreze și să înțeleagă subiecte complexe prin investigarea problemelor reale. Această abordare promovează învățarea activă și cooperantă, stimulând dezvoltarea gândirii critice, a independenței și a competențelor de lucru în echipă.

În contextul patrimoniului cultural, învățarea bazată pe proiect este utilizată pentru a dezvolta competențele pentru cultură democratică, promovarea și protejarea de către elevi/eleve a valorilor culturale. În continuare, vom descrie pașii și strategiile învățării bazate pe proiect:

1. Cercetarea și identificarea patrimoniului cultural

În prima etapă, profesorul împreună cu elevii/elevetele explorează conceptul de patrimoniu cultural, punctând importanța protejării acestuia și cadrul legislativ relevant. Elevii/elevetele sunt încurajați/te să identifice exemple de patrimoniu cultural din comunitatea lor, elaborând astfel o bază comună de obiective și/sau obiecte din patrimoniu.

2. Selectarea și documentarea despre obiectivele și/sau obiectele de patrimoniu

Prin sesiuni de brainstorming și vot democratic, elevii/elevetele aleg obiectul sau obiectivul de patrimoniu cultural pe care îl vor studia. Această metodă asigură implicarea și responsabilizarea elevilor/elevetele în procesul decizional, sporindu-le interesul și angajamentul. Elevii/elevetele colectează informații detaliate despre fiecare obiect, folosind surse variate, inclusiv arhive, surse online și interviuri cu experți. Documentarea include descrierea caracteristicilor, importanței și contextului istoric al fiecărui obiect/obiectiv. Această etapă este esențială pentru înțelegerea profundă a valorii patrimoniului cultural și pentru pregătirea ulterioară a activităților de sensibilizare și prezentare.

3. Planificarea acțiunilor de sensibilizare, ocrotire, păstrare, cunoaștere a obiectivelor culturale

Elevii/elevetele planifică și implementează acțiuni pentru sensibilizarea opiniei publice, ocrotirea, păstrarea, cunoașterea obiectelor/obiectivelor culturale alese. Profesorul monitorizează și sprijină echilibrul responsabilităților, intervenind doar când apar dificultăți. Elevii/elevetele sunt stimulați/te să acorde atenție atât obținerii rezultatelor, cât și procesului de colaborare.

4. Realizarea acțiunilor de sensibilizare, ocrotire, păstrare, cunoaștere a obiectivelor culturale

În această etapă, elevii/elevetele cercetează și documentează obiecte/obiective culturale pentru a înțelege importanța și provocările asociate cu acestea. Ei/ele propun și implementează acțiuni pentru sensibilizarea comunității, ocrotirea obiectelor/obiectivelor și păstrarea patrimoniului cultural. Activitățile includ organizarea de campanii, proiecte de restaurare și evenimente educative, urmate de evaluarea impactului acestora, elaborarea de produse, precum cărți de vizită/flayere/postere/spoturi video despre obiectele/obiectivele de patrimoniu cultural.

5. Organizarea evenimentului de prezentare a activităților și rezultatelor

În această etapă, elevii/elevele pregătesc și organizează un eveniment (la nivel de clasă/instituție) pentru a prezenta activitățile și rezultatele proiectului lor. Ei/ele creează materiale vizuale, precum panouri sau slide-uri și coordonează desfășurarea evenimentului, asigurându-se că toți/toate participanții/tele au ocazia să se exprime.

6. Prezentarea activităților și a rezultatelor

Elevii/elevele pregătesc și susțin prezentări despre activitățile desfășurate/produselor realizate și rezultatelor obținute, încurajând feedback-ul constructiv din partea colegilor/colegelor. Aceasta oferă oportunitate elevilor/elevelor de a-și dezvolta abilitățile de comunicare și de prezentare. Evenimentul include prezentări ale grupurilor de lucru, discuții interactive și sesiuni de întrebări și răspunsuri. După încheierea prezentării, elevii/elevele colectează feedback pentru a evalua impactul și eficiența proiectului.

7. Reflecția asupra experienței de învățare

Ultima etapă implică o activitate de reflecție asupra întregului proces de învățare, în care elevii/elevele discută competențele dezvoltate și impactul proiectului asupra ocrotirii, păstrării, cunoașterii și valorificării patrimoniului cultural.

- Pentru a optimiza beneficiile învățării bazate pe proiect, este esențial să se formeze grupuri diverse din punct de vedere al sexului, etniei, competențelor. O metodă simplă de formare a grupurilor diverse este numărarea elevilor/elevelor de la unu la șase, asigurând astfel o distribuție aleatorie. În cazul în care grupurile formate sunt omogene, profesorul poate interveni pentru a le reorganiza. Rolurile în grup e potrivit să fie distribuite aleatoriu și rotative:
- **Moderator/are:** asigură desfășurarea discuțiilor într-un mod organizat și democratic.
- **Responsabil/ă de managementul timpului:** monitorizează timpul alocat sarcinilor.
- **Responsabil/ă de notarea și prezentarea ideilor:** notează și prezintă aspectele principale ale discuțiilor.

Această abordare permite fiecărui/ei elev/eleve să își asume diferite responsabilități, dezvoltându-și astfel abilități variate și contribuind la succesul proiectului.

Notă: Dacă elevii/elevele au selectat obiecte/obiective culturale din propria comunitate, le recomandăm să le viziteze în timpul liber pentru a se documenta mai bine asupra acestora. Elevii/elevele sunt încurajați/te să evalueze starea obiectelor/obiectivelor culturale vizitate și să noteze orice aspecte relevante pentru protecția și conservarea lor.

Se recomandă ca elevii/elevele să discute cu autoritățile locale despre măsurile întreprinse și posibilele inițiative pentru protejarea obiectelor/obiectivelor culturale vizitate. Vizitarea obiectelor/obiectivelor culturale locale le va permite elevilor/elevelor să înțeleagă mai bine importanța acestora și să contribuie activ la conservarea patrimoniului comunității.

Elevii/elevele sunt încurajați/te să pregătească informații despre vizitele lor, inclusiv fotografii și interviuri cu autoritățile sau locuitorii, pentru a prezenta în clasă.

LECȚIA 1. PATRIMONIUL CULTURAL: CE AVEM ȘI CUM PĂSTRĂM. CADRUL LEGISLATIV NAȚIONAL/INTERNAȚIONAL PRIVIND PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Valorizarea diversității culturale	Sușține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Auto-eficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Toleranța la ambiguitate	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – identifice și să cunoască importanța patrimoniului cultural.
- O2 – înțeleagă cadrul legislativ național și internațional privind protecția patrimoniului cultural.
- O3 – dezvolte abilități de lucru în grup și de prezentare.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi/eleve:** frontal, în grup.
- **Metode și procedee didactice:** convorbirea dirijată, lectura ghidată, analiza.

Materiale necesare: Fișă de lucru, laptop, set de imagini, conexiune la internet, dispozitive digitale, tablă/flipchart.

Resurse didactice: https://mc.gov.md/sites/default/files/14._registrul_monumentelor_rm_ocrotite_de_stat.xls.

Legea nr. 1530 din 22.06.1993 privind protejarea monumentelor

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137389&lang=ro#

<https://savechisinau.org/cadrul-legal/>.

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

Patrimoniul cultural constituie fundamentul identității naționale și reflecția istorică a unei societăți, oferind un sentiment de continuitate și apartenență. Protejarea patrimoniului implică măsuri legale, administrative și educaționale menite să conserve și să păstreze aceste bunuri pentru viitor. Acest lucru poate include legislație specifică, programe de restaurare și conservare și inițiative civice.

Cadrele didactice joacă un rol crucial în promovarea respectului și conștientizării patrimoniului cultural. În cadrul acestei lecții, elevii/elevele sunt invitați/te să reflecteze asupra importanței patrimoniului cultural prin explorarea obiectelor/obiectivelor de patrimoniu și a reglementărilor legale care asigură protecția acestora. Lecția este organizată în două activități principale, fiecare având scopul de a dezvolta abilități esențiale pentru conservarea moștenirii culturale.

În prima activitate, elevii/elevele sunt împărțiți/te în grupuri și analizează imagini și descrieri ale diferitelor obiective de patrimoniu cultural, cum ar fi monumente istorice, situri arheologice, artefacte și tradiții. Fiecare grup își clasifică obiectivele în categorii relevante și prezintă rezultatele colegilor/colegerelor. Această activitate are ca scop familiarizarea elevilor/elevelor cu diversitatea patrimoniului cultural. După prezentarea clasificării, elevii/elevele discută despre criteriile utilizate și despre rolul patrimoniului cultural în formarea identității naționale.

A doua activitate se concentrează pe analiza reglementărilor legale privind protecția patrimoniului cultural. Elevii/elevele, în prealabil, caută informații despre legile relevante cu referire la protecția patrimoniului cultural utilizând internetul și le studiază. În cadrul lecției fiecare grup selectează o lege pentru o analiză detaliată, abordând obiectivele și prevederile principale ale acesteia, precum și importanța sa în conservarea patrimoniului cultural. Analizele sunt prezentate colegilor/colegerelor, facilitând o discuție despre măsurile de protecție incluse în legislație.

Prin aceste activități, elevii/elevele nu doar că învață despre patrimoniul cultural și legislația aferentă, dar își dezvoltă și abilități de colaborare, cercetare și prezentare. Lecția urmărește să consolideze atitudinea elevilor/elevelor pentru moștenirea culturală și să le ofere o înțelegere profundă a rolului reglementărilor în protejarea acesteia. Astfel, lecția contribuie la formarea unei generații conștiente și responsabile în conservarea patrimoniului cultural.

Clarificare terminologică:

Patrimoniul cultural se referă la totalitatea bunurilor materiale și imateriale care sunt considerate valoroase pentru o națiune sau o comunitate, datorită semnificației lor istorice, culturale, artistice sau științifice. Patrimoniul cultural include atât obiective fizice, cum ar fi clădiri și artefacte, cât și tradiții și practici culturale transmise de la o generație la alta.

Tipuri de Patrimoniu:

Patrimoniul Material: obiective fizice, cum ar fi monumente, clădiri istorice, situri arheologice, artefacte și opere de artă.

Patrimoniul Imaterial: tradiții, obiceiuri, muzică, dansuri, limbi și alte forme de expresie culturală care sunt parte integrantă a vieții comunității.

Patrimoniul Natural: peisaje naturale, rezervații naturale și geologice cu valoare culturală.

Patrimoniu Mondial: bunuri culturale și naturale recunoscute de UNESCO ca având o valoare universală excepțională, care necesită protecție internațională.

Patrimoniu Local: bunuri și tradiții specifice unei comunități sau regiuni care contribuie la identitatea locală.

În contextul protejării și conservării patrimoniului cultural, termenul corect este **obiective de patrimoniu**. Acest termen se referă la locații, clădiri sau situri cu valoare culturală, istorică, arhitecturală sau naturală deosebită, care sunt protejate prin legislație.

Exemple de utilizare corectă:

„Legislația privind protejarea obiectivelor de patrimoniu este esențială pentru conservarea moștenirii culturale.”

„Obiectivele de patrimoniu din orașul nostru atrag mulți turiști datorită valorii lor istorice.”

Pentru artefacte sau piese individuale ce fac parte din patrimoniul cultural, se utilizează termenul **obiecte de patrimoniu**.

„Muzeul expune obiecte de patrimoniu care au aparținut personalităților istorice.”

„Obiectele de patrimoniu sunt conservate în condiții speciale pentru a preveni deteriorarea lor.”

Folosirea corectă a termenilor depinde astfel de contextul specific în care se discută despre patrimoniu.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC**ACTIVITATEA „EXPLORAREA PATRIMONIULUI CULTURAL” (20 MIN.)****Instrucțiuni:**

Cadrul didactic invită elevii/elevele să formeze grupuri de 4-6 persoane. Fiecare grup primește un set de imagini și descrieri ale unor obiective de patrimoniu cultural (monumente, situri, artefacte, tradiții) (Anexa 1). Grupurile analizează imaginile și clasifică obiectivele în diferite categorii (de exemplu: monumente istorice, situri arheologice, artefacte, tradiții și obiceiuri).

După ce fiecare grup își finalizează clasificarea, prezintă rezultatele celorlalți/te elevi/eleve, explicând criteriile folosite pentru clasificare.

Debrifarea activității

- Ce criterii ați folosit pentru a clasifica obiectivele de patrimoniu cultural?
- Ați avut provocări în clasificarea anumitor obiective? Dacă da, cum le-ați depășit?
- Cum credeți că aceste obiective de patrimoniu ajută la formarea identității culturale?
- Ce ați învățat despre diversitatea patrimoniului cultural din Republica Moldova?
- Cum sunt promovate și protejate aceste obiective de patrimoniu cultural?
- Cum ați defini patrimoniul cultural pe baza obiectivelor pe care le-ați analizat?

■ **ACTIVITATEA** „ANALIZA REGLEMENTĂRILOR DE PROTECȚIE A PATRIMONIULUI CULTURAL” (25 MIN.)

Instrucțiuni

Cadrul didactic anunță elevii/elevele că vor continua să lucreze în aceleași grupuri în continuare. Fiecare grup în prealabil va identifica legi și reglementări privind protecția patrimoniului cultural în Republica Moldova. Grupurile pot folosi motoare de căutare, site-uri oficiale guvernamentale, biblioteci online sau alte surse de încredere.

Fiecare grup prezintă legile găsite (titlul legii, când a fost aprobată) colegilor/colegelor. Legile sunt înregistrate pe tablă/flipchart.

Fiecare grup selectează din listă o lege pe care o va analiza în detaliu. Distribuirea legilor poate fi făcută prin consens între grupuri sau la indicația cadrului didactic.

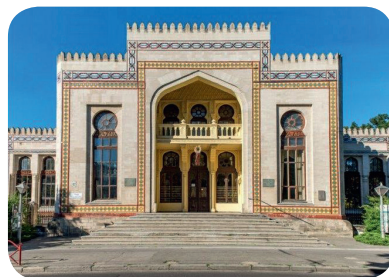
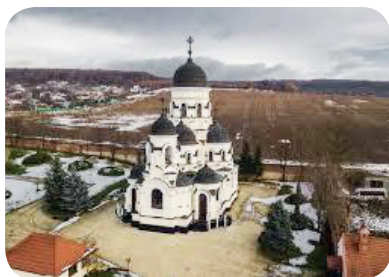
Fiecare grup analizează legea selectată, concentrându-se pe: obiectivul principal al legii, principalele prevederi și reglementări, importanța legii pentru protecția patrimoniului cultural (Anexa 2).

Fiecare grup prezintă succint analiza legii clasei. Prezentarea trebuie să fie clară și structurată, incluzând punctele principale ale analizei.

Debrifarea activității

- Ce măsuri sunt incluse în legile studiate pentru a proteja patrimoniul cultural?
- Cum ați găsit informațiile despre lege?
- Ce provocări ați avut pe parcurs?
- Ce ați învățat din acest proces?

ANEXA 1. OBIECTIVE DE PATRIMONIUL CULTURAL

Surse:

https://en.wikipedia.org/wiki/H%C3%A2ncu_monastery

<https://moldova1.md/p/16736>

https://photos.trecator.ro/manastirea-capriana-republica-moldova-galerie-foto/#google_vignette

[https://folclor.net/uraturi-de-anul-nou/Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău - descopera.md](https://folclor.net/uraturi-de-anul-nou/Muzeul_Național_de_Etnografie_și_Istorie_Naturală_din_Chișinău_-_descopera.md)

<https://locuri.md/2025/10/27/festivalul-aurul-pamantului-sarbatoarea-roadelor-la-hincesti/>

<https://diez.md/2015/03/01/video-1-martie-marcheaza-ziua-marelui-compozitor-eugen-doga/>

<https://voceabasarabiei.md/in-rezervatia-naturala-codri-se-afla-jumatate-din-flora-tarii/>

<https://noi.md/md/societate/costumul-popular-moldovenesc-de-la-nistru-pina-la-carpatai-video?prev=1&ysclid=l2ub40xk3t%2F1000>

<https://adevarul.ro/stiri-locale/focsani/miorita-ce-ascunde-de-fapt-si-cum-a-fost-1628798.html>

■ ANEXA 2. FIȘA DE LUCRU: ANALIZA UNEI LEGI

Citiți textul legii alese și completați sarcinile de mai jos.

1. Descrieți într-o propoziție care este obiectivul principal al legii. De ce a fost elaborată această lege?

Răspuns:

2. Identificați și enumerați două prevederi importante ale legii. Explicați pe scurt ce reglementează fiecare dintre aceste prevederi.

Răspuns:

Prevederea 1:

Prevederea 2:

3. Explicați de ce această lege este importantă pentru protecția patrimoniului cultural. Cum contribuie ea la conservarea și protejarea patrimoniului?

Răspuns:

LECȚIA 2. SELECTAREA UNUI OBIECT/OBIECTIV DE PATRIMONIU CULTURAL ȘI DETERMINAREA ACTIVITĂȚILOR CE URMEAZĂ A FI DESFĂȘURATE

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului.
Valorizarea diversității culturale	- Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. - Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoarea patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice
Auto-eficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Toleranță la ambiguitate	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Abilități de ascultare și observare	- Poate asculta în mod eficient pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane. - Urmărește limbajul corporal al vorbitorilor pentru a-și putea da seama de sensul a ceea ce spun.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – identifice obiecte/obiective de patrimoniu cultural național sau local.
- O2 – analizeze starea actuală a obiectelor/obiectivelor de patrimoniu cultural.
- O3 – reflecteze critic asupra procesului de lucru în grup.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi/eleve:** frontal, în grup.
- **Metode și procedee didactice:** convorbirea dirijată, studiu de caz, analiza.

Materiale necesare: Fișă de lucru, laptop, conexiune la internet, dispozitive digitale, tablă/flipchart.

Resurse didactice: https://mc.gov.md/sites/default/files/14_registrul_monumentelor_rm_ocrotite_de_stat.xls.

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

În această lecție, elevii/elevele vor lucra în grupuri mici pentru a analiza inițiative naționale de conservare și restaurare a patrimoniului cultural. Activitatea este menită să-i ajute pe elevi/eleve să înțeleagă importanța protejării patrimoniului cultural și să identifice măsurile eficiente de conservare.

Profesorul începe lecția explicând elevilor/elevelor importanța patrimoniului cultural și rolul pe care inițiativele naționale îl joacă în protejarea acestuia. Elevii/elevele sunt informați/te că vor lucra în grupuri mici pentru a analiza studii de caz reale privind conservarea și restaurarea patrimoniului cultural și selecta/cerceta un obiect/obiectiv cultural din *Registrul monumentelor RM ocrotite de stat* sau propriile localități.

Profesorul împarte elevii/elevele în grupuri mici de 4-5 persoane și distribuie fiecărui grup un studiu de caz specific, detaliat în Anexa 1. Aceste studii de caz includ exemple de restaurare a unor monumente istorice, conservarea unor situri arheologice sau protejarea unor tradiții culturale. Fiecare grup primește instrucțiuni să analizeze măsurile luate în cadrul inițiativei respective, să discute despre eficiența acestor măsuri și să identifice rezultatele obținute.

După ce au terminat analiza, fiecare grup prezintă concluziile sale clasei. Prezentările ar trebui să includă o scurtă descriere a inițiativei, măsurile de conservare implementate, rezultatele obținute și orice lecții învățate pe parcurs. Profesorul poate folosi flipchart-ul sau tabla albă pentru a nota punctele cheie și pentru a facilita discuția.

Fiecare grup este încurajat să identifice atât provocările întâlnite, cât și bunele practici aplicate în proiectul de conservare/restaurare.

În timpul prezentărilor, profesorul poate adresa întrebări pentru a încuraja reflecția și discuțiile suplimentare. După toate prezentările, clasa discută colectiv și compară diferitele inițiative naționale, evidențiind bunele practici și lecțiile învățate din fiecare caz. Profesorul încurajează elevii/elevele să gândească critic despre modul în care pot contribui și ei/ele la protejarea patrimoniului cultural în comunitatea lor.

În facilitarea procesului didactic profesorul se asigură că toți/toate elevii/elevele se simt confortabil; oferă instrucțiuni clare și descrie pașii pe care elevii/elevele trebuie să-i urmeze; oferă libertatea de a alege obiectul/obiectivul de patrimoniu cultural pe care îl consideră ei/ele important; monitorizează activitatea grupurilor pentru a se asigura că toți/toate elevii/elevele participă activ și că nu există conflicte; oferă ghidare și suport atunci când este necesar, fără a influența alegerile elevilor/

elevilor; oferă feedback constructiv pe parcursul activității pentru a încuraja elevii/elevete și a le îmbunătăți abilitățile de cercetare și prezentare; încurajează elevii/elevete să reflecteze asupra alegerilor lor și să învețe din experiență.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „ALEGEREA UNUI OBIECT/OBIECTIV DE PATRIMONIUL CULTURAL” (15 MIN.)

Cadrul didactic anunță elevii/elevete că urmează să lucreze în grupuri mici. Fiecare grup primește un studiu de caz privind o inițiativă națională de conservare și restaurare a patrimoniului cultural (ex. restaurarea unui monument istoric, conservarea unui sit arheologic, protejarea unei tradiții culturale) (Anexa 1). Grupurile analizează și discută măsurile luate, rezultatele obținute. Fiecare grup prezintă studiul de caz și concluziile lor. Elevii/elevete discută și compară inițiativele naționale, evidențiind bune practici și lecții învățate.

Debrifarea activității

- Cum poate fi implicată comunitatea locală în inițiative de restaurare/conservare a patrimoniului cultural?
- Ce alte exemple de succes în conservarea patrimoniului cultural cunoști?
- Cum poate fi promovată importanța conservării patrimoniului cultural în rândul tinerilor?

■ ACTIVITATEA „PATRIMONIUL CULTURAL CUM ESTE PROTEJAT” (30 MIN.)

Cadrul didactic anunță elevii/elevete că vor lucra în grupuri mici pentru a identifica și selecta un obiectiv/obiect de patrimoniu cultural național sau local (ex. monument istoric, sit arheologic, tradiție culturală). În acest sens cadrul didactic recomandă elevilor/elevete să cerceteze *Registrul monumentelor RM ocrotite de stat* https://mc.gov.md/sites/default/files/14._registrul_monumente-lor_rm_ocrotite_de_stat.xls sau să identifice o listă a obiectelor/obiectivelor culturale din propriile localități. Fiecare grup alege un obiect/obiectiv de patrimoniu cultural din lista furnizată/elaborată și completează fișa de lucru din Anexa 2. Fiecare grup prezintă obiectul/obiectivul ales și motivele pentru care l-au selectat.

Debrifarea activității

- Cum v-ați organizat în grup pentru a selecta obiectul/obiectivul de patrimoniu cultural?
- Ce dificultăți ați întâmpinat în timpul cercetării și cum le-ați depășit?
- Cum ați colaborat în grup pentru a completa fișa de lucru?
- Ce ați face diferit data viitoare pentru a îmbunătăți procesul de lucru în grup?

■ ANEXA 1

1. Restaurarea Cetății Soroca

Cetatea Soroca, construită în secolul al XV-lea, este unul dintre cele mai importante monumente istorice din Republica Moldova. A servit ca fortăreață de apărare împotriva invaziilor otomane și tătare. Proiectul de restaurare a inclus consolidarea zidurilor, refacerea turnurilor și a altor structuri deteriorate, precum și implementarea unor măsuri de protecție împotriva degradării cauzate de factori naturali. Restaurarea Cetății Soroca a permis conservarea unui important monument istoric, atragerea unui număr mare de turiști și organizarea de evenimente culturale și istorice, contribuind la revitalizarea turismului local.

2. Conservarea Mănăstirii Căpriană

Mănăstirea Căpriană, fondată în secolul al XV-lea, este unul dintre cele mai vechi și importante așezăminte monahale din Republica Moldova. A avut un rol semnificativ în dezvoltarea spirituală și culturală a regiunii.

Proiectul de conservare a inclus restaurarea bisericilor și a altor clădiri monahale, refacerea frescelor și a iconostaselor, precum și implementarea unor măsuri de protecție împotriva factorilor de degradare. Conservarea Mănăstirii Căpriană a asigurat păstrarea unui important centru spiritual și cultural, atragerea pelerinilor și turiștilor, precum și organizarea de evenimente religioase și culturale.

3. Restaurarea Conacului Manuc Bei din Hâncești

Conacul Manuc Bei din Hâncești, construit în secolul al XIX-lea, este un exemplu reprezentativ al arhitecturii boierești din Basarabia. A fost reședința diplomatului și negustorului Manuc Bei. Proiectul de restaurare a inclus consolidarea structurilor de piatră și lemn, restaurarea fațadelor și a interioarelor, precum și amenajarea unui muzeu dedicat istoriei conacului și a regiunii. Restaurarea conacului a contribuit la conservarea unui important monument istoric și cultural, atragerea turiștilor și organizarea de evenimente culturale și educaționale.

4. Conservarea sitului arheologic Orheiul Vechi

Orheiul Vechi este un complex arheologic și natural situat pe râul Răut, cu vestigii datând din diferite perioade istorice, inclusiv Epoca de Piatră, perioada geto-dacică și medievală. Proiectul de conservare a inclus lucrări de stabilizare a terenului, protejarea și restaurarea vestigiilor arheologice, precum și dezvoltarea infrastructurii turistice pentru a facilita accesul și informarea vizitatorilor. Conservarea sitului arheologic Orheiul Vechi a asigurat protejarea unui important patrimoniu cultural și natural, atragerea unui număr mare de turiști și cercetători, precum și dezvoltarea turismului sustenabil în regiune.

■ ANEXA 2. FIȘĂ DE LUCRU: PREZENTAREA OBIECTULUI/ OBIECTIVULUI DE PATRIMONIU CULTURAL

Grupul nr. _____

Numele membrilor grupului: _____

1. Numele obiectului/obiectivului: _____

2. Tipul obiectului/obiectivului: (ex. monument istoric, sit arheologic, tradiție culturală) _____

3. Locația: _____

4. Descriere scurtă: ce este acest obiect/obiectiv? De ce este important? _____

5. De ce ați ales acest obiect/obiectiv? _____

6. De ce este important să conservăm acest obiect/obiectiv? _____

7. Activități propuse pentru ocrotirea/conservarea/promovarea obiectului/obiectivului _____

Observații suplimentare: _____

LECȚIILE 3-4. PLANIFICAREA UNOR ACȚIUNI PENTRU SENSIBILIZAREA OPINIEI PUBLICE CU REFERIRE LA VALORIFICAREA OBIECTULUI/OBIECTIVULUI DE PATRIMONIUL CULTURAL

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	- Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. - Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Auto-eficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Empatie	Manifestă atenție și acuratețe față emoțiile, sentimentele și nevoile altor persoane.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- identifice obiecte/obiective de patrimoniu cultural relevante pentru comunitatea lor.
- analizeze critic starea actuală a obiectelor/obiectivelor de patrimoniu cultural.
- colaboreze și coopereze în echipă în vederea realizării unui produs comun.
- să-și asume responsabilitatea pentru realizarea planului de acțiuni elaborat.
- exprime respect pentru patrimoniul cultural.

Strategii didactice:

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi/eleve:** frontal, în grup.
- **Metode și procedee didactice:** discuție ghidată, analiza, brainstorming.

Materiale necesare: fișe de lucru, laptop, conexiune la internet.

Resurse didactice: www.cetateanul.intercultural.ro

Timp: 90 minute

CASETA CU INFORMAȚII.

În cadrul acestor două lecții, elevii/elevele își vor concentra eforturile pe planificarea unor acțiuni de sensibilizare a opiniei publice cu privire la valorificarea, ocrotirea, păstrarea și cunoașterea obiectelor/obiectivelor de patrimoniu cultural. În baza obiectului/obiectivului de patrimoniu cultural național/local selectat la lecția precedentă elevii/elevele elaborează un plan de acțiuni de sensibilizare a opiniei publice cu privire la valorificarea, ocrotirea, păstrarea și cunoașterea lor.

Este esențial ca procesul de elaborare a planului de acțiuni să fie natural și să nu fie impus de către profesor. Elevii/elevele învață să fie cetățeni activi prin dezvoltarea propriilor planuri și idei, nu prin urmărirea indicațiilor altcuiva. Dacă planul este impus, elevii/elevele îl vor realiza din obligație, rămânând dependenți de adulți și fără a-și atinge potențialul de cetățeni cu inițiativă și viziune personală asupra problemelor comunității.

Pentru a sprijini acest proces, cadrul didactic recomandăm să: promoveze un mediu tolerant; creeze un mediu sigur de învățare; faciliteze echilibrarea rolurilor; monitorizeze buna desfășurare a procesului de elaborare a planului; să se asigure că planurile sunt realizabile și în limitele posibilităților și să urmărească progresul elaborării planului.

Elevii/elevele în acest proces complex:

- distribuie rolurile.
- identifică factorii și resursele necesare (materiale/ umane, partenerii).
- elaborează planul de acțiuni (grup mic, colectiv).
- stabilesc sarcinile de care sunt responsabili.
- redactează planul de acțiuni (grup mic, colectiv).
- evaluează mersul lucrărilor de elaborare a planului de acțiuni.
- adaptează, redactează planul de acțiuni.

Fiecare plan elaborat de elevi/eleve va fi unic și va varia în funcție de caracteristicile clasei, instituției și comunității. Planurile pot include activități de sensibilizare de diferite complexități și durate, diverse produse. Este important ca elevii/elevele să documenteze întregul proces (fotografii, filmele, înregistrări audio) pentru a putea prezenta raportul activității desfășurate.

Cadrul didactic ține cont de faptul că produsul în sine este procesul de învățare care ajută elevii/elevele să devină cetățeni activi, capabili să inițieze și să gestioneze proiecte care contribuie la sensibilizarea, ocrotirea, păstrarea și cunoașterea patrimoniului cultural.

Lecția 3

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „PLANIFICAREA INIȚIATIVELOR” (45 MIN.)

Cadrul didactic invită elevii/elevele să își amintească obiectul/obiectivul cultural selectat la lecția precedentă pentru a interveni cu acțiuni de sensibilizare, ocrotire, păstrare și cunoaștere a patrimoniului cultural. Cadrul didactic încurajează elevii/elevele să enumere posibile acțiuni de sensibilizare, ocrotire, păstrare și cunoaștere a patrimoniului cultural.

Cadrul didactic propune elevilor/elevelor să stabilească care sunt următorii pași, în viziunea lor, pentru a desfășura acțiunile de sensibilizare, ocrotire, păstrare și cunoaștere a patrimoniului cultural (elevilor/elevelor li se oferă libertatea să stabilească/decidă de sine stătător pașii/etapele) Anexa 1.

Elevii/elevele formează grupuri a câte 5-6 persoane și:

- formulează obiectivele activității de sensibilizare, ocrotire, păstrare și cunoaștere a patrimoniului cultural, reieșind din intențiile care le au.
- elaborează planul/etapele acțiunilor de sensibilizare, ocrotire, păstrare și cunoaștere a patrimoniului cultural (specifică resursele necesare, perioada, responsabilii, partenerii, produsul) Anexa 2.

Cadrul didactic inițiază o discuție cu referire la produsele ce intenționează să le elaboreze elevii/elevele:

- Ce tip de produs doriți să elaborați pentru a sensibiliza comunitatea despre un obiect/obiectiv de patrimoniu cultural? (un afiș informativ, un videoclip, o broșură sau un ghid etc.)
- Care este mesajul principal pe care doriți să-l transmiteți prin acest produs?
- Cine este publicul țintă al produsului vostru?

Grupurile elaborează o schiță a conceptului pentru produsul ales, incluzând structura și conținutul (ex. textul și imaginile pentru pliant, scenariul și mesajul pentru spot video), identifică resursele necesare pentru realizarea produsului (materiale, echipamente, software). Se stabilesc și termenele limită pentru finalizarea fiecărei etape.

Debrifarea activității

- Ce ați învățat din această experiență?
- În ce măsură au participat membrii grupului la elaborarea Planului?
- Cum a fost încurajată participarea tuturor membrilor grupului?
- Ce a mers bine în întregul proces?
- Ce dificultăți ați întâmpinat pe parcurs?
- Ce putem învăța din acest exercițiu?
- În ce măsură această experiență va fi utilă pentru voi în viitor?

ANEXA 1. MATRICEA PENTRU ORGANIZAREA IDEILOR DE ACȚIUNE

Ce vrem să facem?	Natura acțiunii
Ce rezultat ne dorim?	Obiective
Cine va face?	Responsabilii
Cine e grupul ținta?	Beneficiarii
Cum vom face?	Activități și sarcini Delegarea responsabilităților
Când vom face?	Aproximarea timpului estimativ necesar pentru fiecare activitate
Ce resurse sunt disponibile?	Resurse umane Resurse materiale
Cu cine vom face?	Posibilele parteneriate cu alți membri ai comunității, agenți și organizații ale societății civile
Unde vom face?	Localizare fizică Spațiul disponibil

ANEXA 2

Planificarea acțiunilor de sensibilizare

Grupul nr. _____

Obiectul/obiectivul cultural _____

Obiectiv	Acțiune	Resurse	Perioadă	Produs	Responsabili	Parteneri

Lecția 4**DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC****— ACTIVITATEA „IDEI ȘI SOLUȚII PENTRU PROTECȚIA PATRIMONIULUI” (45 MIN.)**

Profesorul invită elevii/elevele să formeze un cerc sau semicerc și reamintește regulile pentru o prezentare și o discuție constructivă. Fiecare grup timp 5 minute prezintă planul lor de sensibilizare, ocrotire, păstrare și cunoaștere a patrimoniului cultural. Prezentările trebuie să includă:

- Obiectivele activității.
- Etapele acțiunilor și cronograma.
- Resursele necesare.
- Responsabilii și partenerii implicați.
- Profesorul monitorizează timpul și asigură tranziții rapide între grupuri.

După fiecare prezentare, se alocă 2-3 minute pentru ca colegii/celele să ofere feedback și sugestii de îmbunătățire. Sugestiile trebuie să fie constructive și specifice, abordând aspecte precum claritatea obiectivelor, fezabilitatea etapelor, resursele necesare și colaborarea cu partenerii. Profesorul moderează discuțiile pentru a asigura un climat pozitiv și respectuos.

Fiecare grup discută intern despre feedback-ul primit și notează aspectele ce vor fi îmbunătățite.

Debriefarea activității

- Ce ați învățat din acest proces de prezentare și discuție?
- Care sunt punctele tari ale planului vostru?
- Ce aspecte ale planului ați îmbunătățit?
- Cum ați gestionat colaborarea în echipă și ce ați învățat despre munca în grup?

LECȚIILE 5-6: REALIZAREA UNOR ACȚIUNI DE SENSIBILIZARE A OPINIEI PUBLICE PRIVIND VALORIFICAREA OBIECTULUI/OBIECTIVULUI DE PATRIMONIU CULTURAL

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	- Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. - Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Empatie	Manifestă atenție și acuratețe față emoțiile, sentimentele și nevoile altor persoane.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – înțeleagă importanța sensibilizării opiniei publice în ceea ce privește patrimoniul cultural;
- O2 – manifeste respect și apreciere pentru patrimoniul cultural;
- O3 – colaboreze în echipă pentru a implementa diferite inițiative civice.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a lucrului în grupul de elevi/eleve:** frontal, în grup.
- **Metode și procedee didactice:** discuție ghidată, analiza, brainstorming.

Materiale necesare: fișe de lucru, laptop, conexiune la internet.

Resurse didactice: www.cetateanul.intercultural.ro

Timp: 90 minute

CASETA CU INFORMAȚII.

Lecțiile 5-6 *Realizarea unor acțiuni de sensibilizare a opiniei publice privind valorificarea obiectului/obiectivelor de patrimoniu cultural* reprezintă o oportunitate esențială pentru elevii/eleve de a înțelege și de a aprecia profund patrimoniul cultural. Prin implicarea în activități practice, elevii/elevele nu doar că își îmbogățesc cunoștințele despre obiectele/obiectivele culturale, dar dezvoltă și un sentiment de responsabilitate față de conservarea acestora.

Aceste lecții contribuie la formarea unor cetățeni activi și informați, capabili să aprecieze și să protejeze valorile culturale. Prin sensibilizarea opiniei publice, elevii/elevele devin agenți/te ai schimbării, promovând conservarea patrimoniului cultural și transmiterea acestuia generațiilor viitoare. În plus, lecțiile stimulează gândirea critică și creativitatea, pregătind elevii/elevele pentru a face față provocărilor complexe ale societății contemporane.

Aceste lecții creează un context autentic de educație integrată, care combină cunoștințele teoretice cu activități practice, implicând elevii/elevele într-un proces de învățare activă și relevantă. Această abordare nu doar că îmbogățește experiența educațională a elevilor/elevelor, dar îi pregătește și pentru a deveni cetățeni responsabili și implicați în protejarea și valorificarea patrimoniului cultural.

La sfârșitul celei de-a doua lecții, cadrul didactic invită elevii/elevele să se pregătească pentru un eveniment de prezentare a produselor. Clasa e rugată să desemneze un/o moderator/moderatoare pentru eveniment. De asemenea, elevii/elevele trebuie să decidă dacă vor invita pe cineva special la eveniment. Fiecare grup va alege un/o elev/elevă sau mai mulți/multe colegi/colege care să prezinte produsul realizat și procesul de creare al acestuia. Profesorul subliniază importanța unei prezentări clare și structurate. Elevii/elevele sunt încurajați/te să-și exerseze prezentarea pentru a se asigura că toate detaliile sunt acoperite și înțelese de audiență.

Lecția 5**DESCRIEREA DEMERSUL DIDACTIC****— ACTIVITATEA „PATRIMONIUL NOSTRU” (45 MIN.)**

Cadrul didactic invită elevii/elevete să-și reamintească pașii realizați la lecțiile anterioare. Cadrul didactic anunță elevii/elevete că urmează să elaboreze produse de sensibilizare (spot video, pliant, flyer) pentru ocrotirea și păstrarea obiectelor/obiectivelor de patrimoniu cultural. Elevii/elevete în grupuri mici discută și clarifică cerințele și așteptările pentru fiecare produs. Grupurile discută ideile pentru produsul lor. Se definesc obiectivele de sensibilizare, mesajul principal, și publicul țintă. Fiecare grup își distribuie rolurile interne (ex. coordonator, documentator, designer grafic, editor video, scriitor de conținut). Fiecare membru al grupului își asumă o responsabilitate specifică. Grupurile lucrează efectiv la produsul lor.

Debrifarea activității

- Ce a mers bine în realizarea produsului?
- Ce dificultăți ați întâmpinat?
- Cum a fost colaborarea în grup?
- Ce lecții ați învățat din această experiență?

Lecția 6**DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC****— ACTIVITATEA „REVIZUIREA ȘI FINALIZAREA PRODUSULUI” (30 MIN.)**

Cadrul didactic invită grupurile să-și revizuiască produsul final și să facă ajustările necesare, verifică corectitudinea informațiilor și calitatea produsului. Grupurile prezintă produsele revizuite/ajustate în fața clasei. Colegii/celele oferă feedback și sugestii de îmbunătățire. Se discută punctele forte și aspectele care pot fi îmbunătățite. Fiecare grup își prezintă produsul finalizat și explică conceptul, mesajul și impactul dorit. Grupurile reflectează asupra modului în care produsele lor vor sensibiliza comunitatea și decid cum să le implementeze. Se discută despre strategiile de distribuție și metodele de prezentare a produselor pentru a maximiza impactul. Elevii/elevete decid asupra pașilor următori pentru diseminarea produselor (ex. organizarea unei campanii de distribuție pentru pliante, prezentarea spotului video în instituția de învățământ sau comunitate).

Debrifarea activității

- Ce ați învățat din această experiență?
- Cum a fost încurajată participarea tuturor membrilor grupului?
- Ce a mers bine în întregul proces?
- Ce dificultăți ați întâmpinat pe parcurs?
- Ce concluzii putem face din acest exercițiu?
- În ce măsură această experiență va fi utilă pentru voi în viitor?

ACTIVITATEA „DE LA IDEE LA IMPACT” (15 MIN.)

Cadrul didactic explică elevilor/elevelor că vor organiza un eveniment de prezentare a produselor realizate. Elevii/elevele desemnează un/o moderator/moderatoare care va coordona evenimentul.

Elevii/elevele discută și decid dacă vor invita pe cineva special, cum ar fi alți profesori, părinți sau experți, la evenimentul de prezentare. Fiecare grup desemnează un/o elev/elevă sau mai mulți/multe colegi/colege pentru a prezenta produsul realizat și procesul de creare al acestuia. Acești prezentatori vor fi responsabili de comunicarea clară a informațiilor către audiență.

Elevii/elevele stabilesc structura prezentării care trebuie să fie clară și structurată, care să includă detalii despre produsul creat, obiectivele, mesajul principal, publicul țintă și colaborarea în grup.

EXTINDERE

Elevii/elevele vor exersa prezentarea pentru a se asigura că toate aspectele sunt bine acoperite.

LECȚIA 7. PREZENTAREA ACTIVITĂȚILOR ȘI A REZULTATELOR OBȚINUTE**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	- Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. - Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – respecte etapele logistice ale unui eveniment de prezentare.
- O2 – elaboreze și prezinte un discurs coerent.
- O3 – colaboreze cu alți colegi/colege pentru desfășurarea evenimentului de grup.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a grupului de elevi/eleve:** frontal.
- **Metode și procedee didactice:** prezentarea orală, discuție dirijată, analiza, autoevaluarea.

Materiale necesare: proiector sau ecran interactiv, computere, flipchart, acces la internet, videoclipuri și imagini, platforme online de partajare.

Timp alocat: 45 minute

Resurse didactice: www.cetateanul.intercultural.ro.

CASETA CU INFORMAȚII

Acest eveniment se va desfășura în sala de studii, la dorința/inițiativa elevilor/elevelor pot fi invitați adulți din comunitate, alți elevi/eleve și profesori din instituția de învățământ/din alte instituții. La această lecție, se realizează prezentarea propriu-zisă a activităților realizate. Această prezentare poate fi realizată fizic sau online.

La începutul evenimentului, profesorul sau un/o elev/ă desemnat/ă salută toți participanții și le urează bun venit. Dacă sunt prezenți invitați speciali, cum ar fi alți profesori, părinți sau experți în domeniu, profesorul îi prezintă în mod formal, subliniind importanța prezenței acestora. Prezența invitaților este opțională și nu este obligatorie pentru desfășurarea evenimentului.

Profesorul explică apoi structura evenimentului, menționând că acesta va începe cu prezentarea produselor realizate de fiecare grup. Elevii/elevele prezintă produsele și procesul de realizare în fața colegilor/colegelelor lor, iar după fiecare prezentare, colegii/colegele și/sau invitații vor avea ocazia să adreseze întrebări și să ofere feedback. Pentru a asigura o gestionare eficientă a timpului, profesorul menționează durata aproximativă a fiecărei etape a evenimentului.

Fiecare grup de lucru desemnează un/o elev/elevă sau mai mulți/multe pentru a prezenta produsul realizat. În prezentarea lor, aceștia/acestea evidențiază obiectivele de sensibilizare și mesajul principal al produsului. De asemenea, descriu tipul de produs creat (de exemplu, spot video, pliant, flyer) și publicul țintă pentru care a fost destinat. În plus, discută despre modul în care au colaborat în grup, rolurile asumate de fiecare membru și contribuțiile individuale la realizarea produsului.

După fiecare prezentare, profesorul invită colegii/colegele și/sau invitații să reacționeze la conținutul prezentat. Aceștia pot adresa întrebări pentru a înțelege mai bine detaliile prezentării, pot solicita exemple concrete pentru a ilustra ideile expuse și pot oferi feedback constructiv, exprimându-și opiniile despre produsul prezentat.

La finalul evenimentului, profesorul sau un/o elev/elevă desemnat/ă mulțumește tuturor participanților pentru prezență și implicare. Se subliniază importanța muncii în echipă și a creativității în realizarea produselor și se încurajează elevii/elevele să continue să se implice în activități de sensibilizare și protejare a patrimoniului cultural. Astfel, evenimentul nu doar că celebrează munca și eforturile depuse, dar și motivează elevii/elevele să rămână activi/ve și implicați/te în proiectele viitoare.

Notă: Cadrul didactic va asigura respectarea prevederilor Politicii de protecție a copilului de către toți participanții.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „PREZENTAREA PRODUSULUI” (45 MIN.)

Cadrul didactic sau un/o elev/elevă desemnat/ă salută toți participanții și le urează bun venit. Cadrul didactic prezintă invitații speciali (dacă există), cum ar fi alți profesori, părinți sau experți în domeniu. Cadrul didactic explică pe scurt structura evenimentului: evenimentul va începe cu prezentarea produselor realizate de fiecare grup. După fiecare prezentare, colegii/colegele și/sau invitații vor avea ocazia să adreseze întrebări și să ofere feedback. Profesorul menționează durata aproximativă a fiecărei etape pentru a asigura o bună gestionare a timpului.

Fiecare grup de lucru desemnează un/o elev/elevă (sau mai mulți) care să prezinte produsul realizat: obiectivele de sensibilizare și mesajul principal al produsului; ce produs au realizat (spot video, pliant, flyer); publicul țintă pentru care a fost creat produsul; cum au colaborat în grup, ce roluri și-au asumat fiecare membru și cum au contribuit la realizarea produsului.

Cadrul didactic invită colegii și/sau invitații să reacționeze la conținutul prezentării: să adreseze întrebări pentru a înțelege mai bine detaliile prezentării; să ceară exemple concrete pentru a ilustra ideile prezentate; să ofere feedback constructiv și să își exprime opiniile despre produsul prezentat.

Cadrul didactic sau un/o elev/elevă desemnat/ă mulțumește tuturor participanților pentru prezență și implicare. Se subliniază importanța muncii în echipă și a creativității în realizarea produselor. Se încurajează elevii/elevetele să continue să se implice în activități de sensibilizare și protejare a patrimoniului cultural.

LECȚIA 8. REFLECȚIE ASUPRA EXPERIENȚEI DE ÎNVĂȚARE**COMPETENȚE SPECIFICE**

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	- Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. - Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Toleranța la ambiguitate	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/le să:

- O1 – analizeze propriile valori, atitudini, abilități, cunoștințe.
- O2 – ofere și primească feedback constructiv.
- O3 – planifice propriul traseu de dezvoltare a competențelor pentru o cultură democratică.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a grupului de elevi/eleve:** în perechi, grup mare.
- **Metode și procedee didactice:** autoevaluarea, evaluarea reciprocă, analiza.

Materiale necesare: Fișa de reflecție individuală/perechi.

Timp: 45 minute

Resurse didactice: Metodologia de evaluare prin descriptori la disciplina Educație pentru societate în învățământul profesional tehnic

https://mec.gov.md/sites/default/files/metodologie_actualizata_2024.pdf

CASETA CU INFORMAȚII

Etapă de reflecție asupra experienței de învățare stimulează cunoașterea de sine și are în vedere conștientizarea competențelor dobândite ca rezultat al reflecțiilor asupra propriului comportament. Reflecția transformă experiența elevilor/elevelor în ceva ce are semnificație și influențează dezvoltarea competențelor pentru cultură democratică. Lecția de reflecție se axează pe aprecierea, inter-evaluarea, autoevaluarea rezultatelor (valori, atitudini, abilități, cunoștințe). Important este să oferim timp elevilor/elevelor pentru analiză, comentarii, constatări. E bine ca reflecțiile să se refere atât la individualitatea fiecărui elev/eleve cât și la activitatea grupului: experiențe pozitive, lecții învățate, succese, identificarea unor pași de formare/dezvoltare a competențelor specifice disciplinei.

În prima parte a lecției, profesorul, împreună cu elevii/elevele, revizuieste activitățile și etapele parcurse în cadrul unității de învățare. Elevii/elevele sunt așezați/te într-un cerc pentru a facilita discuțiile și reflecțiile. Profesorul le solicită elevilor/elevelor să completeze o fișă în care să noteze emoțiile, gândurile și lecțiile învățate referitoare la procesul și rezultatele obținute.

După completarea fișelor, fiecare elev/elevă va transmite fișa colegului/colegei din stânga. Colegul/colega respectiv va citi mesajul de pe fișă și o va transmite mai departe colegului/colegei din stânga, procesul continuând până când fișa ajunge înapoi la elevul/eleva care a completat-o.

În a doua parte a lecției, profesorul propune elevilor/elevelor să lucreze în perechi pentru a reflecta asupra competențelor dezvoltate pe parcursul unității de conținut. Fiecare pereche va discuta și va identifica situații în care au manifestat comportamente corespunzătoare valorilor, atitudinilor, abilităților și cunoștințelor asociate cu înțelegerea critică. Aceștia completează Fișa de lucru din Anexă, concentrându-se pe exemple concrete de comportamente.

Elevii/elevele nu trebuie să parcurgă toți descriptorii, ci să marcheze doar acele situații relevante și să discute cu partenerul de pereche despre comportamentele identificate. Accentul este pus pe evidențierea comportamentelor manifestate, nu pe absența acestora sau pe compararea între elevi.

După discuții, elevii/elevele prezintă clasei una sau mai multe dintre situațiile relevante pe care le-au conectat cu anumiți descriptori de competență. Profesorul se asigură că descriptorii din categoriile valori, atitudini, abilități, cunoștințe și înțelegere critică sunt acoperiți cât mai echilibrat în prezentările elevilor/elevelor.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

— ACTIVITATEA „CERCUL REFLECȚIILOR” (20 MIN.)

Profesorul, împreună cu elevii/elevele, va revizui activitățile și etapele parcurse la această unitate de învățare. Elevii/elevele sunt aranjați/te într-un cerc. Profesorul invită elevii/elevele să completeze o fișă în care să noteze emoțiile, gândurile și lecțiile învățate referitor la procesul și rezultatele obținute în cadrul acestei unități de învățare. Elevii transmit fișa completată colegului/colegei din stânga. Colegul/colega citește mesajul de pe fișă și o transmite mai departe colegului/colegei din stânga, continuând astfel până când fișa ajunge înapoi la elevul/eleva care a completat-o.

Debrifarea activității

- Ce emoții predominante ai observat în răspunsurile colegilor/colegerelor?
- Care sunt gândurile comune exprimate de colegi/colege despre procesul de învățare?
- Ce lecții importante au fost învățate de majoritatea colegilor/colegerelor?
- Cum te-ai simțit citind răspunsurile colegilor tăi?

— ACTIVITATEA „REFLECȚII ÎN PERECHI ASUPRA COMPETENȚELOR DEZVOLTATE” (25 MIN.)

Profesorul propune elevilor/elevelor să lucreze în perechi pentru a reflecta asupra competențelor dezvoltate. În fiecare pereche, elevii/elevele se vor sprijini reciproc pentru a identifica situații în care au manifestat, pe parcursul activităților din cadrul unității de conținut, comportamentele corespunzătoare valorilor, atitudinilor, abilităților și cunoștințelor asociate cu înțelegere critică ce reprezintă competențele specifice, completând Fișa de lucru din Anexă. Elevii/elevele prezintă în fața întregii clase, una/unele dintre situațiile pe care le-au putut conecta cu anumiți descriptori de competență.

— FIȘA NR.1

Descriptori de competență	Activitatea sau situația în care s-a manifestat comportamentul	
	Exemple personale	Exemple oferite de coleg

Notă: Lista de descriptori folosită în activitatea de reflecție în perechi este lista cu toți descriptorii menționați în cadrul acestei unități și care sunt preluați din Metodologia de evaluare prin descriptori la disciplina educație pentru societate în învățământul profesional tehnic.

LECȚIA 9 REFLECȚIE ASUPRA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE (AN DE STUDIU)**COMPETENȚE SPECIFICE ȘI DESCRIPTORI**

Competențe	Descriptori
Valori	
Valorizarea diversității culturale	- Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. - Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și statului de drept	Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
Atitudini	
Spirit civic	- Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. - Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
Autoeficacitate	- Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. - Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
Toleranța la ambiguitate	- Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. - Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.
Abilități	
Abilități de învățare autonomă	- Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. - Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
Abilități analitice și de gândire critică	- Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. - Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
Flexibilitate și adaptabilitate	- Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. - Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
Abilități de cooperare	- Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. - Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
Cunoștințe și înțelegere critică	
Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	- Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. - Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- O1 – analizeze propriile cunoștințe, abilități, atitudini.
- O2 – ofere și să primească feedback constructiv.
- O3 – să-și planifice propriile acțiuni de dezvoltare a competențelor specifice.

Strategii didactice

- **Forme de organizare a grupului de elevi/eleve:** în perechi, grup mare.
- **Metode și procedee didactice:** autoevaluarea, evaluarea reciprocă, analiza.

Materiale necesare: Fișa de reflecție individuală/perechi.

Resurse didactice: Metodologia de evaluare prin descriptori la disciplina Educația pentru societate în învățământul profesional tehnic

Timp: 45 minute

CASETA CU INFORMAȚII

Atelierul de reflecție, desfășurat prin metoda „bulgărelui de zăpadă”, reprezintă o abordare interactivă și profundă pentru evaluarea competențelor dezvoltate în cadrul lecțiilor de Educație pentru societate. În cadrul acestei activități, elevii/elevele sunt invitați/te să completeze fișe de reflecție, în care să își exprime gândurile și emoțiile referitoare la competențele pentru cultura democratică pe care le-au dezvoltat. După completarea inițială a fișelor, elevii/elevele își schimbă fișele între ei/ele și adaugă reflecții personale suplimentare la răspunsurile colegilor/colegelelor. Acest proces de schimb de fișe permite fiecare elev/elevă să contribuie cu perspectivele sale asupra lecțiilor învățate și să adâncească analiza asupra propriei învățări. Elevii/elevele au ocazia să-și compare și să îmbogățească reflecțiile inițiale, beneficiind de feedback constructiv și idei noi de la colegii/colegele lor. Activitatea facilitează o introspecție colectivă, stimulând elevii/elevele să evalueze modul în care competențele învățate pot fi aplicate în viața de zi cu zi și în diferite contexte personale și sociale.

În cadrul discuției colective ce urmează completării fișelor, elevii/elevele împărtășesc concluziile principale și discută despre importanța competențelor dezvoltate. Ei/ele analizează ce competențe au fost frecvent menționate și cum au fost aplicate lecțiile învățate în diverse domenii ale vieții lor. De asemenea, elevii/elevele reflectează asupra aspectelor procesului de învățare care au fost considerate cele mai utile și identifică modalități de aplicare a competențelor pentru a face față provocărilor viitoare.

Această activitate nu doar că întărește înțelegerea și aplicabilitatea competențelor, dar și sprijină dezvoltarea personală și socială a elevilor/elevelor. Prin facilitarea unei discuții deschise, elevii/elevele sunt încurajați/te să recunoască și să valorifice competențele dezvoltate, integrându-le în experiențele lor cotidiene. Atelierul de reflecție ajută elevii/elevele să conștientizeze importanța acestor competențe și să planifice strategii pentru aplicarea lor viitoare, contribuind astfel la formarea unor indivizi mai bine pregătiți pentru a participa activ și responsabil în societate.

DESCRIEREA DEMERSULUI DIDACTIC

■ ACTIVITATEA „ATELIER DE REFLECȚIE” (45 MIN.)

Profesorul introduce activitatea și explică metoda „bulgărelui de zăpadă”: fiecare elev/elevă va adăuga reflecțiile personale la reflecțiile inițiale ale colegilor/colegele, creând o „zăpadă” de idei și perspective. Elevii/elevele completează individual fișa de reflecție distribuită de către profesor, răspunzând la una din întrebările care se regăsește pe fișă:

- Care sunt competențele pentru cultura democratică pe care le-ai dezvoltat în cadrul orelor?
- Cum consideri că aceste competențe te vor ajuta în viața de zi cu zi?
- Ce ai învățat despre tine în urma activităților?
- Cum ai aplicat lecțiile învățate în alte domenii ale vieții tale?

Elevii/elevele își schimbă fișele cu colegii/colegele și adaugă la răspunsurile inițiale ale colegului/colegei reflecțiile personale asupra întrebării de pe fișă. După completarea fișelor, elevii/elevele se reunesc în grup mare pentru a împărtăși concluziile lor principale și pentru a discuta despre:

- Ce competențe au fost menționate frecvent?
- Cum au fost aplicate lecțiile învățate în diverse domenii ale vieții?
- Ce aspecte ale procesului de învățare au fost considerate cele mai utile și de ce?
- Cum ați putea aplica competențele dezvoltate pentru a face față provocărilor viitoare?

■ ANEXA 1

Fișă de Reflecție: *Experiența mea*

Care sunt competențele pentru cultura democratică pe care le-ai dezvoltat în cadrul orelor?

Fișă de Reflecție: *Experiența mea*

Cum consideri că aceste competențe te vor ajuta în viața de zi cu zi?

Fișă de Reflecție: *Experiența mea*

Ce ai învățat despre tine în urma activităților din cadrul acestei discipline?

Fișă de Reflecție: *Experiența mea*

Cum ai aplicat lecțiile învățate în alte domenii ale vieții tale?

ANEXA 4

TABEL DE DESCRIPTORI
pentru disciplina Educație pentru societate la programe de formare profesională tehnică
postsecundară și postsecundară nonterțiară
Anul II

Nr. dr	Competență	Descriptori de competență
1.	Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului	1. Susține că toate instituțiile publice trebuie să respecte, să protejeze și să implementeze drepturile omului. 2. Apără ideea că drepturile omului sunt necesare pentru ca fiecare ființă umană să poate trăi cu demnitate.
2.	Valorizarea diversității culturale	3. Susține ideea că întotdeauna trebuie să ne străduim să dezvoltăm o înțelegere reciprocă și un dialog semnificativ între persoane și grupuri care sunt percepute ca „diferite” unele de altele. 4. Susține că dialogul intercultural trebuie folosit pentru a dezvolta respectul și o cultură a „conviețuirii”, apreciind valoare patrimoniului cultural și importanța protejării acestuia.
3.	Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și a statului de drept	5. Exprimă părerea că toți cetățenii trebuie să fie tratați în mod egal și imparțial în fața legii. 6. Exprimă părerea că deciziile publice trebuie luate și aplicate în conformitate cu legile și regulamentele.
4.	Deschidere pentru diferențele culturale și pentru alte convingeri, practici și viziuni asupra lumii	7. Exprimă interes pentru a lucra împreună cu alte persoane provenind din medii culturale diferite. 8. Exprimă că este dispus(ă) să relaționeze cu persoane care sunt percepute ca fiind diferite de sine.
5.	Respect	9. Îi tratează pe toți oamenii cu respect indiferent de mediul cultural din care provin. 10. Exprimă respect pentru ceilalți pe baza recunoașterii demnității tuturor persoanelor și a drepturilor garantate tuturor.
6.	Spirit civic	11. Colaborează cu alte persoane pentru cauze de interes comun. 12. Exprimă interes pentru chestiunile și problemele publice.
7.	Responsabilitate	13. Își asumă răspunderea pentru propriul comportament. 14. Dă dovadă că își asumă responsabilitate pentru propriile greșeli.
8.	Auto-eficacitate	15. Dă dovadă de încredere în propria abilitate de a reuși. 16. Dă dovadă de încredere că poate să ia decizii cu privire la cea mai bună modalitate de a gestiona o problemă.
9.	Toleranța la ambiguitate	17. Se simte confortabil cu diferite tipuri de persoane. 18. Exprimă că este dispus(ă) să ia în considerare informații contradictorii sau incomplete fără a le respinge în mod automat sau a trage concluzii pripite și premature.

10.	Abilități de învățare autonomă	19. Poate integra cunoștințe din diferite materii/domenii de învățare. 20. Dă dovadă că are abilitatea de a monitoriza, defini, organiza în ordinea priorităților și realiza sarcini fără supraveghere directă.
11.	Abilități analitice și de gândire critică	21. Poate reflecta în mod critic asupra experiențelor trecute pentru a obține informații utile pentru progresul viitor. 22. Poate analiza dovezile atunci când evaluează un argument.
12.	Abilități de ascultare și observare	23. Poate asculta în mod eficace pentru a descifra sensurile și intențiile altei persoane. 24. Urmărește limbajul corporal al vorbitorilor pentru a-și putea da seama de sensul a ceea ce spun.
13.	Empatie	25. Exprimă compasiune în fața necazurilor altor persoane. 26. Manifestă atenție și acuratețe față emoțiile, sentimentele și nevoile altor persoane.
14.	Flexibilitate și adaptabilitate	27. Își modifică părerile dacă i se demonstrează prin argumente raționale că versiunea sa este greșită. 28. Se adaptează la situații noi colectând mai multe informații.
15.	Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve	29. Reușește să interacționeze bine cu ceilalți comunicând cu claritate. 30. Se asigură că propriile sale mesaje sunt înțelese așa cum le-a intenționat.
16.	Abilități de cooperare	31. Poate să îi ajute pe ceilalți în ceea ce fac dacă e cazul. 32. Caută oportunități de a lucra în cooperare cu alte persoane.
17.	Abilități de rezolvare a conflictelor	33. Poate identifica opțiuni de gestionare a conflictelor. 34. Găsește soluții avantajoase pentru toată lumea pentru soluționarea conflictelor.
18.	Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană	35. Poate explica felul în care caracteristicile sale personale îi influențează comportamentul în diferite situații. 36. Poate reflecta în mod critic asupra propriei perspective/propriilor perspective asupra lumii.
19.	Cunoștințe și înțelegere critică privind limba și comunicarea	37. Poate reflecta în mod critic asupra diferitelor norme de comunicare care sunt folosite în cel puțin o altă cultură sau un alt grup social. 38. Poate reflecta în mod critic asupra felului în care diferiți interlocutori pot percepe sensuri diferite din aceeași informație.
20.	Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea	39. Poate reflecta în mod critic asupra modurilor în care cetățenii și guvernele pot contribui la protejarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă. 40. Poate reflecta în mod critic asupra valorilor, comportamentelor și stilurilor de viață care sunt necesare pentru un viitor sustenabil, inclusiv cu referire la valorificarea patrimoniului cultural.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

Aprobat:

Șeful Catedrei _____

PROIECTARE DIDACTICĂ DE LUNGĂ DURATĂ LA DISCIPLINA EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE,

la programe de formare profesională tehnică postsecundară și postsecundară non terțiară

Anul II, numărul grupei _____, anul de studii 20__ - 20__

elaborată conform Curriculumului la disciplina Educație pentru Societate,

aprobat de Ministerul Educației și Cercetării prin Ordinul nr. 1008/2023

Discutat la ședința Catedrei

Profesor _____

Proces verbal nr.____ din _____

Grad didactic _____

Instituția de învățământ _____

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Statutul disciplinei	Aria Curriculară	Anul I	Nr. de unități de învățare	Nr. de ore pe an
Obligatorie	Educație socioumanistică	II	4	30
Anul II	Unități de învățare			Nr. de ore
	Lecția introductivă			1
	Unitatea de învățare nr.1: Instituțiile statului în serviciul cetățeanului			7
	Unitatea de învățare nr.2: Dreptul la participare pilon al democrației participative			7
	Unitatea de învățare nr.3: Dilema sustenabilității			6
	Unitatea de învățare nr.4: Unitatea de învățare bazată pe proiect. Valorificarea patrimoniului cultural ca resursă de dezvoltare durabilă			8
	Lecția de reflecție finală			1
La sfârșitul anului II elevul/eleva va fi capabil/capabilă:				
• să formuleze judecăți de valoare referitor la respectarea principiului egalității tuturor în fața legii. • să acționeze în conformitate cu drepturile și libertățile cetățenești în diverse situații/ contexte sociale, promovând și solicitând respectarea acestora. • să valorifice potențialul culturii naționale care reprezintă o resursă pentru dezvoltarea durabilă.				

COMPETENȚE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE

1. Valorizarea demnității umane și a drepturilor omului
2. Valorizarea diversității culturale
3. Valorizarea democrației, justiției, echității, egalității și a statului de drept
4. Deschiderea pentru diferențele culturale și pentru alte convingeri, practici și viziuni asupra lumii
5. Respect
6. Spirit civic
7. Responsabilitate
8. Auto-eficacitate
9. Toleranța ambiguității
10. Abilități de învățare autonomă
11. Abilități analitice și de gândire critică
12. Abilități de ascultare și observare
13. Empatie
14. Flexibilitate și adaptabilitate
15. Abilități lingvistice, comunicative și plurilingve
16. Abilități de cooperare
17. Abilități de rezolvare a conflictelor
18. Cunoștințe și înțelegere critică privind propria persoană
19. Cunoștințe și înțelegere critică privind limba și comunicarea
20. Cunoștințe și înțelegere critică privind lumea

COMPETENȚE SPECIFICE ALE DISCIPLINEI EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I: DECIZIILE MODELEAZĂ IDENTITATEA

Unități de competențe	Unități de conținut	Nr. de ore	Data	Principale activități de învățare și elemente de produs	Notă
Analiza critică a valorilor, comportamentelor și modului de viață necesar asigurării unui viitor durabil Identificarea caracteristicilor societății civile într-o societate democratică Deducerea avantajelor transparenței deciziilor de interes public pentru cetățean	Lecție introductivă	1		Dilema. La ce folosesc competențele pentru cultura democratică? Jocul <i>Propoziții lacunare</i>. Reflecție/feedback.	
	Regulile – instrumente de interes public	2		Modalități de eficientizare a cursului. Importanța regulilor. Rolul regulilor în interesul public. Reflecție/feedback Extindere.	
	Proprietate publică și proprietate privată	1		Cinci reguli de interes public. Vorbește doar 1 minut. Tipuri de proprietate. Reflecție/feedback. Activitate alternativă.	
	Dezvoltarea comunității: instituții, servicii publice și infrastructură	1		Brainstorming- Instituții și servicii publice. Studiu de caz. Reflecție/feedback.	
	Dezvoltarea comunității: probleme și soluții	2		Introducere. Identificarea problemelor din comunitate. Propunere de soluții. Prezentarea și debriefarea activităților. Reflecție/feedback.	
	Reflecție asupra experienței de învățare	1		Nodurile. Rememorarea procesului/reflecție individuală/grup mare. Discuție generală și concluzii.	

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II: DREPTUL LA PARTICIPARE PILON AL DEMOCRAȚIEI PARTICIPATIVE

Unități de competențe	Unități de conținut	Nr. de ore	Data	Principale activități de învățare și elemente de produs	Notă
Explorarea modalităților prin care cetățenii pot influența politicile publice locale Susținerea inițiativelor de promovare a drepturilor omului Colaborarea cu factorii decizionali cu referire la cauzele de interes public	Modelul ciclului de politici publice	1		Brainstorming. Modelul ciclului de politici publice. Studiu de caz. Reflecție/feedback. Activitate alternativă.	
	Implicarea cetățenilor în etapele ciclului politicilor publice	2		Brainstorming. Studiu de caz. Activitate practică. Dezvoltarea unui plan de acțiune. Reflecție/feedback.	
Oportunități de participare publică/politică		2		Barometrul Opiniei Publice Republica Moldova. Ce este participarea. Prezentarea site-ului „particip.gov.md”. Reflecție/feedback.	
	O politică publică este o chestiune de dezbatere, nu un fapt	1		Analiza Politicilor Publice pe site-ul „particip.gov.md”. Reflecție/feedback.	
	Reflecție asupra experienței de învățare	1		Reflecție în două etape. Completerea fișei de reflecție. Activitate alternativă.	

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III: DILEMA SUSTENABILITĂȚII

Unități de competențe	Unități de conținut	Nr. de ore	Data	Principale activități de învățare și elemente de produs	Notă
Analiza critică a valorilor, comportamentelor și modului de viață necesar asigurării unui viitor durabil Colaborarea cu factorii decizionali cu referire la cauzele de interes public	Conceptul de sustenabilitate	1		Prezentarea conceptului „Sustenabilitate”. Studiu de caz, Inițiativa „Eco-Friendly”. Reflecție. Extindere.	
	Importanța interdependenței dintre oameni în dezvoltarea durabilă	1		Exemple de practici durabile. Explorarea interdependenței dintre oameni și mediul înconjurător. Reflecție.	
	Obiectivele pentru dezvoltarea sustenabilă	2		Obiectivele Dezvoltării Durabile. Obiectivele dezvoltării durabile ale ONU – prezentare durabilă. Activitate alternativă. Rețeaua durabilității. Reflecție. Studii de caz. Lecții învățate. Reflecții.	
	Strategiile de susținere a sustenabilității și depășirea conflictelor	1		Prezentarea pliantului/flyerului. Dilema „Decizia între economie și mediu într-un oraș. Identificarea strategiilor. Reflecții.	
	Reflecție asupra experienței de învățare	1		Obiectul pe masă. Rememorarea procesului, reflecții în perechi. Discuție generală și concluzii. Debriefare.	

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV: UNITATEA DE ÎNVĂȚARE BAZATĂ PE PROIECT. VALORIFICAREA PATRIMONIULUI CULTURAL CA RESURSĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Unități de competențe	Unități de conținut	Nr. de ore	Data	Principale activități de învățare și elemente de produs	Notă
Identificarea caracteristicilor societății civile într-o societate democratică	Patrimoniul cultural: ce avem și cum păstrăm.	1		Explorarea patrimoniului cultural.	
Analiza critică a valorilor, comportamentelor și modului de viață necesar asigurării unui viitor durabil	Cadrul legislativ național și internațional privind protecția patrimoniului cultural			Analiza reglementărilor de protecție a patrimoniului cultural. Debriefare.	
Colaborarea cu factorii decizionali cu referire la cauzele de interes public	Selectarea unui/unor obiect/obiecte de patrimoniu cultural și determinarea activităților ce urmează a fi desfășurate	1		Patrimoniul cultural - cum este protejat. Alegerea unui obiect/obiectiv de patrimoniu cultural. Debriefare.	
Deducerea avantajelor transparenței decizilor de interes public pentru cetățean	Planificarea unor acțiuni pentru sensibilizarea opiniei publice cu referire la valorificarea obiectului/obiectelor de patrimoniu cultural.	2		Planificarea inițiativelor. Debriefare. Idei și soluții pentru protecția patrimoniului. Debriefare.	
	Realizarea unor acțiuni de sensibilizare a opiniei publice privind valorificarea obiectului/obiectelor de patrimoniu cultural.	2		Patrimoniul nostru. Debriefare. Revizuirea și finalizarea produsului. De la idee la impact.	
	Prezentarea activităților și a rezultatelor obținute.	1		Prezentarea produsului.	
	Reflecție asupra experienței de învățare	1		Cercul reflecțiilor. Reflecții în perechi asupra competențelor dezvoltate.	
	Reflecție asupra unităților de învățare (an de studiu)	1		Atelier de reflecție. Completerea fișei de reflecție. Discuție în grup mare.	

Notă:

Conform Reperelor metodologice, profesorul la clasă este în drept să decidă asupra consecutivității unităților de învățare și/sau elaborării propriului proiect didactic. Unitățile de conținut, dezvoltate în Ghidul profesorului, sunt doar niște contexte de învățare care permit elevilor/elevelor să manifeste CCD. Cadrul didactic poate utiliza orice altă unitate de conținut, în special situațiile autentice care au loc în clasă, pentru a reflecta asupra procesului de învățare.

RON

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 46 de state membre, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE